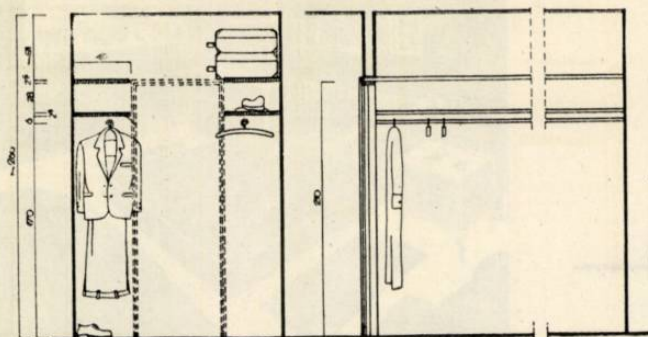
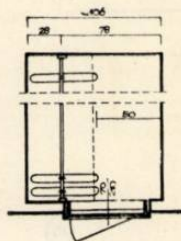
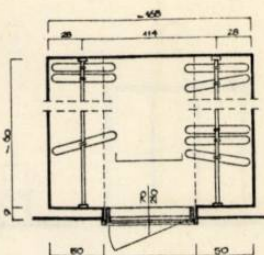
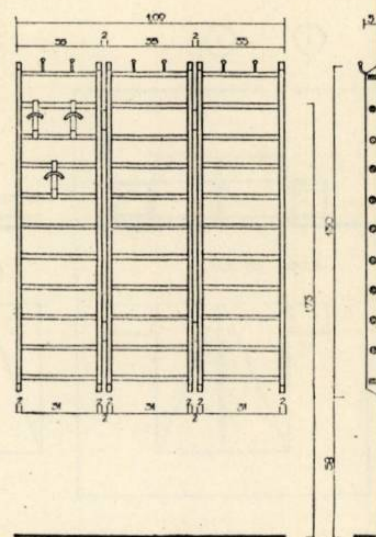

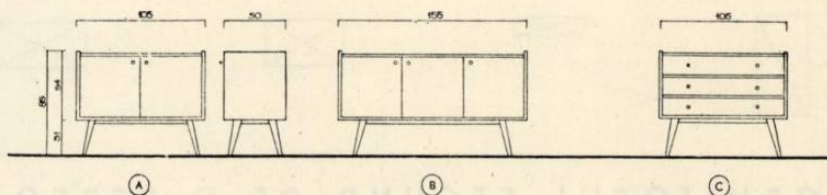
Dulap-debara (panderie)

Element cuier

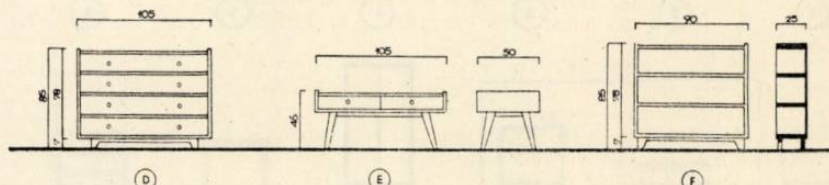

C A M E R A D E Z I

Mobile-element pentru locuințe

A. Mobilă de depozitare cu 2 uși. B. Mobilă de depozitare cu 3 uși. C. Mobilă de depozitare cu 3 sertare

D. Mobilă de depozitare cu 4 sertare. E. Gheridon cu sertare.

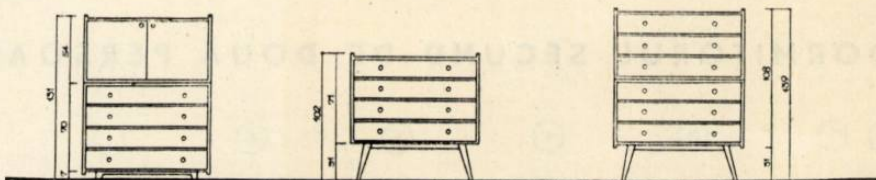
F. Biblioteca-element.

A
B

A
E

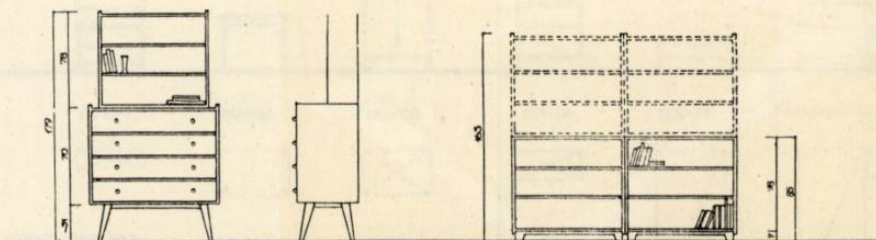
A
C

A
D

D

C
C

F
D

F
F

Exemple de asamblări cu elemente de mobilă

Atât camerele de dormit, cât și bucătăria, cu funcțiunile respective bine precizate și permanente, au permis un studiu de tipizare privind mobilierul și spațiul aferent lui.

Camera de zi are unele funcțiuni permanente, iar altele variabile și diverse, pentru fiecare locatar sau familie în parte.

O tipizare a acestei încăperi, considerată ca entitate, nu este posibilă; este însă posibil un studiu al mobilierului (corespunzând diferitelor funcțiuni), precum și al funcționării lui (gabarite de folosință).

Studiul nostru a urmărit ca, atât prin formă, cât și prin construcție, diversele mobile-element să permită o variată asamblare (juxtapunere sau suprapunere), obținând astfel de la mobila-element izolat, la mobila compusă, o mare diversitate de posibilități de grupare.

Menționăm că acest sistem de mobilare, bazat pe mobila-element, în totală opoziție cu uzul în vigoare în comerț al garniturii, prezintă pentru locatari avantaje demne de luat în considerare, și anume:

— investițiile în mobilierul necesar locuinței se pot face treptat, prin achiziționarea diverselor piese-element, ceea ce necesită sume mici;

— locatarul nu este obligat să cumpere: masa cu 6 scaune, bufetul, servanta, vitrina — adică ceea ce se cheamă *garnitură completă* și obligatorie — pentru care, de cele mai multe ori, nu găsește loc în locuință;

— dobândirea mobilierului camerei de zi prin piese izolate oferă posesorului o mare gamă de posibilități în compunerea asamblului, după nevoile și preferințele sale.

DORMITORUL PRINCIPAL

① ② ③ ④ ⑤ ⑥

40x50 90x200

150x200

40x90

60x185

45x50

⑦

⑧

⑨

⑩

70x140

25x90

50x105

60x125

Gabaritele folosite în exemplificările prezentate alăturat sînt în acord cu gabaritele cerute de standardele de stat, cu excepția unor piese care constituie propuneri noi, cum este *lada de așternut*. Această mobilă intervine obligatoriu, în toate cazurile cînd se folosește drept mobilă pentru dormit *sofa-divan* sau studioul, și facultativ, cînd mobila respectivă este patul propriu-zis.

Precizăm că în proiectarea de locuințe, respectarea gabaritului mobilierului este obligatorie, pe cînd cel de folosire și circulație are caracter limitativ.

Mai precizăm că suprafața dormitorului principal trebuie să permită amplasarea a două paturi simple, alăturate.

Gabaritul mobilierului de dormit folosit în studiul spațial este de 90 x 200 cm.

Ansamblul de mobile care constituie dormitorul principal este următorul: 1) noptieră; 2) două paturi de 90 x 200 cm; 3) patul dublu de 150 x 200 cm; 4) lada de așternut; 5) dulap de haine cu 3 uși; 6) scaun; 7) pat de copil; 8) element bibliotecă; 9) scrin cu sertare; 10) dulap de haine cu 2 uși.

Piese 4, 5, 6, 8, pentru cazul cînd au locul în altă parte a locuinței, nu sînt obligatorii în perimetrul dormitorului.

DORMITORUL SECUND DE O PERSOANĂ

① ② ③ ④ ⑤ ⑥ ⑦

90x200

90x200

40x90

60x90

60x90

25x90

45x50

Această cameră, destinată a primi un copil sau o persoană adultă, va trebui să conțină următoarele piese de mobilier: 1) pat cu noptieră; 2—3) pat-sofa și lada de așternut; 4) dulap pentru o persoană; 5) masă de lucru; 6) element bibliotecă; 7) scaun. Dulapul de haine nu este obligatoriu dacă există alt spațiu pentru depozitarea vestimentelor persoanei cazate în această cameră.

DORMITORUL SECUND DE DOUĂ PERSOANE

① ② ③ ④ ⑤ ⑥ ⑦ ⑧ ⑨ ⑩ ⑪

40x50 90x200

90x200

40x90

60x90

60x90

25x90

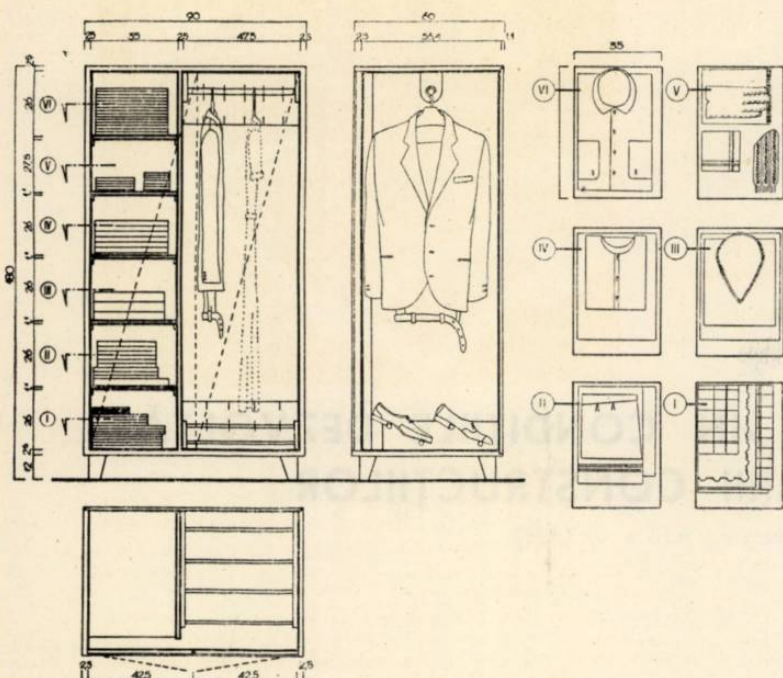
45x50

60x185

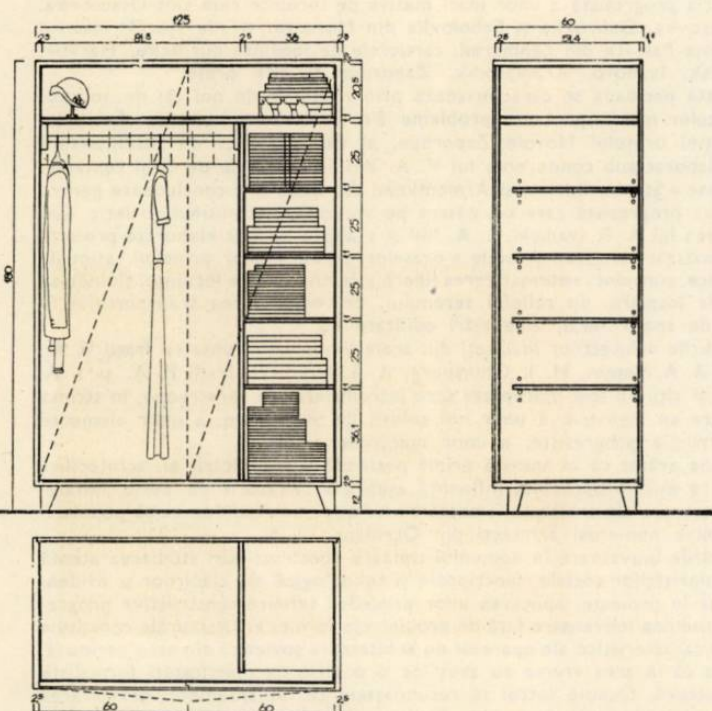
50x105

60x125

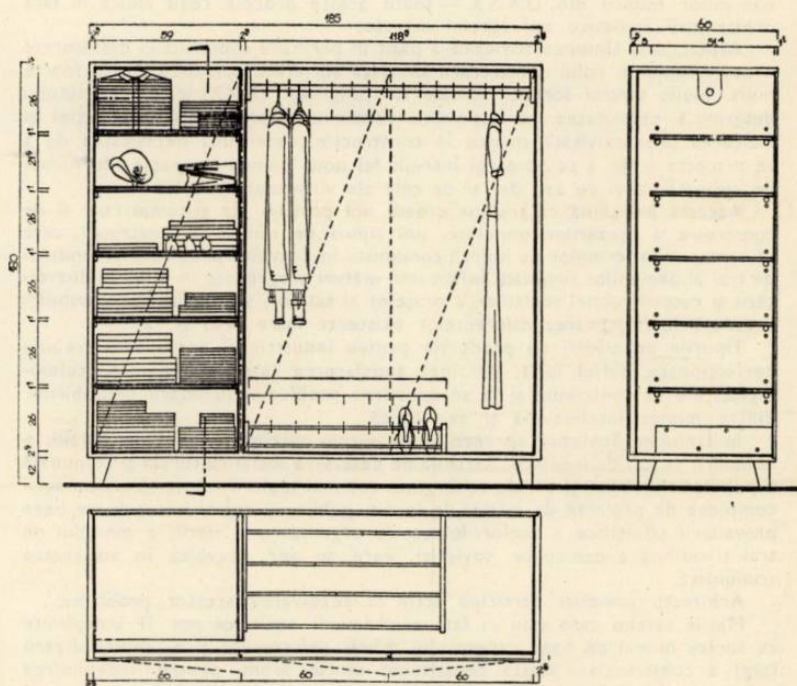
Această cameră este destinată a primi doi copii sau două persoane adulte; ea va fi dotată cu următorul mobilier: 1) noptieră; 2) pat; 3—4) pat-sofa și lada de așternut; 5) dulap de haine; 6) masă de lucru; 7) element bibliotecă; 8) scaun; 9) dulap cu 3 uși; 10) scrin cu sertare; 11) dulap cu 2 uși.

Dulap de haine cu două uși (0,90 m)

Dulap de haine cu două uși (1,25 m)

Dulap de haine cu trei uși (1,85 m)

DULAPUL VESTIMENTAR – CORP LIBER

După o amplă documentare și diverse studii s-a stabilit un barem de dotare vestimentară, în funcție de care — rezultând volumul de conținut necesar — s-a procedat la proiectarea propriu-zisă a dulapului.

Studiul nostru propune 3 tipuri, și anume:

a) dulapul cu 2 uși, avînd un front de 0,90 m și al cărui conținut cuprinde dotarea pentru o persoană (haine, rufe și încălțăminte);

b) dulapul cu 2 uși, avînd un front de 1,25 m; acest dulap conține baremul de dotare de rufărie și încălțăminte pentru 2 persoane, precum și hainele de sezon respective; celelalte haine urmează să fie depozitate într-un alt loc de care dispune locuința.

Două dulapuri de acest fel reprezintă un front de 2,50 m (posibil în anumite cazuri), prezentînd astfel un surplus de front de 0,65 m față de dulapul cu 3 uși;

c) dulapul cu 3 uși, cu un front de 1,85 m, permite depozitarea baremului de dotare complet, pentru două persoane.

A. Vlasov

Membru activ al Academiei de construcții și arhitectură a U.R.S.S.

ORIENTAREA ARHITECTURII SOVIETICE ÎN CONDIȚIILE DEZVOLTĂRII CONTINUE A INDUSTRIALIZĂRII CONSTRUCȚIILOR

Extrase din articolul apărut în revista «Arhitectura U.R.S.S.» nr. 1/1960

Congresul al XXI-lea al P.C.U.S., aprobând planul septenal de dezvoltare a economiei naționale a U.R.S.S., a înarmat poporul sovietic cu un program pentru construcția în continuare a comunismului. Dezvoltarea accelerată a forțelor de producție ale țării, progresul tehnic rapid, succesele fără precedent ale științei sovietice, înflorirea culturii socialiste, ridicarea bunăstării oamenilor muncii din U.R.S.S. — toate aceste procese reale ridică în fața arhitecturii sovietice noi sarcini mărețe.

Astăzi, când Uniunea Sovietică a pășit în perioada construcției desfășurate a comunismului, rolul arhitecturii în viața societății sovietice crește foarte mult. Noile sarcini sociale ridicate la Congresul al XXI-lea al partidului determină necesitatea perfecționării continue a organizării producției și ridicarea productivității muncii în construcție, determină necesitatea de a se proiecta și de a se construi într-un fel nou, ținându-se seama, nu numai de cerințele zilei de azi, dar și de cele ale viitorului apropiat.

Aceasta înseamnă că trebuie create noi principii de sistematizare și de construire a așezărilor populate, noi tipuri de clădiri și construcții, care să corespundă formelor de muncă comuniste în dezvoltare, culturii și modului de trai al oamenilor sovietici. Înfăptuind măsuri progresiste în vederea dezvoltării și reconstrucției socialiste a orașelor și satelor, va trebui să contribuim totodată la înlăturarea diferențelor existente între oraș și sat.

Tipurile de clădiri de producție pentru industrie și agricultură trebuie perfecționate, astfel încât, pe lângă satisfacerea tuturor cerințelor tehnologice, ele să contribuie și la soluționarea problemei lichidării deosebirilor dintre munca intelectuală și cea fizică.

În Uniunea Sovietică se rezolvă cu succes sarcina ridicată de partid, a lichidării nevoii de locuințe. Rețeaua de servicii social-culturale și comunale a populației urbane și rurale se lărgeste tot mai mult. Trebuie să creăm serii complexe de proiecte de clădiri de locuit, publice și social-culturale pe baza prevederilor științifice a acelor forme de organizare a vieții, a modului de trai și odihnă a oamenilor sovietici, care se vor dezvolta în societatea comunistă.

Arhitecții sovietici participă activ la rezolvarea acestor probleme.

Marile sarcini care stau în fața arhitecturii sovietice pot fi îndeplinite cu succes numai pe baza progresului tehnic neîntrerupt și a industrializării largi a construcției, acesta constituind unicul drum pentru îndeplinirea volumului de construcție prevăzut în planul septenal și pentru asigurarea unei calități superioare a acestora, corespunzătoare cerințelor multilaterale la care trebuie să răspundă clădirile și construcțiile moderne.

Dezvoltarea în continuare a industrializării construcțiilor este indisolubil legată de soluționarea problemelor de urbanism, de tipizare și a celorlalte probleme ale arhitecturii sovietice. Progresul tehnic neîntrerupt în construcție modifică radical concepțiile tradiționale despre rolul arhitecturii, intrucit neconținut apar și se perfecționează noi metode și procedee industriale ale producției de construcții, noi tipuri de elemente de construcție, noi tipuri de mecanisme etc. Împreună cu ceilalți factori, acestea influențează asupra dezvoltării noilor tipuri de clădiri, noilor forme arhitecturale, mijloace de compoziție etc.

Soluționarea sarcinilor principale ale arhitecturii este de neconceput în afara industrializării construcțiilor. Tocmai în această privință, în perioada precedentă — în care arhitectura sovietică intrase în contradicție cu cerințele industrializării construcțiilor — s-au remarcat deficiențe serioase în dezvoltarea și orientarea ei creatoare. În legătură cu aceasta, considerăm necesar să facem o sumară trecere în revistă a dezvoltării arhitecturii sovietice, pentru a scoate la iveală esența greșelilor de creație comise înainte de anul 1954.

*

Imediat după Marea Revoluție Socialistă din Octombrie, în fața arhitecturii sovietice au apărut sarcini sociale cu desăvârșire noi. A fost necesar să se întreprindă o revizuire radicală a vechilor procedee și norme de creație arhitecturală, în primul rând în domeniul tipurilor de clădiri și construcții, precum și al sistematizării și construirii așezărilor populate.

Desfășurarea construcției industriale și de locuințe de masă în anii 1925—1928 a deschis în fața arhitecților și constructorilor sovietici noi posibilități de creație. Refacerea uzinelor și a fabricilor a fost însoțită de construirea pe scară mare de noi clădiri de producție, care difereau radical de construc-

țiile industriale de dinainte de revoluție. Un rol progresist l-a avut în această operă școala arhitecturală de construcții industriale, întemeiată pentru prima dată în lume, și ale cărei forțe științifice au fost reprezentate de arhitecții V. A. Vesnin, A. V. Kuznețov ș. a. În aceiași ani a fost înfăptuită construcția progresistă a unor mari masive de locuințe cum sînt Usaceovka, Dangauerovka, Dubrovka și Sabolovka din Moscova, strada Stacek, masivul de locuințe Palevsk din Leningrad, cartierele de locuințe din Baku, Harkov, Sverdlovsk, Ivanovo, Kramatorsk, Zaporojie și alte orașe.

Această perioadă se caracterizează prin căutările de noi căi de soluționare a celor mai importante probleme ale arhitecturii sovietice. Exemplul construcției orașului Novoe Zaporojie, al cărui proiect de sistematizare a fost elaborat sub conducerea lui V. A. Vesnin, exemple de felul centrului muncitoresc «Stepan Razin» și Armenikend din Baku sînt concludente pentru orientarea progresistă care s-a născut pe atunci în urbanismul sovietic. Sub conducerea lui A. P. Ivanițki, L. A. Ilin și a altora au fost elaborate proiecte de sistematizare și de construcție a orașelor, pe baza unor principii raționale urbanistice, cum sînt: sistematizarea liberă a cartierelor de locuințe, ținându-se seama de însoțire, de relieful terenului, de organizarea transportului în comun, de spații verzi, amenajări edilitare etc.

Eforturile arhitecților înaintași din acele timpuri, în frunte cu frații V. A., L. A. și A. A. Vesnin, M. I. Ghinsburg, A. S. Nikolski, frații P. A. și I. A. Golosov și alții au fost îndreptate spre introducerea în construcție, în strînsă colaborare cu inginerii, a unor noi soluții de proiectare, a unor elemente de construcție progresiste, a unor materiale raționale.

Trebuie arătat că în această primă perioadă a dezvoltării ei, arhitectura sovietică a avut o deosebită influență asupra arhitecturii de peste hotare. Ideile creatoare ale arhitecturii noastre s-au bucurat de o deosebită popularitate printre numeroși arhitecți din Occident.

Căutările inovatoare în domeniul tipizării construcțiilor, studiarea atentă a particularităților sociale, funcționale și tehnologice ale clădirilor și evidențierea lor în proiecte, aplicarea unor procedee tehnico-construcție progresiste, atitudinea inovatoare față de problemele formei arhitecturale constituie trăsături caracteristice ale operelor de arhitectură sovietică din acea perioadă. Cu toate că în acea vreme au avut loc și o serie de manifestări formaliste în arhitectură, trebuie totuși să recunoaștem că, în ansamblu, dezvoltarea ei a avut un caracter progresist. Trebuie să revizuiem modul de apreciere a diferitelor fenomene din dezvoltarea arhitecturii sovietice, care a predominat nejustificat vreme îndelungată în știința arhitecturii.

A doua perioadă în istoria arhitecturii sovietice — între anii 1932 și 1954 — se caracterizează prin reconstrucția în continuare a orașelor și localităților existente și construirea pe scară largă de noi orașe și centre muncitorești, prin dezvoltarea rapidă a construcției civile, de locuințe, industriale și agricole. În anii de după război, în termene deosebit de scurte, au fost refăcute orașele și satele distruse de război. Au fost construite sute de mii de clădiri și construcții, printre care multe se caracterizează prin calitățile lor tehnice și artistice deosebite.

În același timp însă, în prima jumătate a anilor 30, sub steagul luptei pentru însușirea critică a moștenirii culturale a trecutului, o mare parte din arhitecți au pășit pe calea eclectismului și a înfrumusețării cu orice preț. După cum s-a mai arătat, numeroși arhitecți au desconsiderat și ignorat dezvoltarea tehnicii de construcție.

Trebuie să arătăm că această tendință din arhitectură, de înfrumusețare cu orice preț, a primit la timp o replică aspră. Încă în luna decembrie 1935, luînd cuvîntul la Consfătuirea în problema construcțiilor la C.C. al P.C.(b) U.S.S.R., tov. N. S. Hrușciov a arătat că «...o serie de arhitecți se lasă întru-citva ispitiți de latura exterioară a problemei și adeseori se îngrijesc numai de felul cum să realizeze o fațadă frumoasă, un tablou frumos. Problemele constructive ale clădirii și ale distribuției interioare a apartamentelor sînt împinse de unii pe planul al doilea. Acest lucru constituie o mare lipsă».

Totuși, numeroși arhitecți au continuat să nu dea atenție celor mai importante probleme tehnico-economice ale construcției, lăsîndu-se atrași de latura exterioară, aparentă, a arhitecturii.

Rădăcinile acestor fenomene trebuie căutate, bineînțeles, nu în natura social-economică sau în concepția despre lume a societății sovietice. Greșelile din practica de creație și teoria arhitecturii au luat naștere, în primul rând, din cauza neînțelegerii particularităților și superiorității arhitecturii noastre,

din cauze concepțiilor greșite despre idealurile estetice ale oamenilor din societatea socialistă.

Unii arhitecți, căutând să exprime patosul construcției socialiste și măreția epocii noastre în imaginile noilor clădiri publice și de locuit, recurgeau adesea la mijloace superficiale, pur decorative.

Sub influența acestor concepții eronate a luat naștere și varianta pe înălțime a proiectului clădirii Palatului Sovietelor. În această clădire, mijlocul pentru dezvoltarea imaginii l-a constituit tendința formalistă de a mări fără măsură volumul principal al clădirii. Însăși ideea de a transforma o construcție uriașă în piedestalul unei statui gigantice impunea arhitecturii un rol în întregime plastic. Acest lucru contrazice în fond esența arhitecturii, cerința ei obligatorie de veridicitate multilaterală. Natural că acest proiect al Palatului Sovietelor a rămas neînfăptuit, cu toate că se efectuaseră deja lucrări importante și se cheltuieră fonduri.

Acest proiect a avut însă o deosebită influență în perioada postbelică asupra apariției grupului de clădiri înalte din Moscova, care, deși au o serie de calități urbanistice, reprezintă totuși exemple dintre cele mai evidente de exagerare în arhitectură.

O altă variantă a orientării formaliste a fost bazată pe ploconirea în fața arhitecturii istorice a trecutului. Numeroși arhitecți s-au lăsat antrenați mai mult de problemele arhitecturii «dantelate», decît de problemele proiectării raționale a clădirilor și a construcțiilor vital necesare, pentru construcția industrializată de masă. Acest lucru s-a răspîndit, nu numai în practica de construcție a clădirilor publice și de locuit, dar și în arhitectura construcțiilor industriale.

În domeniul construcției de orașe, așa-numita arhitectură «imitativă» a provocat daune importante. Multe dintre străzile reconstruite au fost construite numai de-a lungul liniei roșii, pentru soluționarea «fațadei», în timp ce partea interioară a cvartalelor, cu regimul de construcție înghesuit, rămînea în vechea stare. În noile sistematizări se repetau, în general, aceleași procedee de compoziție regulată, structurată după axele de simetrie. Nu se acorda atenția cuvenită problemelor de însoțire, de folosire a reliefului și multor alți factori de o deosebită importanță în urbanismul modern. Proiectarea tip nu a fost pusă pe o bază științifică bine fundamentată, iar obiectele proiectate «cu bucata» erau în vădită contradicție cu principiile urbanistice. Marea diversitate a soluțiilor de proiectare dădea naștere la numeroase tipuri de elemente de construcție, ceea ce a frînat puternic dezvoltarea industrializării construcțiilor. Printre arhitecți s-a răspîndit ideea că tipizarea și prefabricarea elementelor de construcție constituie o piedică în soluționarea sarcinilor arhitecturale-artistice.

În decursul celor 20 de ani de existență, fosta Academie de arhitectură a U.R.S.S. n-a elaborat în domeniul teoriei arhitecturii sovietice nici o lucrare capitală, de bază, în care să fie generalizate și sintetizate experiența și realizările practicii de arhitectură și construcție, prin care să se indice căile de dezvoltare a acesteia, în special în condițiile industrializării construcțiilor.

Ar fi desigur greșit să apreciem ca negativă întreaga activitate din această perioadă de dezvoltare a arhitecturii sovietice. Colaborarea dintre arhitecți, proiectanți și constructori, în special în anii de război și de după război, a contribuit la crearea unei serii de soluții constructive și a unor tipuri de clădiri și construcții progresiste, adaptate la diferite condiții de climă și care prevedeau folosirea pe scară mare a materialelor locale.

În anii războiului, în răsăritul țării a luat naștere construcția de clădiri prefabricate, care a căpătat ulterior o mare dezvoltare. S-a extins neîntrerupt baza tehnică de producție a organizațiilor de construcție, iar parcul de mașini și mecanisme de construcție a crescut an de an. Industria de construcții a pornit pe un drum larg.

Refacerea orașelor distruse a fost însoțită de reconstrucția lor. În orașe ca Stalingrad, Minsk, Kiev, Sevastopol, Voronej, Smolensk și multe altele au fost create, nu numai diferite străzi și cvartale, dar și întregi raioane industriale și de locuit. Aceste orașe au fost reconstruite și refăcute în părțile lor principale la un nivel calitativ mai înalt față de moștenirea pe care ne-a lăsat-o trecutul capitalist.

Un moment important, care a constituit începutul restrukturării activității arhitecților sovietici, a fost Conferința unională a constructorilor din 1954, în ale cărei hotărîri au fost arătate rămînerea în urmă a arhitecturii față de necesitățile construcției industriale de masă, desconsiderarea proiectării tip, exagerările din domeniul proiectării și al execuției construcțiilor comise din vina arhitecților.

Greșelile serioase din dezvoltarea arhitecturii sovietice au fost scoase în evidență în Hotărîrea C.C. al P.C.U.S. și a Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. «Cu privire la înlăturarea exagerărilor în proiectarea și executarea construcțiilor», din 4 noiembrie 1955. Partidul și guvernul au condamnat, pe bună dreptate, exagerările și orientarea unilaterală, esteticizantă, a creației arhitecturale, ca fenomene care contrazic interesele poporului și scopul dezvoltării construcției în Uniunea Sovietică și care frînează progresul tehnic și industrializarea.

Următorii cinci ani au constituit o perioadă de serioasă restrukturare creatoare a activității arhitecților sovietici. Critica aspră dar justă a greșelilor comise și a deficiențelor a dat naștere unei îndrăznețe inițiative creatoare a arhitecților, unei atitudini novatoare față de problemele actuale ale arhitecturii.

Arhitectura sovietică a pășit într-o a treia perioadă de dezvoltare. Arhitecții sovietici, umăr la umăr cu întreaga armată de constructori, luptă pentru progresul tehnic în construcție, pentru industrializarea acesteia, pentru realizarea confortului, pentru condiții sănătoase de muncă, pentru crearea unor clădiri și construcții economice cu adevărat frumoase.

Atitudinea inovatoare față de problemele arhitecturii contemporane s-a manifestat în proiectarea și construirea de locuințe și clădiri publice, în proiectele prezentate la concursurile din ultimii ani, în proiectarea și construcția experimentală și, parțial, în proiectele de sistematizare și construcție a orașelor, centrelor muncitorești și satelor.

Munca de lichidare a exagerărilor a adus un aport important economiei naționale și a avut o influență favorabilă asupra orientării mai departe a creației arhitecturale. Ar fi însă o greșeală de neiertat să se considere că din acest punct de vedere s-a făcut tot ce se putea.

Luînd cuvîntul la Conferința unională a constructorilor din aprilie 1958, tov. Hrușciiov a arătat: «Încă nu toți arhitecții au renunțat la folosirea unor elemente decorative inutile și scumpe ale fațadelor clădirilor. Exemple de acest fel sînt încă numeroase în construcția de gări, cluburi și alte clădiri. Acest lucru demonstrează că structurarea în arhitectură nu este încă terminată. Mulți înțeleg greșit sarcinile restrukturării și o consideră doar ca o reducere a exagerărilor arhitecturale. Problema constă în schimbarea principală a orientării arhitecturii, iar acest lucru trebuie dus pînă la capăt».

O importanță uriașă pentru dezvoltarea mai departe a arhitecturii sovietice o au hotărîrile Congresului al XXI-lea al partidului și ale Plenarei din iunie a C.C. al P.C.U.S. în care sînt indicate căile concrete ale industrializării continue a construcțiilor și care conțin un minunat program de activitate pentru arhitecți, cuprinzînd problemele sistematizării raionale, urbanismului, creării de noi tipuri de clădiri și construcții industrializate, care determină orientarea novatoare a arhitecturii sovietice.

*

Dezvoltarea impetuoasă a forțelor de producție în Uniunea Sovietică este strîns legată de desfășurarea largă în continuare a construcției industriale, agricole, civile și de locuințe, în special în Siberia, în răsăritul și nord-estul țării. În aceste condiții capătă o importanță hotărîtoare problemele sistematizării raionale, elaborarea de scheme și proiecte de sistematizare a raioanelor industriale și agricole, în scopul creării unor premise științifice fundamentate pentru amplasarea cît mai rațională a întreprinderilor și a centrelor populate legate de acestea, precum și problemele construirii noilor orașe și reconstrucției celor existente. Studiarea și soluționarea celor mai importante probleme urbanistice, soluționarea complexă a tuturor problemelor ingineresti de transport și economice, determină în mod direct succesul construcției industriale, reducerea costului și a volumului de muncă, reducerea duratei de execuție și îmbunătățirea calității construcțiilor.

Sarcina principală a urbanismului sovietic este ca, trecînd treptat de la o etapă la alta, să creeze în orașe, centre muncitorești și localități rurale, condițiile optime pentru viața și activitatea oamenilor sovietici, condiții care să asigure dezvoltarea lor fizică și spirituală multilaterală, o înaltă productivitate a muncii. În acest scop trebuie folosite în întregime toate realizările tehnicii, științei și artei contemporane.

În cursul septenaliului trebuie să se construiască 650—660 milioane m² suprafață locativă, cheltuielile fiind de 375—380 miliarde ruble. Pentru construirea de școli, spitale și alte așezăminte social-culturale și medicale se vor cheltui, în plus, peste 80 miliarde ruble.

După cum reiese din practica ultimilor ani, în condițiile industrializării construcțiilor, cea mai avantajoasă din toate punctele de vedere este organizarea construcției de locuințe în complexe mari, sub formă de cvartale și cartiere întregi.

Sarcinile construirii complexe a cartierelor de locuințe constau în a îmbina cît mai rațional proiectele progresiste de sistematizare și construcție, seriile de proiecte tip de calitate superioară, metodele înaintate de construcție prefabricată, procedeele raționale de utilizare tehnică și de amenajare a teritoriilor, plantarea la maximum a spațiilor libere.

Cu toate că regimul de construcție al cvartalului nou din Novîie Cereomuşki constituie, indiscutabil, un mare pas înainte, practica de construcție de pe acest șantier nu a căpătat încă o largă răspîndire. Or, numai la Moscova se construiesc anual peste două milioane metri pătrați suprafață locativă.

În alte orașe găsim de asemenea exemple de construcție complexă: la Kiev, cartierul Ciokolovka, la Leningrad, cartierul Șcemilovka, dar exemple de acest fel sînt încă puțin numeroase.

Pentru a îmbunătăți radical sistemul de construcție a raioanelor de locuit din orașele sovietice trebuie desfășurată pe scară largă construcția experimentală și demonstrativă, trebuie organizată studiarea temeinică a practicii înaintate, trebuie introdusă pe scară largă această experiență în practica de toate zilele.

Pînă în prezent nu am rezolvat însă problemele tipizării complexe a construcțiilor. Se construiesc clădiri de locuit și publice, folosindu-se o mare nomenclatură de elemente și detalii de construcție. În prezent se efectuează lucrări științifice și de proiectare pentru unificarea reciprocă a elementelor tuturor tipurilor de locuit și publice. Dar, din punct de vedere practic, aceste probleme nu sînt încă soluționate. În realitate, nu dispunem încă de serii complexe de proiecte tip care să reunească clădirile de locuit și cele publice. Această sarcină trebuie neapărat soluționată în următorii 1—2 ani.

Munca dusă în vederea unificării parametrilor de plan și de volum și a soluțiilor constructive va permite să se desăvîrșască introducerea metodei de proiectare tip pe serii și de elaborare a unor serii complexe de proiecte tip de locuințe, precum și pentru toate clădirile cultural-sociale și de deservire comunală din cadrul cvartalului. Aceste serii complexe de proiecte legate prin elemente de construcție prefabricate și unificate, prevăzute pentru a folosi utilajul modern de montaj și metodele industriale de finisare etc., pot asigura condițiile necesare pentru construirea complexă a cvartalelor de locuit, a microraiioanelor și a raioanelor de locuințe din orașe.

Deosebit de acută este necesitatea perfecționării noilor procedee de sistematizare arhitecturală la construcția orașelor, în legătură cu folosirea de proiecte tip. Practica «adaptării» proiectelor tip sau refolosibile, care s-a încetățenit în ultimii ani fără o profundă soluționare a problemelor arhitecturale și de sistematizare, fără a ține seama de relief și de orientarea după punctele cardinale duce, în general, la rezolvări arhitecturale nesatisfăcătoare. Numeroase organizații de proiectare și mulți proiectanți au o atitudine prea îngustă, practică, față de folosirea proiectelor tip și nu le leagă între ele într-un complex spațial unitar. Exemple de acest fel putem întîlni în construcțiile din Irkutsk, Iaroslavl, Balakovo și alte orașe.

Organizațiile de proiectare, ca și organele de avizare și de control, au datorită să introducă cu mai multă hotărîre noile procedee progresiste de sistematizare și de construire a raioanelor de locuințe, care să asigure:

— crearea de microraiioane care să cuprindă locuințe și instituții de deservire zilnică;

— izolarea locuințelor de zgomotul arterelor principale, cu circulație intensă;

— orientarea optimă a clădirilor față de punctele cardinale;
— crearea în interiorul microraianelor a unor grădini și terenuri de cultură fizică;

— rezervarea unor teritorii speciale pentru amplasarea încăperilor gospodărești și comunale (garaje, spălătorii, colectoare de gunoale etc.);

— crearea unor sisteme de circulații locale, interioare și exterioare, care să excludă circulația de tranzit a transportului prin teritoriul microraianelor;

— introducerea celor mai economice și mai progresiste sisteme de amenajare edilitară (crearea unor centrale termice pe cartier, pozarea rețelelor tehnice în tunele sub clădiri, folosirea instalării combinate a rețelelor etc.).

Rezolvarea problemelor de construcție complexă cere acordarea unei deosebite atenții și griji din partea organizațiilor de construcție. Se înțelege că o condiție necesară o constituie alegerea unor metode de construcție economice și raționale; în același timp însă, justa amplasare a locuințelor pe teritoriul ce se construiește nu trebuie sacrificată în vederea obținerii unor condiții cât mai comode pentru organizarea execuției. În speță, nu poate fi considerată ca justificată cerința de a amplasa în mod obligatoriu clădirile pe aceeași linie, numai pentru a se crea condiții bune de funcționare a macaralelor. Adeseori devine necesară amplasarea mai liberă a clădirilor, în funcție de relief și pentru o mai bună însorire a încăperilor. Prin urmare, problemele de organizare a construcției industrializate trebuie rezolvate complex, ținându-se seama de sistematizarea și construirea rațională a cvartalelor. Constructorii nu au suficientă grijă pentru păstrarea plantațiilor aflate pe teritoriul șantierului; pentru refacerea plantațiilor vor fi necesare, nu numai mijloace, dar și timp îndelungat.

La proiectarea masivelor de locuințe se poate crea o expresivă compoziție spațială, se pot folosi diferite scheme de grupare a clădirilor, se pot folosi clădirile publice pentru îmbunătățirea arhitecturii întregului ansamblu. Cu toate acestea, multe dintre raioanele de locuit construite sînt uniforme și monotone.

... Paralel cu aplicarea principiilor unitare de organizare și tipizare rațională a ansamblului de construcție, în compoziția și aspectul exterior al fiecărui microraiou trebuie să se urmărească scoaterea în evidență a caracterului și originalității acestuia, trebuie să se imprime o serie de trăsături individuale. În acest scop se pot folosi o serie de mijloace, cum sînt coloritul și finisarea panourilor, prelucrarea intrărilor în clădiri, folosirea diferitelor forme de balcoane, loggii și alte detalii.

... De justa soluționare a variatelor probleme de sistematizare rațională, orășenească și satească depinde amplasarea rațională a obiectelor industriei de construcție și orientarea în muncă a acestor întreprinderi. În prezent, acest lucru este deosebit de important, deoarece bazele industriei de construcție create în sovnașozuri vor trebui să țină tot mai mult seama și de cerințele construcției agricole.

Trebuie să constatăm că în majoritatea proiectelor tip și a proiectelor de sistematizare pentru sate nu se ține încă seamă în măsura necesară de condițiile locale și de posibilitățile de folosire a materialelor locale. Lipsa unei serii de proiecte tip complex elaborate se reflectă și în aspectul exterior al noilor sate și al centrelor lor sociale.

Proiectarea unor serii complexe, unitare și bine încheiate de proiecte tip, cu un complet minim de detalii și elemente de construcție unificate pe baza unor parametri de plan și constructivi unitari și a unor cataloage unitare constituie una dintre sarcinile principale ale arhitecților sovietici în condițiile industrializării construcțiilor.

*

Succesele industrializării construcțiilor sînt strîns legate de dezvoltarea continuă a cercetărilor științifice, de progresul realizat în toate domeniile producției de construcții și ale științei construcției și arhitecturii. O importanță tot mai mare o capătă științele tipizării, care studiază legătura dezvoltării noilor tipuri de clădiri, construcții și complexe. În condițiile noastre, un tip oarecare de clădire sau construcție constituie o noțiune complexă, în care trebuie soluționate în aceeași măsură, amănunțit și multilateral, problemele de organizare a muncii și traiului, de microclimă și igienă, problemele tehnologico-funcționale și estetico-compoziționale; de asemenea trebuie soluționate sarcinile folosirii celor mai raționale elemente de construcție și produse prefabricate, instalații tehnico-sanitare, problemele de economie a construcției și de exploatare a clădirilor.

Numai pe baza unei analize științifice se poate răspunde la întrebarea: care tipuri de locuințe, școli sau hale industriale pot fi recomandate pentru construcția de masă; numai cu ajutorul științei putem soluționa complet și sigur aceste probleme.

Institutele sovietice de tipizare — pentru clădiri și construcții industriale, clădiri rurale, locuințe, clădiri publice — dezvoltînd știința despre tipizarea clădirii, trebuie să contribuie pe toate căile la perfecționarea permanentă a proiectării tip, la ridicarea nivelului ei.

Materialele elaborate de aceste institute în legătură cu nomenclatura și unificarea, cu normele de proiectare a clădirilor, construcțiilor, instrucțiunile, programele și condițiile pentru concursuri etc. au adus, indiscutabil, o deosebită contribuție practică. Sînt însă încă foarte puține lucrările științifice care se ocupă de problemele tehnologiei clădirilor și construcțiilor moderne, iar lucrările existente nu sînt încă în măsură să acorde ajutorul trebuitor organizațiilor de proiectare.

Sarcina cea mai importantă a institutelor de tipizare în perioada imediat următoare o constituie acordarea de ajutor organizațiilor de proiectare în vederea îndeplinirii cu succes a planului de lucrări de proiectare, în funcție de necesitățile planului septenal și de perspectivele de dezvoltare.

... Deosebit de arzătoare sînt în prezent problemele proiectării tip în domeniul construcției industriale și agricole. Nu poate fi considerat normal faptul că nivelul prefabricării (după datele din 1958) în construcția industrială reprezintă numai 23%, în timp ce în construcția de locuințe a ajuns pînă la 58%. Mult prea lent se duce munca de creare a unor tipuri economice de clădiri de producție, de locuit și social-culturale pentru sate, în care să se țină seama de comasarea rațională a obiectelor proiectate (inclusiv de mărirea numărului lor de etaje) și de introducerea la maximum a prefabricării.

Trebuie subliniat în mod deosebit importanța lucrărilor care se efectuează în prezent în legătură cu unificarea parametrilor de plan și de volum,

precum și a elementelor și detaliilor de construcție ale clădirilor cu diverse destinații; aceste lucrări sînt dintre cele mai importante pentru soluționarea complexă a principalelor probleme ale tipizării și proiectării și a problemelor industrializării în construcții. Cu cît va fi mai largă sfera de aplicare a modulelor unitare, constructivi și de plan, cu atît vor fi mai cu succes soluționate sarcinile creării unei baze trainice pentru construcția de clădiri prefabricate, pentru scăderea costului de construcție și accelerarea progresului tehnic. Parametrii constructivi și de plan unitari (reduși la un minim rațional) ai diferitelor tipuri de clădiri vor introduce disciplină în creația arhitecturală și vor fi de un deosebit ajutor în opera de industrializare a construcțiilor.

Dezvoltarea și perfecționarea în continuare a unificării pe ramuri a parametrilor de plan și de volum ai clădirilor și construcțiilor pentru construcția de locuințe, social-culturală, industrială și agricolă constituie baza muncii științifice a institutelor noastre de tipizare, muncă pe care acestea trebuie s-o ducă cooperînd cu organizațiile de proiectare și cercetări științifice pe ramuri corespunzătoare.

Arhitecții și proiectanții trebuie să lucreze mai activ la elaborarea de planșee moderne cu deschideri mari, la crearea de învelitori autoportante spațiale de beton armat, de elemente de construcție suspendate plane, încrucișate. Bineînțeles că în același timp trebuie să se țină seamă și de destinația funcțională a spațiului ce trebuie acoperit.

Din păcate, în practica noastră s-a dezvoltat cu totul insuficient căutarea de noi forme constructive, bazate pe folosirea materialelor noi (azbociment, aliaje ușoare, mase plastice), a căror folosire creează mari posibilități de reducere a greutateii și de mărirea gradului de prefabricare a clădirilor și construcțiilor.

În condițiile industrializării construcției, între elementele de construcție prefabricate și materialele moderne fonon-, termo- și hidroizolatoare, între utilajul tehnico-sanitar și materialele de finisaj, tipurile de ferestre, uși etc. — cu alte cuvinte între toate tipurile de produse, materiale, elemente din care constă o construcție modernă — trebuie să existe, obligatoriu o strînsă legătură reciprocă. Toate aceste elemente trebuie să corespundă în același timp și unor cerințe estetice exigente.

Nu exagerăm dacă spunem că această legătură reciprocă poate fi asigurată printr-o muncă bine organizată pentru întocmirea catalogului general al produselor de construcție care, la rîndul său, va constitui un rezultat al muncii de unificare a clădirilor. Catalogul general trebuie să răspundă clar la problema: ce producem în anul curent și pentru livrarea cărui produs mai perfecționat trebuie să se pregătească întreprinderile, de pildă, în anul 1961, astfel încît modelele învechite să fie scoase din producție. Catalogul general trebuie să fie de un real ajutor întreprinderilor din republici și regiunilor economice în alegerea celor mai raționale și mai convenabile produse pentru producție și construcție.

Catalogul general trebuie să cuprindă sortimentul tehnico-industrial pe baza căruia vor fi compuse toate operele de arhitectură, toate construcțiile noastre. Prin urmare, la munca de întocmire a acestui catalog trebuie angrenați în primul rînd arhitecții.

Vorbînd despre necesitatea participării active a arhitecților în producția de construcție, nu trebuie să uităm nici de o serie de importante probleme estetice ale arhitecturii, care apar în condițiile industrializării construcțiilor.

Indiscutabil că tipizarea și industrializarea construcțiilor creează premise pentru dezvoltarea unor noi calități estetice în arhitectura construcțiilor. Folosirea betonului armat prefabricat, reducerea greutateii clădirilor grație folosirii de noi elemente și materiale de construcție progresiste (mase plastice, azbociment etc.), ridicarea nivelului mecanizării construcțiilor, transformarea procesului de construcție prin confecționarea uzinală de elemente prefabricate, transformarea șantierului de construcție în unul de montaj, toate acestea modifică concepțiile și categoriile estetice formate de secole în arhitectură.

Noile metode de executare a clădirilor din panouri mari introduc schimbări revoluționare în vechile noastre concepții despre comportarea materialelor și elementelor de construcție în cadrul clădirilor. Modificări de același fel produce și procesul de construcție din blocuri-apartamente și blocuri-camere, spațiale.

Trebuie revizuită însăși noțiunea de frumos în arhitectură, noțiune care a fost asociată timp de mulți ani cu risipa de materiale de construcție, cu bogăția superficială și ostentativă de forme arhitecturale, cu exagerările. Așa-numita «înfrumusețare arhitecturală» apare numai în cazul în care principalele elemente ale arhitecturii nu sînt soluționate compozițional, iar clădirea, din această cauză, trebuie să fie decorată. Trebuie să popularizăm o concepție despre frumos care să fie în strînsă legătură cu logica, care să includă pentru clădire o serie de calități, ca: distribuția arhitecturală confortabilă, elementele de construcție progresiste și economicitatea.

În condițiile construcției industrializate de masă se poate adesea observa o indiferență față de problemele estetice ale arhitecturii, apare pericolul șablonului, uniformității, inexpressivității, primitivismului. Indiscutabil că acest lucru se datorează faptului că unii arhitecți subapreciază importanța problemelor compozițional-artistice.

Am construit cîțiva kilometri din Leninski prospekt din Moscova cu case de locuit în care mii de familii au căpătat apartamente, dar, din păcate, arhitectura acestui complex ar fi putut fi mai bună. Au fost slab folosite bogatele posibilități de scoatere în evidență a spațiului liber dintre clădiri. Principiul corespondenței scării cvartalelor de locuințe cu destinația lor nu a fost respectat. Comasarea cvartalelor s-a realizat în general în mod mecanic, fără a introduce în sistematizare ideile progresiste de organizare a microraianelor; acest lucru este în dauna nu numai a confortului populației, dar și în dauna frumuseții noilor complexe arhitecturale. Nu s-a ținut seama în măsura cuvenită nici de relieful terenului. De exemplu, diferența de nivel din lungul cvartalului nr. 17 din raionul de sud-vest este de 22—26 m, dar sistematizarea cvartalului are o structură simetrică. În plus, aici s-a folosit o paletă prea limitată de materiale pentru pereți și finisaj; industria noastră de construcție continuă să rămînă încă mult datorată arhitecturii.

... Rezolvarea problemelor estetice ale arhitecturii nu depinde numai de munca reușită a arhitecților și inginerilor în domeniul problemelor urbanistice, tehnice și compozițional-artistice, dar și de participarea la această operă a lucrătorilor din celelalte arte plastice. Cu toate acestea, Academia de artă a U.R.S.S. se eschivează de la rezolvarea problemelor de sinteză a

arterelor în condițiile construcției industriale de masă. Va trebui să mobilizăm toate forțele arhitecților, inginerilor, sculptorilor, pictorilor pentru rezolvarea problemelor estetice ale arhitecturii sovietice.

*

În Uniunea Sovietică, paralel cu înflorirea particularităților originale ale națiunilor socialiste se desăvârșește și un proces de apropiere nu numai a economiei lor, dar și a formelor naționale ale culturilor lor. Schimbarea procedurilor de folosire a materialelor, introducerea metodelor industriale de construcție și influența practicii inovatoare a arhitecturii vor trebui să ducă, inevitabil, la o considerabilă schimbare în orientarea creatoare a arhitecturii republicilor naționale.

Spunând aceasta nu avem de loc de gând să diminuăm importanța tradițiilor naționale progresiste în dezvoltarea arhitecturii sovietice multinaționale. În același timp însă, trebuie subliniat că pentru arhitectura sovietică, inovatoare prin esența ei, împrumutarea necritică a procedurilor și formelor trecutului nu este justificată, fiecare operă a ei trebuind să fie actuală, contemporană. Pentru a fi un arhitect național în condiții sovietice trebuie neapărat să creezi opere contemporane.

Industrializarea largă a construcțiilor creează condiții favorabile pentru dezvoltarea noilor particularități naționale ale arhitecturii. În lumina celor spuse trebuie apreciate într-un fel cu totul nou o serie de fenomene din practica noastră de creație.

Pînă la Conferința constructorilor din 1954, prin particularități naționale ale arhitecturii sovietice ruse, unii dintre arhitecții noștri înțelegeau împrumutarea directă a formelor vechi ruse, a formelor clasicismului sau barocului rus. Exemple de acest fel ne oferă canalul Volga-Don, clădirea înaltă a hotelului din piața Komsomolskaia, stația de metro «Arbatskaia». Majoritatea arhitecților noștri au renunțat în prezent la un asemenea împrumut. Ei se mai folosește încă în practica noastră, manifestându-se, nu numai în repetarea detaliilor arhitecturale tradiționale, dar și în folosirea unor procedee învechite de compoziție spațială și volumetrică.

...Arhitecții din Armenia au obținut indiscutabil realizări mari în dezvoltarea culturii lor naționale și departe de noi gândul de a nega calitățile pozitive însușite de arhitectura sovietică armeană în decursul celor 40 de ani de dezvoltare. Dar și aici au existat puternice tendințe restauratoriste. O situație analogă a avut loc la Baku și la Tbilisi.

În luna octombrie 1957, la Alma-Ata a avut loc o discuție de creație a arhitecților. Raportul cu tema «Practica proiectării și unele probleme ale orientării creatoare a arhitecturii sovietice» a fost ținut de M. Mendikulov membru corespondent al Academiei de construcții și arhitectură a U.R.S.S. El a încercat să justifice cîteva construcții fătis eclectice și costisitoare din anii de după război, afirmînd că «orientarea creatoare a acestor lucrări a mers, în general, pe linia dezvoltării progresiste a conținutului și a formei». În raport au fost supuse unei critici aspre căutările inovatoare ale arhitecților de la «Kazgiprogroestroi» pentru lipsa oricărui element decorativ în proiectele lor ceea ce, după părerea tov. M. Mendikulov, dovedește o influență a constructivismului, o atitudine necritică față de arhitectura capitalistă și nesocotirea particularităților naționale ale arhitecturii Kazahstanului.

Referentul a afirmat că «originalitatea națională a arhitecturii este determinată de... formele tradiționale și în special de arta decorativă» și a făcut apel la arhitecți să folosească în proiectele lor forme arhaice ale arhitecturii din Asia Centrală, cum sînt arcul ogival, cornișele și capitellurile cu stalactite, cupola, peretele orb etc. «Trebuie să elaborăm — a spus tov. Mendikulov — un album de detalii arhitecturale industriale folosind elemente naționale».

Participanții la discuție nu au fost de acord cu tov. Mendikulov și au luat cuvîntul împotriva tezelor eronate din raportul său. Cu toate acestea, unii arhitecți, încurajați de o asemenea fundamentare «teoretică» a pozițiilor lor eronate, continuă să frîneze introducerea noului în practica de construcție.

Particularitățile naționale ale arhitecturii, ca și ale întregii noastre culturi, se manifestă, nu numai în formă, dar și în conținut. Industrializarea largă a construcțiilor trebuie să joace în dezvoltarea lor un rol cu adevărat revoluționar.

În ultimii ani a început să se manifeste tendința de a se imita formele exterioare ale arhitecturii capitaliste contemporane. Unii arhitecți care înainte recurgeau la forme arhaice pseudoclasice, astăzi nu se dau în lături să folosească forme arhitecturale împrumutate în mod mecanic din paginile revistelor de reclamă din străinătate.

În primul rînd, trebuie să facem o distincție între atitudinea față de industrializarea construcției la noi și în țările capitaliste.

În capitalism, standardizarea și tipizarea nu-și pot găsi dezvoltarea necesară din cauza caracterului privat al activității de construcție. La noi însă, dezvoltarea standardizării și a tipizării este determinată de sistemul de organizare de stat al producției industrializate de construcție, chemată să satisfacă cerințele maselor de milioane ale oamenilor muncii.

Condițiile noastre socialiste permit folosirea deplină a realizărilor actuale ale tehnicii constructive. În Occident, materialele și elementele de construcție se transformă adesea într-un obiect de exerciții formaliste. Un exemplu unanim cunoscut de folosire a elementelor de construcție în scop de reclamă îl constituie proiectul lui F. L. Wright pentru o clădire de birouri înaltă de 1 600 m.

Critica denaturărilor formaliste în folosirea elementelor și materialelor de construcție nu trebuie însă să estompeze elementele progresiste existente în practica contemporană de peste hotare. Așa este, în particular, lupta lui Le Corbusier, A. Lurçat, P. L. Nervi, F. Candella și a altora pentru eliberarea gândirii arhitectural-constructive de lanțurile vechilor tradiții legate de sistemul de construcție din zidărie. La noi mai sînt încă multe lucruri inutile tradiționale în traterea spațiului arhitectural; noi am început de-abia de puțin timp să introducem în practică suprafețele autoportante din pînze subțiri, bolțile și celelalte elemente de construcție progresiste, domeniu în care o bogată experiență de aplicare a fost deja acumulată de inginerii și arhitecții din străinătate.

Căile de dezvoltare a arhitecturii și legătura ei reciprocă cu tehnica de construcție, cu construcția industrializată, sînt principal diferite în condițiile noastre și în cele capitaliste. Acest lucru trebuie să ni-l întipărim bine în

minte, pentru a nu greși în aprecierea, nu numai a lucrărilor arhitecturale noi, dar și în aprecierea a tot ceea ce este remarcabil în domeniul industrializării construcțiilor în străinătate. În același timp, practica dezvoltării arhitecturii capitaliste în condițiile progresului tehnicii de construcție trebuie studiată cu atenție și în mod critic.

*

Principiile realismului socialist, ca metodă de creație artistică a tuturor domeniilor artei sovietice, au, natural, cea mai directă legătură și cu arhitectura. Însă tratarea superficială, greșită, a metodei realismului socialist aplicată la arhitectură (printr-o simplă analogie cu celelalte arte) fără a ține seama de specificul arhitecturii, a dus la timpul său la orientarea ei greșită.

Metoda de creație a arhitecturii sovietice conține nu numai soluționarea problemelor estetice-artistice, dar și, în primul rînd, a problemelor funcționale, tehnice și economice în complex cu cele estetice-artistice. Aceasta este o metodă de creație științifică și artistică în același timp. Această înțelegere a metodei de creație a arhitecturii sovietice este deosebit de importantă în condițiile industrializării construcțiilor.

Arhitectul își va putea îndeplini sarcinile care îi stau în față numai atunci cînd va stăpîni mijloacele de realizare a acestor sarcini, cînd își va însuși în mod optim tehnica de construcție, cînd va folosi rațional elementele de construcție moderne și materialele noi, cînd va contribui la dezvoltarea tehnicii și în același timp va sorbi din ea noi posibilități pentru căutările sale creatoare. Arhitectul trebuie să posede vaste cunoștințe teoretice și o înaltă măiestrie profesională, în accepțiunea largă a acestui cuvînt.

Încercarea diversilor specialiști de a reduce esența arhitecturii doar la un proces de proiectare arhitecturală, care pe măsura dezvoltării tipizării se va transforma într-o simplă alegere a diferitelor detalii tip și a combinațiilor acestor detalii, alegere care ar putea fi făcută de orice specialist, este o greșală grosolană. Acest punct de vedere nu are nimic comun cu grija pe care o manifestă partidul nostru pentru dezvoltarea inițiativei creatoare și a măiestriei arhitecților sovietici.

Trebuie luptat cu hotărîre împotriva celor care susțin o concepție unilaterală, îngust-technicistă a arhitecturii, împotriva celor care proiectează și construiesc clădiri și complexe incomode, urite și monotone. Autorii acestor proiecte, justificîndu-se, se referă adeseori la cerințele de economie, la industrializarea construcțiilor, dar în realitate ei nu stăpînesc măiestria arhitecturală, nu văd legătura reciprocă strînsă dintre arhitectură și industrializare. Lupta împotriva exagerărilor și a înfrumusețării cu orice preț nu înseamnă de loc că trebuie să se renunțe la expresivitatea artistică a arhitecturii, expresivitate care trebuie asigurată în condițiile industrializării construcțiilor. Trebuie luată cu toată dîrzenia poziție împotriva punctului de vedere greșit că industrializarea execuției construcțiilor încalcăsează creația arhitecților. Un bun exemplu de împlinire în persoana unui maestru a arhitectului, savantului și constructorului ni-l oferă creația arhitecților V. A. Vesnin, M. I. Ghinsburg, A. V. Kuznețov, A. K. Burov și a altora.

Justa înțelegere a metodei de creație și a măiestriei arhitecturii ne ajută să înțelegem că orientarea arhitecturii și industrializarea construcțiilor sînt strîns și indisolubil legate între ele. Această legătură reciprocă înseamnă: pentru arhitectură — restructurarea radicală a metodelor de lucru ale arhitecturii, participarea lui la toate verigile industriei de construcție (începînd cu căutarea materialelor de construcție și terminînd cu procesul de montare a clădirii pe șantier); pentru industrializare — luarea în considerație în mod obligatoriu a arhitecturii în toate etapele de construcție (începînd cu soluția funcțională a planului clădirii și terminînd cu cerințele estetice, obligatorii pentru orice construcție arhitecturală).

Nu mai munca creatoare în comun a arhitectului și inginerului poate să ducă, desigur, la soluționarea multilaterală a tipurilor de clădiri în ansamblu și a fiecărui element al acestora în parte.

În Uniunea Sovietică e lipsă de arhitecți. Părerea că proiectarea tip ar reduce nevoile de cadre de arhitecți este, evident, inconsistentă. Reducerea numărului total de proiectanți pe seama lichidării proiectării individuale a tipurilor de clădiri de masă este legată în același timp de mărirea numărului de cadre ocupate cu elaborarea proiectelor tip, a proiectelor și schemelor de sistematizare regională, a planurilor de ansamblu ale orașelor, a proiectelor de construire a raioanelor de locuit și a localităților. În afară de aceasta e nevoie de cadre care să știe să aplice în mod calificat fiecare proiect tip în condiții concrete. Fără un număr mare de cadre de arhitecți nu se poate asigura calitatea necesară a produselor industriale și nici controlul de autor pe șantier. Curînd va fi nevoie de arhitecți șefi, nu numai în toate orașele (inclusiv în cele mici), dar și în toate centrele raionale sătești și chiar în așezările rurale mari. În prezent, promoția de arhitecți în țară se află abia la nivelul celei din anii 30, iar în unele instituții de învățămînt superior chiar sub acest nivel. În special, se pregătesc puțini arhitecți în ramura construcției industriale și rurale, precum și în domeniul urbanismului.

Lipsa de arhitecți frînează dezvoltarea progresului tehnic în arhitectura industrială și constituie o cauză principală a calității reduse a unora dintre proiecte. Un indice al subaprecierii rolului arhitecturii în construcția industrială ni-l oferă faptul că, în majoritatea institutelor de proiectare, postul de arhitect șef, fie că nu există, fie că e vacant.

Practica construcțiilor demonstrează că la noi încă se mai subapreciază rolul muncii de creație a arhitecților ca creatori ai proiectelor de sistematizare și de construcție a centrelor populate, ca participanți la organizarea producției industriale și agricole. Unele proiecte tip se elaborează în general fără participarea arhitectului.

Arhitecții în colaborare cu inginerii, trebuie să ocupe locul corespunzător în toate verigile proiectării și executării construcțiilor, însușindu-și metoda realistă de creație arhitecturală și ridicîndu-și perseverent măiestria în conformitate cu cerințele progresului tehnic și ale industrializării construcțiilor.

*

Problema stilului este una dintre problemele centrale în activitatea de creație a arhitecților sovietici și de aceea în prezent este deosebit de important ca, în condițiile industrializării construcțiilor, să se stabilească în această

problemă principalele poziții teoretice, să se traseze căile principale de rezolvare a acestei probleme.

În primul rând va trebui să luăm cu toată fermitatea atitudine împotriva celor care consideră că, în condițiile actuale de construcție, în condițiile industrializării și neîntreruptului ei progres tehnic, nu se poate realiza o unitate a trăsăturilor de stil în arhitectură.

Aceste considerente constituie o urmare a vechilor concepții teoretice, când stilul era în mod greșit considerat doar ca o categorie estetic-artistică, în afara esenței materiale a arhitecturii, în afara progresului tehnic al construcțiilor și, ceea ce este și mai important, în afara importanței sociale a arhitecturii, chemată să servească interesele poporului. În realitate, stilul este o noțiune foarte complexă.

În raportul de activitate al Comitetului Central al P.C.U.S. la Congresul al XX-lea al partidului, tov. N. S. Hrușciiov a spus: «Este o chestiune de onoare a arhitecților noștri să creeze un stil arhitectural socialist, care trebuie să înfrunzeze tot ceea ce gîndirea arhitecturală omenească a acumulat mai bun în trecut și totodată să se sprijine pe cele mai înaintate opere ale arhitecturii sovietice. Trebuie ca clădirile construite să aibă un maximum de confort pentru om, să fie trainice, economice, frumoase».

Așadar, sarcina creării unui stil arhitectural socialist a fost pusă de Partidul nostru Comunist și de Comitetul lui Central pe baza unei profunde analize științifice a proceselor care au loc în societatea noastră și este însoțită de prevederea perspectivelor de dezvoltare. Stilul arhitectural unitar este considerat, în afirmația citată a tov. N. S. Hrușciiov, ca un rezultat la care va trebui în mod inevitabil să ajungă arhitectura noastră sovietică, ca urmare a unei profunde restructurări creatoare a ei.

Stilul socialist trebuie să se caracterizeze printr-o rațională simplitate și o înaltă logică a formelor arhitecturale. Trebuie să afirmăm ferm că, de exemplu, pe balcoanele noilor noastre case de locuit nu vor apărea în nici un caz baluștri palladieni sau console decorate cu acante. Ne-am putut da seama din practică ce posibilități de creație interesante ascunde în el același balcon la clădirea din panouri mari sau panoul de perete de factură modestă, cu suprafața tratată colorat.

O trăsătură distinctivă a noului stil al clădirilor o constituie simplitatea estetic creată a formelor lor: nu un belșug de forme greoaie de piatră, care încurcă pe om și împiedică pătrunderea luminii în încăperi, ci o împletire de elemente de construcție și detalii ușoare, cu pereți subțiri, care permit crearea unor spații comode pentru trai și expresive din punct de vedere estetic, care influențează asupra oamenilor prin volumul, ritmicitatea elementelor, prin proporțiile, coloritul și factura lor.

Exagerarea, inutilul este o noțiune profund străină ideologiei noastre. Ea contrazice esența arhitecturii noastre, pentru care inovația este determinantă chiar prin forța noutății istorice a însăși societății socialiste.

Stilul arhitectural nu poate fi unul pentru diferitele clădiri publice unice și al altul pentru construcțiile de masă, de locuit și industriale. Oricât de diferite ar fi calitățile funcționale ale construcțiilor, oricât de specific ar fi aspectul lor exterior, ele pot și trebuie să aibă trăsături esențiale comune, care să creeze unitatea stilului arhitectural al epocii noastre socialiste. Elementul principal în oricare stil arhitectural îl constituie atitudinea față de om și față de nevoile sale, iar de aici, și față de spațiul organizat și de mijloacele materiale de organizare a acestui spațiu; acest element principal trebuie să fie comun, atît pentru locuința de masă a timpurilor noastre, cît și pentru oricare clădire publică unică. Acest lucru este cel care determină în primul rând unitatea stilului arhitecturii socialiste.

O importanță premisă socială și totodată tehnico-materială a formării stilului o constituie bazele urbanistice planice ale arhitecturii sovietice, precum și larga tipizare și unificare a clădirilor și a părților lor componente.

Indiscutabil este și faptul că bazele urbanistice și tipizarea nu asigură în sine, în mod automat, unitatea stilului. E nevoie de munca creatoare a arhitectului pentru a crea unitatea armonioasă a întregului, e nevoie de luptă pentru ca fiecare element din acest întreg — clădire sau obiect urbanistic — să fie, din toate punctele de vedere, de calitate superioară.

Dacă privim problema creării stilului din punctul de vedere al influenței mai directe a tehnicii de construcție, vom vedea și aici numeroși factori care predetermină apariția trăsăturilor de stil.

Se poate urmări felul cum folosirea betonului armat prefabricat influențează formarea stilului, cum acesta este inclus organic în sfera arhitecturii, a proiectării tip a clădirilor și construcțiilor, în sfera elaborării nomenclaturii elementelor și detaliilor de construcție tip, în sfera compoziției arhitecturale.

Pentru dezvoltarea arhitecturii sovietice și constituirea unui stil arhitectural socialist, o deosebită importanță principală o au mijloacele de realizare a elementelor de construcție spațiale și a suprafețelor autoportante subțiri din beton armat, precum și procedeele de creare a panourilor mari, care permit obținerea unor variate compoziții de plan și spațiale (plastice) ale clădirilor și construcțiilor.

Metoda de confecționare a produselor de beton armat prin laminare — care s-a transformat în prezent în laminarea plăcilor cu pereți subțiri cu multe nervuri, fabricate pe bandă continuă — metoda de confecționare a elementelor de construcție în casete, precum și noul tip de construcție din panouri din cărămizi vibrante sînt nu numai progresiste și raționale pentru construcția de masă, dar dau naștere și la noi procedee de compoziție a clădirilor. Schimbări revoluționare și mai importante în ideile noastre obișnuite despre metodele producției de construcție aduc o serie de noutăți ca, de pildă, montarea clădirilor din blocuri-camere și blocuri-apartamente spațiale, în întregime confecționate în fabrică, sau construirea de clădiri fără macarale, cu ajutorul cricurilor hidraulice.

Industrializarea și progresul tehnic al construcțiilor constituie pentru dezvoltarea trăsăturilor stilistice ale arhitecturii acea bază tehnico-materială a cărei ignorare sau subapreciere ar constitui pur și simplu o absurditate.

În prezent, când arhitectura sovietică a pășit într-o nouă etapă de dezvoltare, când ea se leapădă cu succes de balastul restauratorismului și al exceselor, sîntem în drept să punem problema că dezvoltarea stilului în

arhitectură este imposibilă fără dezvoltarea concomitentă a unui stil socialist în celelalte domenii ale artei și culturii noastre.

Experiența istorică (Grecia antică, Renașterea italiană, clasicismul rus etc.) demonstrează că această unitate a trăsăturilor stilistice a fost caracteristică tuturor domeniilor de artă dintr-o epocă anumită. Arhitectura clădirilor și a orașelor, mobila și îmbrăcămintea, pictura și obiectele casnice, toate acestea împreună au constituit noțiunea de stil istoric mare. Natural că și în vremurile noastre, vremuri de mărețe transformări sociale, stilul socialist în arhitectură trebuie să fie unitar cu stilul artei plastice, al muzicii, cu întreaga noastră cultură materială și spirituală.

Industrializarea construcțiilor determină un nou caracter al echipamentului, mobilierului, finisării interioare a clădirilor și construcțiilor. Rezolvarea sarcinilor funcționale ale arhitecturii nu poate fi asigurată fără organizarea corespunzătoare a spațiului interior, fără asimilarea detaliată a tuturor elementelor de utilare și mobilare, în afara lumii acelor obiecte care sînt necesare pentru traiul, munca și odihna noastră. Toate aceste obiecte, produse de mobilier, utilaj, armături de iluminat, tapete, materiale de finisaj sînt produse ale producției industriale.

Unei construcții moderne, construite prin metode și mijloace industriale, trebuie să-i corespundă în întregime și utilajul, confecționat de asemenea prin procedee industriale.

Cu toate acestea, practica ne arată că în acest domeniu se comit încă multe exagerări, că încă și azi se mai livrează produse urite și nepractice.

În afara de marile daune materiale, exagerarea influențează negativ și asupra educației gustului artistic al omului sovietic. Toate obiectele care înconjură pe omul sovietic trebuie să corespundă formației lui spirituale, trebuie să răspundă idealurilor sale estetice, care nu au nimic comun cu fenomenul exagerării, al înfrumusețării cu orice preț, al falsului decorativism.

O importanță deosebită pentru sporirea și îmbunătățirea producției de mobilier o au materialele sintetice, a căror folosire permite ridicarea considerabilă a calității produselor.

În catalogul general de accesorii industriale de construcții, materiale de construcții și echipament, un loc deosebit trebuie acordat interiorului, echipamentului și finisării lui. O atenție deosebită trebuie să se dea în acest catalog aspectului artistic al produselor.

Problemele de educație a gustului artistic al populației necesită desigur o muncă metodică și luarea unor măsuri speciale. Institutul de cercetări științifice al industriei de artă, existent în sistemul Ministerului Culturii al U.R.S.S., a acordat pînă în prezent atenție în special artizanatului, care nu s-a ocupat de locu problemele de proiectare a producției industriale de obiecte de trai. Nici Academia de artă și institutele de construcție și arhitectură ale U.R.S.S. nu s-au ocupat suficient de aceste probleme.

Pentru pregătirea de cadre calificate este necesar să se revizuiască programele institutelor de învățămînt superior. Institutele de arhitectură și construcții trebuie să aibă facultăți în care să fie pregătiți specialiști în arhitectura de interior și în proiectarea de obiecte necesare traiului (inclusiv mobilă, țesături, tapete). Ar fi logic să se elaboreze în prezent o listă a noilor tipuri de clădiri (cinematografe mari, clădiri de expoziție, stadioane acoperite, bazine de înot, circuri, aerogări, gări feroviare etc.) pentru a fi proiectate și construite din materiale și produse raționale. Evident că aceste lucrări trebuie organizate și conduse de Institutul de proiectare experimentală al Academiei de construcții și arhitectură a U.R.S.S., angrenînd în această muncă pe cei mai buni ingineri și arhitecți din țară.

Munca experimentală, bine organizată, în domeniul obiectelor construcției de masă, împreună cu elaborarea obiectelor cu destinație unică, ne va permite desigur să lichidăm rapid rămînerea în urmă, în soluționarea problemelor actuale ale arhitecturii și tehnicii, iar eforturile coordonate ale arhitecților, inginerilor și artiștilor plastici vor permite crearea unui stil arhitectural socialist ca o sinteză, ca o unitate organică a calităților funcționale de plan, tehnico-construcție și estetic-artistice ale construcțiilor noastre.

Teoreticienii noștri trebuie să mediteze profund asupra rolului și importanței stilului arhitectural în cadrul celorlalte domenii de artă și cultură. Academia de construcții și arhitectură a U.R.S.S. trebuie să dezvolte pe toate căile teoria arhitecturii, să lichideze rămînerea ei în urmă, să lămurească profund și la timp fenomenele negative și cele pozitive care apar în practica de construcție și de arhitectură și care influențează asupra formării stilului.

*

Trebuie să subliniem că nu se poate vorbi despre nici un fel de stil arhitectural, despre nici un fel de succes comun al gîndirii arhitecturale și ingineresti, dacă nu va fi radical îmbunătățită calitatea execuției construcțiilor. Noua orientare creatoare a arhitecturii, tendința spre sinceritate și simplitate armonioasă în dezvoltarea stilului, pot fi discreditate de calitatea proastă a execuției construcției.

Încă și astăzi, în numeroase cazuri, clădirile sînt date în exploatare și recepționate cu multe lipsuri și numeroase lucrări de construcție, montaj și finisaj de proastă calitate. Acest lucru înrăutățește condițiile de locuit și de trai ale oamenilor muncii, provoacă deteriorări, uzura prematură a clădirilor și construcțiilor și, pînă la urmă, cheltuirea neproductivă a mijloacelor statului.

Pe șantiere au loc avarii datorită calității necorespunzătoare a lucrărilor de construcție, datorită nerespectării tehnologiei producției de construcție.

...Calitatea inferioară a lucrărilor de construcție, de montaj și de finisaj are ca urmare reparații premature și neplanificate, mărind considerabil cheltuielile de exploatare pentru întreținerea clădirilor.

...Controlul de stat pentru arhitectură și construcție din Moscova a descoperit numeroase cazuri de livrare către șantierele de construcție a unor materiale și produse fabricate de calitate inferioară. Plăcile de beton armat, grinzile ajung adesea pe șantier cu suprafețe neregulate, cu muchiile și colțurile ciocnite și chiar cu armătura greșit montată.

...Este necesar să se înlăture cauzele calității inferioare a produselor, trebuie îmbunătățită tehnica producției uzinale și organizat controlul asupra calității construcțiilor.

O răspundere foarte mare trebuie să revină direct constructorilor care înfăptuiesc montarea clădirilor pe șantier, precum și organelor controlului de stat pentru arhitectură și construcție care dau avizul de execuție și care recepționează pentru exploatare clădirile de locuit și social-culturale.

În ultimul deceniu s-a stabilit o regulă după care arhitecții și inginerii proiectanți, fiind ocupați în întregime în munca de proiectare, nu participă nemijlocit la execuția clădirilor. În interesul dezvoltării cu succes a arhitecturii și a tehnicii de construcție va trebui schimbată această situație anormală, iar arhitecții și inginerii proiectanți vor trebui să participe în mai mare măsură la construcția orașelor, a centrelor muncitorești și așezărilor colhoznice, lucrând o parte importantă din timp direct la fabricile constructoare de clădiri și pe șantierele de construcție și înfăptuind sistematic controlul de autor.

Conform situației actuale, controlul de autor se efectuează numai la obiectele al căror cost depășește 5 milioane ruble după devizul general. Acest lucru face ca aproape întreaga construcție de masă de locuințe și civile să fie lipsită de controlul de autor și tehnic. Controlul asupra arhitecturii și construcției trebuie realizat obligatoriu pentru toate tipurile de lucrări legate de construirea de clădiri de locuit comunale și social-culturale, de către autorii proiectelor sau, atunci când se folosesc proiecte tip, de către arhitecții și inginerii însărcinați cu acest lucru de organizația de proiectare, independent de costul de deviz, de gradul de aplicare a proiectelor tip și de caracterul construcției.

Beneficiarul este obligat ca înainte de începerea lucrărilor să încheie un contract cu organizația de proiectare pentru efectuarea controlului de autor asupra execuției construcției. Pentru acest lucru, în deviz trebuie prevăzute mijloacele necesare, iar la organizația de proiectare trebuie să se prevadă un fond de salarii și anume pînă la 20—25% din volumul total de lucrări și chiar mai mult.

Este necesar să se acorde organizațiilor de proiectare dreptul de a opri plata lucrărilor de construcție executate necalitativ.

Se poate afirma că dezvoltarea arhitecturii sovietice este frînată într-o oarecare măsură de calitatea inferioară a lucrărilor de construcție și de finisaj. Este necesar să se transpună ferm în viață Hotărîrea C.C. al P.C.U.S. și a Consiliului de Miniștri al U.R.S.S. din 23 august 1955 «Cu privire la măsurile industrializării continue, îmbunătățirea calității și reducerea costului de execuție a construcțiilor».

*

În legătură cu elaborarea, începută în prezent, a planului de perspectivă al dezvoltării economiei naționale a U.R.S.S. pe o perioadă de 15 ani, în fața științei arhitecturii și construcțiilor se ridică noi sarcini importante. Tocmai știința este aceea care trebuie să asigure progresul tehnic în construcție, elaborarea de noi tipuri de construcții industriale, agricole, de locuit și publice, noi tipuri de centre populate în conformitate cu necesitatea de a îmbina cerințele zilei de azi cu cele ale viitorului. Știința trebuie să dezvăluie just cerințele viitorului pe baza prevederii științifice, să stabilească căile și etapele dezvoltării, ținînd seama de cerințele și posibilitățile concrete în fiecare din aceste etape.

O importanță deosebită o capătă prelucrarea multilaterală a unor probleme cum sînt orientarea arhitecturii și construcțiilor, sistematizarea regională și urbanismul, crearea unor noi tipuri de construcții, industrializarea construcțiilor, cercetarea de noi materiale de construcție, crearea unor elemente de construcție raționale, a unor noi tipuri de instalații tehnico-sanitare, precum și a unor noi tipuri de mobilier, corpuri de iluminat etc.

Munca de cercetare științifică, legată de rezolvarea problemelor comune industrializării construcțiilor și problemelor de arhitectură trebuie împletită cu dezvoltarea la maximum a inițiativei pe teren și cu generalizarea experienței republicilor, a regiunilor economice și a orașelor din Uniunea Sovietică care sînt capabile să folosească mai din plin resursele, particularitățile și posibilitățile locale.

Arh. ION SILVAN

Sîmbătă 5 martie a încetat din viață arhitectul Ion Silvan, director tehnic al Institutului central de studii, cercetări și proiectare în construcții, arhitectură și sistematizare.

Arhitectul Ion Silvan s-a născut la Arad la 16 octombrie 1919. După absolvirea Facultății de arhitectură din București, lucrează ca arhitect proiectant la Institutul de proiectare a construcțiilor. I se încredințează apoi diferite munci de răspundere în conducerea institutelor de proiectare.

Arhitectul Ion Silvan a desfășurat o bogată activitate în domeniul arhitecturii, remarcîndu-se îndeosebi ca un bun organizator al proiectării în fruntea Institutului de proiectări pentru construcții tip.

Pe lîngă activitatea de proiectare, el a desfășurat o susținută muncă didactică în cadrul Institutului de arhitectură «Ion Mincu».

Membre al Uniunii Arhitecților din R.P.R., Ion Silvan a fost un activist de nădejde, care a participat cu însuflețire la promovarea unei arhitecturi noi, socialiste, în țara noastră.

Ca membru al Uniunii Tineretului Comunist și apoi al Partidului Muncitoresc Român, el și-a pus toată puterea de muncă și devotamentul în slujba cauzei clasei muncitoare, neprecupețind nici un efort pentru îndeplinirea sarcinilor ce-i reveneau.

Pentru meritele sale pe tărîm profesional și obștesc, arhitectul Ion Silvan a fost distins cu Ordinul Muncii.

Moartea sa timpurie reprezintă o grea pierdere. Cu toții îi vom păstra o amintire neștersă.

COMITETUL DE STAT PENTRU CONSTRUCȚII, ARHITECTURĂ
ȘI SISTEMATIZARE

UNIUNEA ARHITECȚILOR DIN R.P.R.

INSTITUTUL CENTRAL DE STUDII, CERCETĂRI ȘI PROIECTARE
ÎN CONSTRUCȚII, ARHITECTURĂ ȘI SISTEMATIZARE

INSTITUTUL DE ARHITECTURĂ «ION MINCU»

DIN ACTIVITATEA UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R.

CONTRIBUȚIA PROIECTĂRII LA REDUCEREA COSTULUI CONSTRUCȚIILOR DE LOCUINȚE ȘI ÎMBUNĂȚIREA CONFORTULUI LOR

Joi 4 februarie a avut loc la Uniunea Arhitecților o ședință comună lărgită a Comitetului de conducere U.A. și a Secției pentru locuințe și ansambluri de locuit, având ca temă: «Contribuția proiectării la reducerea costului construcțiilor de locuințe și îmbunătățirea confortului lor».

Ședința a fost condusă de acad. prof. arh. D. Marcu, președintele Uniunii Arhitecților. Prof. arh. N. Bădescu, președintele C.S.C.A.S. a prezentat propuneri cu privire la programul locuințelor ce se vor construi în 1960. Aceste propuneri, pe baza analizării rezultatelor din ultimii ani, prevăd îmbunătățirea confortului și reducerea costului locuințelor în comparație cu 1959, ca urmare a sarcinilor trasate de Plenara din 3—5 decembrie 1959 a C.C. al P.M.R. Conf. arh. M. Alifanti a prezentat referatul Secției de locuințe și ansambluri de locuit în aceeași problemă.

În urma dezbaterilor au rezultat concluzii care vor contribui la intensificarea activității de proiectare, pentru a se asigura ritmul necesar în vederea construirii a 31 000 apartamente în anul 1960, ieftinirea costului construcțiilor de locuințe și îmbunătățirea confortului acestora.

Comitetul de conducere al U.A., prin intermediul cercurilor și filialelor, va mobiliza arhitecții să depună toate eforturile ca, prin folosirea tuturor resurselor ce le stau la dispoziție și prin utilizarea tehnicii noi, să elaboreze proiecte de calitate urmărind continuu reducerea prețului de cost și mărirea confortului apartamentelor. De asemenea, să studieze în permanență problema locuințelor pentru a elabora noi soluții pentru etapa 1960—1965, care să corespundă necesităților de viață ale oamenilor muncii din țara noastră.

REORGANIZAREA SECȚIILOR ȘI COMISIILOR U.A. PENTRU PROBLEMELE DE CREAȚIE

Printr-o hotărâre a Biroului U.A. au fost reorganizate secțiile pentru problemele de creație înființându-se totodată trei secții noi.

Astfel în prezent în cadrul Uniunii există următoarele secții:

- a) Urbanism
- b) Locuințe și ansambluri de locuințe
- c) Construcții social-culturale
- d) Construcții și ansambluri de construcții industriale
- e) Sistemalizări și construcții rurale
- f) Arhitectura de interior, mobilier, decorații și expoziții
- g) Conservarea și restaurarea monumentelor arhitectonice.

De asemenea au fost reorganizate și comisiile permanente de lucru, în prezent existând în cadrul Uniunii următoarele comisii:

- a) Ridicarea nivelului ideologic și profesional
- b) Concursuri publice
- c) Probleme organizatorice ale activității arhitecturale.

Prin aceeași hotărâre au fost numiți responsabili, responsabili adjuncți, secretarii și membrii secțiilor și comisiilor. Responsabili de secții au fost numiți tovarășii: arh. C. Lăzărescu (urbanism), arh. M. Alifanti (locuințe și ansambluri de locuințe), arh. I. Berindei (construcții social-culturale), arh. L. Adler (construcții și ansambluri de construcții industriale), arh. I. Ghica-Budești (sistemalizări și construcții rurale), arh. St. Mănculescu (arhitectura de interior, mobilier, decorații și expoziții), arh. H. Teodor (conservarea și restaurarea monumentelor arhitectonice).

Totodată pe lângă birourile secțiilor pentru problemele de creație se constituie activuri obștești compuse din arhitecți care se ocupă de domeniile profesionale respective.

Membrii U.A. sînt rugați să se prezinte la birourile secțiilor în ale căror activități doresc să desfășoare munca obștească în cadrul Uniunii.

În cursul lunilor ianuarie și februarie secțiile pentru problemele de creație și comisiile permanente de lucru ale U.A., reorganizate, au ținut ședințe de lucru în care au discutat tematica planului calendaristic al activității de creație pe semestrul I 1960.

CONFERINȚE

În ziua de 19 ianuarie a avut loc la Casa Arhitectului conferința arh. C. Lăzărescu «Probleme și materiale actuale în finalizarea construcțiilor de locuințe».

În expunerea sa, conferențiarul a prezentat numeroase concluzii și învățăminte din practica proiectării și a unor șantiere de construcție, îndeosebi cele de pe litoralul Mării Negre. Expunerea a fost susținută de o bogată documentație.

În ziua de 26 ianuarie, arh. N. Spătaru, care a vizitat R. D. Germană, a ținut la Casa Arhitectului o conferință cu tema «Impresii din R. D. Germană». Conferința a fost însoțită de proiecte de proiecte de proiecte.

La 2 februarie, arh. D. Vernescu, care a vizitat în cursul toamnei anului 1959 Republica Cehoslovacă, a vorbit la Casa Arhitectului despre «Sistemizarea orașului Praga». Conferința a fost însoțită de proiecte.

În ziua de 9 februarie, arh. M. Melicson, care a vizitat R. P. Ungară, a prezentat la Casa Arhitectului o serie de diapositive colorate și alb-negru cu imagini din această călătorie.

La 18 februarie a avut loc la Casa Arhitectului conferința arh. St. Bortnovski «Probleme actuale în cercetările asupra locuinței urbane». Conferențiarul a expus câteva probleme de cercetări legate de proiectarea locuințelor și propuneri privind metodologia acestor cercetări.

În ziua de 23 februarie, conf. arh. A. Gheorghiu a vorbit la Casa Arhitectului despre «Schimbarea de tablou în perspectivă».

În ziua de 1 martie a avut loc la Casa Arhitectului conferința arh. L. Garcia și ing. A. Boverman despre «Sisteme constructive noi la blocurile de locuințe din piața noii săli a Palatului R.P.R. și Floreasca-Nord». Conferința, urmărită de un public numeros, a fost însoțită de proiecte și de filmul documentar al lucrărilor prezentate, film realizat de C.D.C.A.S.

EXPOZIȚII

Între 7 și 21 ianuarie a fost deschisă, la Casa Arhitectului, expoziția «Pe valea Arieșului» cuprinzând fotografii de arhitectură populară realizate de arh. L. Schwarz.

Între 25 ianuarie și 2 februarie a fost deschisă la Casa Arhitectului expoziția «Aspecte din R. D. Germană» cuprinzând fotografii realizate de arh. N. Spătaru în cursul călătoriei sale.

Proiectele valoroase realizate de arhitecți în institutele de proiectare și premiate de Fondul de arhitectură în anul 1959, au fost expuse la Casa Arhitectului între 6 și 23 februarie.

Între 26 februarie și 10 martie a fost deschisă la Casa Arhitectului expoziția de «Desene, acuarele și fotografii realizate de arhitecți în 1959».

Expoziția a cuprins un număr de 170 desene și acuarele și 130 fotografii, printre care și cele premiate de Fondul de arhitectură în 1959.

„DEZVOLTAREA ORAȘULUI CONTEMPORAN ȘI PROBLEMELE CENTRELOR SALE ISTORICE”

Între 8 și 17 octombrie 1959 a avut loc la Varșovia conferința Internațională cu tema «Dezvoltarea orașului contemporan și problemele centrelor sale istorice», organizată de Societatea Arhitecților Polonezi în colaborare cu Academia Poloneză de Științe. Această conferință a fost o urmare a Congresului internațional consacrat problemei «Actualitatea urbanistică a monumentelor și a centrelor istorice», care a avut loc la Milano în 1957.

Obiectivul principal al conferinței a fost realizarea unui schimb de păreri în problemele actuale ale centrelor istorice din orașe, precum și adaptarea acestora noilor necesități, ținând seamă, pe de o parte, de munca și eforturile conservatorilor și restauratorilor de monumente, iar pe de altă parte, de noile probleme și proiecte de sistemizare urbanistică.

La lucrările conferinței au participat arhitecți din Anglia, R. P. Bulgaria, Canada, R. Cehoslovacă, Danemarca, Franța, R. D. Germană, R. F. Germană, Italia, R. P. F. Iugoslavia, Olanda, R.P.R., R. P. Ungară și R. D. Vietnam, totalizând un număr de 47 de participanți, la care mai trebuie adăugat un mare număr de arhitecți ai țării gazde. A asistat de asemenea un observator din partea UNESCO.

Tematica conferinței a atins una dintre importante probleme ale urbanismului și arhitecturii contemporane, aceea a contactului care trebuie să existe între moștenirea trecutului în arhitectură și urbanism și construcțiile noi, precum și a raportului reciproc dintre aceste două elemente ce se manifestă în cadrul urban în timp și spațiu. Cu cât ritmul de realizare a noilor construcții este mai impetuos, cu atât problema raportului dintre valorile trecutului și cea ce se creează nou devine mai importantă și mai actuală.

Dezbaterea și examinarea acestei probleme aplicate la specificul orașelor țării noastre a devenit cu mult mai importantă în urma Plenei C.C. al P.M.R. din noiembrie 1958, de cînd, pe baza directivelor acestei plene, se pune un accent deosebit pe importanța planurilor de sistemizare și, în special, pe reconstrucția centrelor orașelor.

Cele aproape 30 de rapoarte prezentate la conferința de la Varșovia au atins, în principal, problemele referitoare la: metodele de clasificare, valoarea economică și condițiile de locuibilitate și utilizare, circulația în interiorul ansamblurilor istorice etc. și, ca o sinteză a tuturor, problema amenajării și remodelării ansamblurilor de monumente și a centrelor istorice în cadrul urbanismului contemporan.

Din rapoartele prezentate și din discuțiile purtate pe marginea acestora au reieșit o serie de concluzii, din care unele vor putea fi valorificate la sistemizarea și tratarea ansamblurilor de monumente din orașele noastre, ca: Sibiu, Sighișoara, Cluj, Baia Mare, Iași, Suceava etc.

De la începutul lucrărilor conferinței s-a desprins, ca un fir conducător, ideea de bază că monumentele și ansamblurile istorice trebuie să fie tratate, nu numai ca valori individuale izolate, ci ca factori reali, organici, ai urbanismului și că, în consecință, conservarea și restaurarea monumentelor și a ansamblurilor istorice trebuie să fie indisolubil legate de problemele de urbanism.

Văzînd realizările colegilor polonezi în domeniul reconstrucției orașelor în general și în special al restaurării monumentelor și ansamblurilor de monumente, care a mers în unele cazuri pînă la refacere totală, am putut constata că problema urbanistică a relației dintre vechi și nou nu este o simplă problemă de relație aritmetică. Pînă unde trebuie păstrat sau reconstruit vechiul și cum se realizează împletirea dintre vechi și nou? Acestea au fost întrebările ce ne-au venit în minte trecînd prin Stare Miasto din Varșovia sau prin centrul Gdanskului. Am văzut lucruri care ne-au plăcut și ne-au impresionat prin minuțiozitatea studiului și a execuției detaliilor: reconstrucția pieței din Stare Miasto din Varșovia și a centrului din Gdansk sau admirabilele conservări din centrul Krakoviei; dar am văzut și aspecte pe care le considerăm greșite, ca de exemplu uleițele strîmte din jurul pieței din Stare Miasto din Varșovia, străzi întinse care reprezintă un exemplu de nejustificată sacrificare a condițiilor de viață ale oamenilor unei epoci noi. Și la Gdansk s-a ajuns la unele exagerări, care au dus la realizarea unor fronturi stradale care pot fi asemuite cu niște decoruri de teatru: fațadele caselor de negustori, foarte expresive și caracteristice epocii din care datează, au fost refăcute în întregime. În ciuda faptului că astăzi ele nu mai corespund clădirilor din spatele lor, pe care le maschează și care au fost refăcute prin asamblarea mai multor corpuri, astfel ca să corespundă unor noi funcțiuni, total diferite de cele inițiale. Aceste aspecte negative sînt criticate astăzi și de colegii noștri polonezi. Exemplul Krakoviei, cu un inel plantat pe locul vechiului șanț din jurul orașului fortificat, cu păstrarea zidurilor de apărare și a porții principale Barbakan, arată că trecerea de la vechi la nou se face mai bine printr-o zonă plantată decît nemijlocit.

Dacă la noi în țară această problemă a tranziției nu creează dificultăți la Sighișoara, Sibiu sau Bistrița, ea devine mult mai delicată la Cluj, Orașul Stalin, Baia Mare și în special în unele

orașe de dincoace de Carpați, ca Suceava, Iași, Tirgoviște sau București, unde trebuie să fie studiată cu toată atenția, ținînd seamă de toată complexitatea ei.

În ceea ce privește problema condițiilor de locuibilitate în centrele istorice și importanța lor în compoziția ansamblului, am desprins unele afirmații care încearcă să exprime senzațiile artistice ale locuitorilor unui oraș, cărora li se adresează munca de creație arhitecturală:

Locuitorii orașelor în care s-au păstrat măturii ale trecutului pot avea plăcerea contactului cu vechile valori culturale în care sînt materializate ideile, sentimentele și năzuințele creatorilor lor. Ei vor avea acel «ceva»—subiectiv și greu de exprimat—pe care locuitorii orașelor noi, foarte unitare, dar lipsite de tradiție, nu-l vor avea decît după ce vor ajunge la o tradiție proprie.

Valabilitatea acestei idei deosebit de interesante am putut s-o verificăm vizitînd orașele Krakovia și Nowa Huta. Acesta din urmă, construit la mică distanță de Krakovia, apare rece și impersonal, deși s-a urmărit ca, prin tratarea plastică arhitecturală, să se amintească de tradiția arhitecturii poloneze, atît de bine ilustrată în monumentele din centrul Krakoviei, în care trecutul și prezentul se împletesc într-un ansamblu armonios.

Ca un corolar al problemei apare faptul că trecutul este mort, dacă nu este în raport activ cu prezentul și că moștenirea în arhitectură și urbanism nu reprezintă valori autentice și importante pentru locuitorii care sînt în contact zilnic cu ea, decît dacă această moștenire este în strînsă legătură cu viața modernă și dacă își regăsește continuarea sau legătura cu creația contemporană.

De acest lucru trebuie să se țină seamă, pentru punerea în valoare a ansamblurilor de monumente, la tratarea sistemizării zonelor centrale ale orașelor din Transilvania, în care se păstrează numeroase ansambluri valoroase, dar și la Iași, Suceava, Tirgoviște, Curtea de Argeș ș.a. Un început interesant s-a realizat de I.R.P. Cluj prin studiul de sistemizare de detaliu a zonei cuprinse între str. Dr. Petru Groza și str. Kossuth.

Pornind de la premisa, unanim acceptată, că centrul istoric trebuie să-și păstreze o serie de funcțiuni bine determinate în viața de toate zilele a orașului, care în mod inevitabil va genera o circulație mai intensă, apare necesitatea degajării centrului istoric de circulația vehiculară intensă, deoarece trama strădă existentă nu poate face față circulației vehiculare moderne, mereu crescîndă, nici ca profile și nici ca trasee.

Ca soluții se preconizează, în general, limitarea circulației vehiculare din interiorul centrului istoric, de la caz la caz, în funcție de mărimea acestuia și de dimensiunile și importanța străzilor, fie prin eliminarea totală a circulației vehiculare, fie prin introducerea unor restricții (sens unic pe anumite străzi, acces rezervat numai pentru autoturisme sau numai pentru transportul în comun etc.), cît și prin scoaterea din centrul istoric a dotărilor care ar reclama o circulație vehiculară mai intensă. Apare deci indicat ca în centrul istoric să se mențină numai circulația vehiculară strict locală, redusă la minimum posibil, iar circulația majoră de traversare a orașului să fie dirijată spre o arteră tangentă centrului sau ocolitoare, pe care vor trebui să se găsească parcaje necesare, de la care va continua circulația pietonieră spre centrul istoric. Acestea, din necesitatea respectării raportului de măriri și de compoziție arhitecturală ce trebuie să existe între om și cadrul arhitectural înconjurător, în funcție de mijlocul și viteza de deplasare utilizată în circulația urbană.

Un rol important în lucrările conferinței de la Varșovia l-au ocupat și problemele economice legate de centrele istorice tratate în ansamblul orașului contemporan. Au fost prezentați o serie de indici tehnico-economici, metodele de elaborare a acestora și metodele de evaluare a lucrărilor de restaurare și asanare a unor cartiere pe baza cărora se pot stabili eficiența și justificarea economică a lucrărilor propuse.

★

În încheierea proiectului de rezoluție a fost subliniat importanța colaborării internaționale în acest domeniu; alături de congresele de la Paris și Milano din anul 1957, conferința de la Varșovia din 1959 reprezintă o etapă fructuoasă în colaborarea internațională din acest domeniu.

Participanții la conferință și-au exprimat dorința ca următoarea conferință internațională să aibă loc în 1961, solicitînd totodată Iugoslavia, Italia și Cehoslovacia să preia sarcina de a organiza această conferință într-una din aceste țări.

arh. V. BILCIURESCU, arh. R. RĂU

90 ЛЕТ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ ВЕЛИКОГО ЛЕНИНА (стр. 2)

ВАЖНЫЕ ДИРЕКТИВНЫЕ УКАЗАНИЯ ПО ПРОЕКТИРОВАНИЮ И СТРОИТЕЛЬСТВУ НОВЫХ ЖИЛЫХ ДОМОВ (стр. 4). Передовая статья журнала анализирует принципы, положенные в основу новых директивных указаний по проектированию жилых домов, строительство которых намечено на 1960 год. В этих директивах предусмотрено увеличение комфорта в новых квартирах и улучшение их выполнения, параллельно с дальнейшим снижением себестоимости.

МАГАЗИНЫ И РЕСТОРАНЫ

Арх. Д. Хардт — МАГАЗИНЫ СТОЛИЦЫ (стр. 6). Быстрое развитие промышленности предметов широкого потребления и товарооборота создало в последние годы необходимость строительства и оборудования значительного числа торговых помещений.

Впервые обрисовав создавшееся положение, автор статьи критически анализирует вопросы, выдвинутые проектированием, выполнением и внутренним оформлением новых магазинов, отмечая при этом меры, которые надлежит принять для устранения бытующих еще в этой области недостатков.

Г. Теодорашку, арх. Ал. Константиеску, А. Урикар — НОВЫЕ ФОРМЫ ТОРГОВОГО ОБСЛУЖИВАНИЯ (стр. 12). В целях улучшения снабжения и обслуживания населения предметами широкого потребления в единицах торговли и общественного питания введены в последнее время новые формы обслуживания.

В статье изложены формы самообслуживания в области продовольствия, в единицах общественного питания (буфеты «Экспресс» и «линейно-конвейерная» система), как и продажа на базе открытого экспонирования товаров в области промышленных изделий. Журнал представляет далее ряд достижений — магазинов и ресторанов, оборудованных за последние годы:

ПАВИЛЬОН ОБРАЗЦОВ ТОВАРОВ (стр. 16).

ВИННЫЙ ПОГРЕБ «БЭНЯСКИЙ ЛЕС» (стр. 18).

МОЛОЧНАЯ ЗАКУСОЧНАЯ «ДОРНА» (стр. 19).

ЗАКУСОЧНАЯ «КАРПАТЫ» в ГОРОДЕ СТАЛИН (стр. 20).

НОВЫЕ РЕСТОРАНЫ В БУХАРЕСТЕ (стр. 21).

АГЕНТСТВО ВОЗДУШНОГО ТРАНСПОРТА «ТАРОМ» в БУХАРЕСТЕ (стр. 22).

НОВЫЕ БУХАРЕСТСКИЕ МАГАЗИНЫ (стр. 23).

НОВАЯ СТРОИТЕЛЬНАЯ ТЕХНИКА

Инж. М. Дример, арх. А. Кераски, инж. М. Лазэр, арх. Е. Попеску — ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЕ КРУПНОПАНЕЛЬНОЕ ЗДАНИЕ (стр. 24). В статье представлен жилой дом, построенный в 1959 году в Бухаресте из несущих крупных панелей.

В этот дом, состоящий из полуподвала и пяти этажей, входит 40 квартир в 1 или 2 комнаты.

На базе подобного же проекта в городе Сталин строится жилой квартал — общей площадью 700 квартир.

Арх. Л. Гарция — СТРОИТЕЛЬСТВО ИЗ МОНОЛИТНОГО БЕТОНА, УЛОЖЕННОГО В ОПАЛУБКИ ШТУКАТУРКА (стр. 29). В целях уменьшения веса в строительстве и использования более дешевых материалов, в Бухаресте в порядке эксперимента предпринято строительство жилых домов из монолитного бетона, уложенного в гипсовые опалубки-штукатурка. Проект этих домов разработан арх. Д. Йованеску и инж. В. Бусуйоком.

Внешние и внутренние стены были отлиты из полуконкретного бетона в гипсовые опалубки, образующие в то же время и штукатурку; перекрытия из монолитного железобетона были уложены в штукатурные опалубки типа Пфайфер, также гипсовые. На фасадах сохранена видимая строительная система.

Арх. Е. Вернеску, инж. Г. Аснаворян, инж. Л. Антохье — НОВЫЕ СПОСОБЫ ВЫПОЛНЕНИЯ И ОТДЕЛКИ ПРИ СТРОИТЕЛЬСТВЕ ОДНОГО ЖИЛОГО ДОМА В БУХАРЕСТЕ (стр. 32). В порядке испытания более эффективных строительных методов при сооружении жилых домов в несколько этажей, в Бухаресте был проектирован и построен семизатный дом.

Структура сопротивления этого здания монолитная, бетон уложен в инвентарные опалубки, что обеспечивает чрезвычайно быстрые темпы их снятия.

Внешняя кладка выполнена путем комбинирования различных керамических элементов, а внутренняя — при помощи плиток из гипса или экспандированной глины.

Арх. К. Лазэреску — АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ И МАТЕРИАЛЫ ПРИ ОТДЕЛКЕ ЖИЛЫХ ДОМОВ (I) (стр. 34). Статья посвящена вопросам, встающим при использовании для отделки домов новых материалов, открывающих широкие перспективы в области снижения себестоимости строительства и достижения повышенного комфорта.

В материале, опубликованном в этом номере журнала, говорится о возможностях снижения себестоимости отделки вообще, а затем и о новых материалах, использующихся для штукатурки внутренних и внешних стен, как и для полов и внутренней облицовки в ванных и сантехнических узлах.

В основу этой статьи лег опыт, накопленный на различных стройках страны, как и специальные работы Института по проектированию строительства и строительных материалов (ИПМКМ) и рефераты, представленные на совещании Научного общества инженеров и техников (АСИТ) по этим вопросам.

ТИПОВОЕ ПРОЕКТИРОВАНИЕ

Арх. В. Матишов — ПРОЕКТЫ И ДИРЕКТИВНЫЕ ЭСКИЗЫ ДЛЯ СТРОИТЕЛЬСТВА СТОЛОВЫХ (стр. 38). Труд этот, разработанный в 1959 году Институтом научных исследований по вопросам архитектуры и планировки (ИСКАС) и Проектным институтом типового строительства (ИПКТ), основан на опыте, приобретённом за последние годы в области проектирования, строительства и эксплуатации многочисленных столовых РНР. Цель его — обеспечить ряд однородных столовых различной вместимости, соответствующих современным техническим и экономическим требованиям.

Арх. Аурелия Теодореску, арх. К. Борча — КРИТИЧЕСКИЕ ЗАМЕЧАНИЯ В СВЯЗИ С ИЗУЧЕНИЕМ СТРОИТЕЛЬСТВА СТОЛОВЫХ (стр. 41). В статье анализируется вышеупомянутый труд, причем, в основном, решения считаются соответствующими с точки зрения функциональной и экономической.

Далее отмечается ряд недостатков, главным образом в соотношении размеров отдельных помещений для столовых различных типов; часть этих недостатков, однако, может быть устранена на последующих этапах.

Арх. Михай Энеску — ТИПОВАЯ МЕБЕЛЬ ДЛЯ ЖИЛЫХ ДОМОВ (стр. 42). Основная цель этого труда, кратко изложенного в настоящей статье, — научно определить минимальные габариты мебели, используемой площади и проходов, как и размеры оснащения жилых домов всем необходимым для обихода.

ТЕОРИЯ АРХИТЕКТУРЫ

А. Власов, действительный член АС и А СССР — НАПРАВЛЕННОСТЬ СОВЕТСКОЙ АРХИТЕКТУРЫ В УСЛОВИЯХ ДАЛЬНЕЙШЕГО РАЗВИТИЯ ИНДУСТРИАЛИЗАЦИИ СТРОИТЕЛЬСТВА (стр. 48). Выдержки из статьи, опубликованной в журнале «АРХИТЕКТУРА СССР» № 1/1960.

АРХ. И. СИЛБАН (стр. 53).

ХРОНИКА (стр. 54) содержит краткий отчет о Международном совещании, состоявшемся в Варшаве 7—18 октября 1959 г. на тему «Развитие современного города и вопросы его исторических центров», как и сведения о деятельности Союза архитекторов РНР в январе, феврале и марте э.г.

90 ANS DEPUIS LA NAISSANCE DE LÉNINE (p. 2)

IMPORTANTES DIRECTIVES POUR L'ÉLABORATION DES PROJETS ET L'EXÉCUTION DE NOUVEAUX LOGEMENTS (p. 4) L'éditorial de la revue analyse les principes qui sont à la base des nouvelles directives concernant l'élaboration des projets des immeubles de logements qui seront bâtis en 1960. Ces directives prévoient l'amélioration du confort des nouveaux appartements ainsi que de leur exécution, parallèlement avec la baisse continue de leur prix de revient.

MAGASINS ET RESTAURANTS

D. Hardt, architecte — LES MAGASINS DE LA CAPITALE (p. 6) Le développement rapide de l'industrie des biens de consommation et de la circulation des marchandises a mené, ces dernières années, à la nécessité de construire et d'aménager un grand nombre de magasins.

Après une courte présentation de la situation existante, l'article fait une analyse critique des problèmes présentés par l'élaboration des projets, l'exécution et la décoration intérieure des nouveaux magasins, tout en relevant les mesures qui doivent être prises pour liquider les défauts qui existent encore dans ce domaine.

Gh. Teodorăşco, Al. Constantinesco, architecte, A. Uricaru — NOUVELLES FORMES DE SERVICE DANS LE COMMERCE (p. 12) En vue de l'amélioration de l'approvisionnement de la population avec des articles de consommation courante, de nouvelles formes de service ont été introduites récemment dans les magasins et restaurants.

L'article décrit les formes de self-service dans le secteur alimentaire et dans les restaurants (buffets «express» et système «linéaire sur bande») ainsi que la vente par étalage ouvert des marchandises dans le secteur industriel.

La revue présente ensuite quelques magasins et restaurants aménagés ces dernières années.

PAVILLON POUR LA PRÉSENTATION D'ÉCHANTILLONS DE MARCHANDISES (p. 16)

LA CAVE À VIN «PĂDUREA BĂNEASA» (p. 18)

LACTO-BAR «DORNA» (p. 19)

LE BUFFET «CARPAȚI» DE LA VILLE STALINE (p. 20)

NOUVEAUX RESTAURANTS À BUCAREST (p. 21)

L'AGENCE TAROM À BUCAREST (p. 22)

NOUVEAUX MAGASINS À BUCAREST (p. 23)

LA TECHNIQUE NOUVELLE DE LA CONSTRUCTION

M. Drimer, ingénieur, A. Kereaski, architecte, M. Lazăr, ingénieur, E. Popesco, architecte — UNE BÂTIMENT EXPÉRIMENTAL EN GRANDS PANNEAUX (p. 24) L'article présente un immeuble de logements en grands panneaux portants, exécuté à Bucarest en 1959.

L'immeuble comprend un sous-sol, rez-de-chaussée et quatre étages avec 40 appartements à une et deux pièces.

En prenant comme base un projet semblable, on est en train d'exécuter à la ville Staline un quartier de logements comprenant 700 appartements.

L. Garcia, architecte — CONSTRUCTIONS EN BÉTON MONOLYTHE COULÉ EN ENDOUIT-COFFRAGE (p. 29) En vue de la réduction du poids des constructions et de l'utilisation des matériaux meilleur marché, l'on a expérimenté à Bucarest des constructions de logements en béton armé monolithe coulé en enduit-coffrage en plâtre. Le projet pour ces logements a été élaboré par D. Iovanescu, architecte et V. Busuioac, ingénieur.

Les murs extérieurs et intérieurs ont été coulés en béton semi-compact dans des coffrages de plâtre formant en même temps l'enduit; les planchers, exécutés en béton armé monolithe, ont été coulés en enduit-coffrage genre Pfeifer, toujours en plâtre.

En ce qui concerne les façades, le système constructif a été gardé apparent.

E. Vernescu, architecte, G. Asnavorian, L. Antohie, ingénieurs — NOUVEAUX PROCÉDÉS D'EXÉCUTION ET FINISSAGE D'UN BLOC DE LOGEMENTS À BUCAREST (p. 32) Désirant expérimenter quelques méthodes de construction plus efficaces pour les immeubles de logements à plusieurs niveaux, l'on a élaboré et exécuté à Bucarest un immeuble à rez-de-chaussée et six étages.

La structure de résistance de cette bâtisse est monolithe, coulée en coffrages réutilisés permettant un rythme très rapide de décoffrage.

La maçonnerie extérieure est réalisée en combinant des céramiques différentes; quant à l'intérieur il est réalisé en plaques de plâtre ou argile expansée.

C. Lazărescu, architecte — PROBLÈMES ET MATÉRIAUX ACTUELS DANS LE FINISSAGE DES CONSTRUCTIONS DE LOGEMENTS (I) (p. 34) L'article est consacré aux problèmes de l'utilisation des matériaux nouveaux dans le finissage des constructions, matériaux qui ouvrent de grandes perspectives de réduction du prix de revient et de plus grand confort.

Dans la partie de l'article publiée dans le numéro présent de notre revue, on parle, en général, des possibilités de réduction du prix de revient du finissage, en passant ensuite aux nouveaux matériaux utilisés pour la maçonnerie des murs intérieurs et extérieurs, aux matériaux pour planchers et pour les placages intérieurs, salles de bains et groupes sanitaires.

L'article prend pour base l'expérience obtenue sur différents chantiers du pays, les ouvrages de spécialité de l'I.P.C.M.C. (l'Institut pour projets de constructions et matériaux de construction) et les travaux présentés à une conférence de l'A.S.I.T. (l'Association scientifique des ingénieurs et techniciens) sur ce thème.

PROJETS-TYPE

V. Mătişov, architecte — ÉTUDES ET ESQUISSES DIRECTIVES POUR CANTINES (p. 38) Cette étude faite en 1959 par l'I.S.C.A.S.-I.P.C.T. (l'Institut d'études, recherches et projets d'architecture et urbanisme — l'Institut pour projets de constructions types) a pour base l'expérience acquise ces dernières années par l'élaboration, la construction et l'exploitation d'un grand nombre de cantines dans la R.P.R. Le but de cette étude est d'assurer une série unitaire de cantines à capacités variées, qui correspondent aux exigences techniques-économiques actuelles.

Aurelia Teodoresco, C. Borcea, architectes — OBSERVATIONS CRITIQUES SUR L'ÉTUDE POUR CANTINES (p. 41) L'article analyse l'étude précitée en constatant qu'en général les solutions sont satisfaisantes tant du point de vue fonctionnel, qu'économiquement.

On y signale ensuite quelques défauts, surtout dans l'équilibre des dimensions de quelques pièces pour différents types de cantines; ces défauts peuvent toutefois être partiellement remédiés dans les phases suivantes.

Mihai Enescu, architecte — MEUBLES-TYPE POUR LOGEMENTS (p. 43) L'objectif principal de cette étude, exposé brièvement dans le présent article, a été de déterminer scientifiquement les gabarits minimums des meubles, des espaces d'utilisation et de circulation, ainsi que les barèmes d'équipement ménager des logements.

THÉORIE DE L'ARCHITECTURE

A. Vlasov — L'ORIENTATION DE L'ARCHITECTURE SOVIÉTIQUE DANS LES CONDITIONS DU DÉVELOPPEMENT CONTINU DE L'INDUSTRIALISATION DES CONSTRUCTIONS (p. 48) Extraits de l'article paru dans le No. 1/1960 de la revue «l'Architecture de l'URSS».

I. SILVAN, ARCHITECTE (p. 53)

La CHRONIQUE (p. 54) comprend un court compte-rendu sur la Conférence internationale qui a eu lieu à Varsovie entre le 7 et le 18 octobre, 1959 sur le thème du «Développement de la ville contemporaine et les problèmes de ses centres historiques», ainsi que des informations de l'activité de l'Union des Architectes de la R.P.R. en janvier, février et mars 1960.

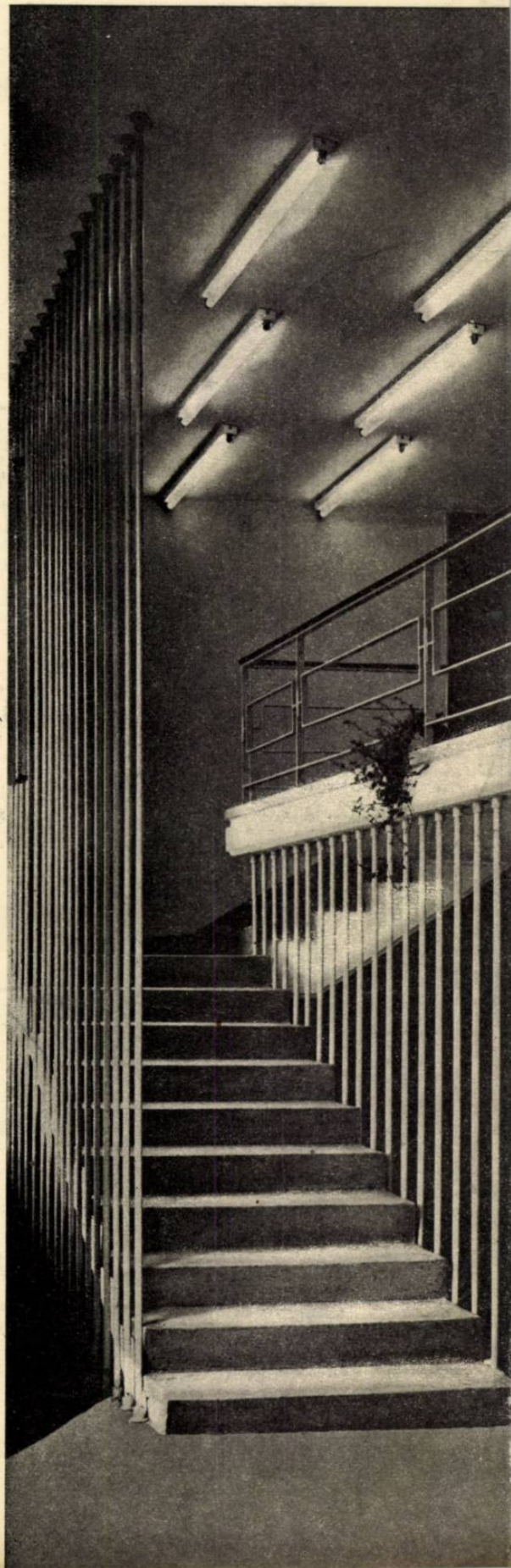
ARHITECTURA R P R

ORGAN AL UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R.

REDACȚIA : BUCUREȘTI, STRADA EPISCOPIEI Nr. 9 — TEL. 13.98.80
ABONAMENTELE SE POT FACE NUMAI LA:
— UNIUNEA ARHITECȚILOR DIN R.P.R. — ADMINISTRAȚIA REVISTEI
BUCUREȘTI, STRADA EPISCOPIEI Nr. 9 — TEL. 14.76.02.

Lei 15

I. P. 4 București

E 1689

ARHITECTURA R.P.R.

ANUL VIII • Nr. 3 (64) • MAI - Iunie • 1960

ARHITECTURA R.P.R.

3
1960

ORGAN AL UNIUNII ARHITECȚILOR DIN R.P.R.

Colegiul de redacție:

Conf. arh. M. Alifanti, arh. M. Bercovici, arh. M. Caffé, prof. arh. M. Locar, ing. A. Lupescu, arh. M. Melicson, arh. Gh. Pavlu, conf. arh. G. Petrașcu

Redacția: București — Raionul I. V. Stalin — str. Episcopiei nr. 9 — Tel. 13.98.80

A N U L VIII — N r. 3 (64) M A I — I U N I E 1960

- 2 Un mareș program de construcții
- 6 Monumentul lui V. I. Lenin din București

NOUA SALĂ A PALATULUI R.P.R.

- 8 Prof. arh. H. Maicu
Noua sală a Palatului R.P.R.

- 29 Ing. A. Băilescu, ing. A. Necșulea, ing. G. Hochmeister, ing. W. Issel,
ing. V. Munteanu, ing. C. Bărdeanu
Instalațiile noii săli a Palatului R.P.R.

★

- 34 Academicianul arh. Duiliu Marcu la 75 de ani de viață și 50 de ani de activitate

ACTIVITATEA DE PROIECTARE ÎN REGIUNILE ȚĂRII

REGIUNEA CLUJ

- 36 Arh. I. Bărăscu
Din activitatea I.R.P. Cluj în anul 1959
- 37 Bloc de locuințe pe strada 23 August nr. 12 — Cluj
- 38 Arh. Al. Nemeș
Sistematizarea pieței Mihai Viteazul din Cluj
- 39 Arh. R. Rău
Unele observații critice
- 40 Bloc de locuințe pe strada Dubăları — Cluj
- 40 Bloc de locuințe în piața Mihai Viteazul nr. 9 A — Cluj
- 41 Bloc de locuințe pe strada Horia nr. 112 — Cluj
- 42 Hală de desfacere a produselor alimentare la Cluj

REGIUNEA STALIN

- 44 Arh. A. Erețian
Din activitatea I.R.P. Stalin în anul 1959
- 44 Blocuri de locuințe în regiunea Stalin
- 45 Bloc de locuințe pe strada Lazăr Cernescu — Orașul Stalin
- 45 Bloc de locuințe pe strada Dimitrov nr. 5 — Sibiu
- 46 Piață de legume la Sighișoara
- 46 Blocuri în piața Strungul — Orașul Stalin
- 47 Bloc de locuințe pe strada Pictor Pop nr. 10 — Orașul Stalin
- 48 Ștrand la Poiana Stalin
- 49 Piață alimentară la Tîrnăveni

MATERIALE NOI ÎN CONSTRUCȚIE

CRONICA

- 50 Arh. C. Lăzărescu
Probleme și materiale actuale în finisarea construcțiilor de locuințe (II)
- 51 Din activitatea Uniunii Arhitecților

UN MĂREȚ PROGRAM DE CONSTRUCȚII

EXTRASE DIN PROIECTUL DE DIRECTIVE ALE CONGRESULUI AL III-LEA AL P.M.R. PENTRU PLANUL DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI NAȚIONALE PE ANII 1960—1965 ȘI PENTRU PROGRAMUL ECONOMIC DE PERSPECTIVĂ

În perioada care a trecut de la Congresul al II-lea al Partidului Muncitoresc Român, oamenii muncii din Republica Populară Română au obținut realizări de însemnătate istorică în opera de construire a socialismului.

Această perioadă se caracterizează prin creșterea continuă a forțelor de producție, lărgirea și consolidarea relațiilor de producție socialiste, dezvoltarea proporțională a economiei naționale pe o linie mereu ascendentă și, pe această bază, ridicarea nivelului de trai material și cultural al poporului muncitor.

Succesele dobândite confirmă justetea liniei generale a partidului nostru bazată pe aplicarea neabătută a învățăturii marxist-leniniste, care arată că singura cale de făurire a orânduirii socialiste este industrializarea socialistă, dezvoltarea cu precădere a industriei grele și îndeosebi a industriei construcțiilor de mașini, transformarea socialistă a agriculturii, revoluția culturală.

Rezultatele obținute pînă acum și perspectivele construcției socialiste au dat un mare avînt inițiativei creatoare a clasei muncitoare, a țărânilor muncitoare, a intelectualității, care, prin energia și străduințele lor pline de abnegație, au înfăptuit cu succes sarcinile trasate prin Directivele Congresului al II-lea al partidului pentru dezvoltarea economiei naționale în anii 1956-1960.

Planurile anuale de dezvoltare a economiei naționale în perioada 1956—1959 au fost îndeplinite și depășite an de an, iar în primul trimestru al anului 1960 planul producției globale industriale a fost depășit cu 4 la sută, ceea ce arată că există condiții pentru îndeplinirea și depășirea planului pe întregul an. Producția globală industrială va fi cu 65 la sută mai mare în 1960 față de 1955, realizîndu-se cu succes sarcina trasată de Congresul al II-lea cu privire la creșterea producției industriale cu 60—65 la sută.

Producția globală industrială a înregistrat în anii 1956—1959 un ritm mediu anual de creștere de 10 la sută, iar în anul 1960, potrivit planului, producția industrială va spori cu 14 la sută, **VOLUMUL PRODUCȚIEI INDUSTRIALE VA FI, ÎN ACEST AN, DE 5 ORI MAI MARE DECÎT ÎN 1938.**

Cele mai de seamă realizări au fost dobîndite în ramurile principale ale industriei, de care depinde mersul înainte al întregii economii naționale.

În anul 1960, industria siderurgică produce față de anul 1955 de peste 2 ori mai mult oțel, de peste 2 ori mai multe laminate finite pline, de 4,8 ori mai multe țevi de oțel, de peste 5,6 ori mai mult cocs metalurgic.

Industria construcțiilor de mașini și a prelucrării metalelor, care stă la baza înzestrării tehnice a tuturor ramurilor economiei naționale, produce anul acesta de peste 2 ori mai mult decît în 1955; nivelul prevăzut pentru 1960 a fost atins încă în 1959.

În industria chimică, producția crește de 2,3 ori față de 1955; este în plină dezvoltare producția de îngrășăminte chimice, fire și fibre sintetice, mase plastice și alte produse chimice; sînt în curs de construire și montaj mari complexe ale industriei chimice, dotate cu tehnica cea mai modernă și bazate pe valorificarea superioară a resurselor naturale ale solului și subsolului țării noastre.

Un succes însemnat al oamenilor muncii îl constituie îndeplinirea cu aproape un an mai devreme a prevederilor planului de electrificare elaborat de partid pentru etapa de 10 ani, 1951—1960. Producția de energie electrică a crescut de la 2,1 miliarde kWh în 1950, la 7,7 miliarde kWh în 1960, depășind cu 10 la sută prevederile planului de electrificare.

Realizări de mare însemnătate pentru ridicarea bunăstării celor ce muncesc au fost obținute în industria bunurilor de larg consum. În comparație cu anul 1955, în 1960 producția de confecții va crește cu circa 36 la sută, tricotate de lînă cu 66 la sută, tricotate de bumbac cu 37 la sută, încălțăminte cu 62 la sută, unt și brînzeturi de peste 2 ori, mobilă de 2,5 ori. Producția de ulei și de zahăr va fi în anul 1960 de aproape două ori și jumătate mai mare decît în 1955.

În anii 1956—1959 au intrat în funcțiune, în industria republicană și locală, 101 întreprinderi noi, 93 de secții noi, iar 294 de întreprinderi existente au fost reutilizate și dezvoltate.

Ca urmare a dotării a numeroase întreprinderi cu utilaj modern și a ridicării nivelului de calificare al muncitorilor, mai mult de trei sferturi din sporul producției industriale a fost obținut pe seama creșterii productivității muncii. Pe ansamblul industriei socialiste, productivitatea muncii crește în 1960 față de 1955 cu 48 la sută, realizîndu-se în perioada 1956—1960 un ritm mediu anual de creștere de peste 8 la sută. În mod deosebit a sporit productivitatea muncii în industria construcțiilor de mașini și în industria chimică, ramuri în care creșterea în 1959 față de 1955 a fost de 56 la sută, respectiv 60 la sută. Datorită sporirii productivității și eforturilor depuse de oamenii muncii în lupta pentru economii de fonduri materiale și bănești, prețul de cost în industria republicană a scăzut cu circa 12 la sută în anii 1956—1959.

Transformări de însemnătate istorică au avut loc în agricultură. Sarcina trasată de Congresul al II-lea al partidului ca în 1960 sectorul socialist din agricultură să fie preponderent ca suprafață și ca producție-marfă a fost

realizată încă de la sfîrșitul anului 1959. Sectorul socialist din agricultură — gospodării de stat, gospodării colective și întovărășiri agricole — cuprindea la 1 martie a.c., în total, 77 la sută din suprafața arabilă a țării; peste 76 la sută din totalul familiilor țărănești sînt cuprinse în gospodării agricole colective și întovărășiri.

Pentru dezvoltarea bazei tehnico-materiale a agriculturii, statul democratic popular a acordat un puternic ajutor prin investiții care s-au ridicat la aproape 8,6 miliarde de lei în anii 1956—1959. Față de 30.500 de tractoare convenționale în 1955, agricultura va dispune la sfîrșitul anului 1960 de 62.650, depășindu-se cu 25.650 de tractoare convenționale prevederile Directivei, precum și de 17.400 de combine pentru păioase și alte mii de mașini agricole.

Producția globală agricolă a înregistrat, în ultimii șase ani, un spor mediu anual de 4,2 la sută. În 1959, sectorul socialist, care la începutul campaniei agricole de vară cuprindea 67 la sută din suprafața arabilă, a asigurat 75 la sută din fondul central al statului la grîu, peste 60 la sută la porumb, 66 la sută la floarea-soarelui, circa 90 la sută la sfecla de zahăr.

Datorită creșterii producției agricole globale și a producției agricole-marfă, este pe deplin asigurată aprovizionarea populației cu pîine, carne, grăsimi, legume și alte produse agroalimentare, precum și aprovizionarea industriei cu materii prime agricole; totodată, au crescut continuu rezervele de produse agricole ale statului.

Corespunzător cu dezvoltarea continuă a economiei naționale, traficul total de mărfuri a crescut în anii 1956—1960 cu aproape 30 la sută, din care pe calea ferată cu 22 la sută, iar în transporturile auto de 2,4 ori.

S-a continuat îmbunătățirea repartizării teritoriale a forțelor de producție, în vederea ridicării regiunilor rămase în urmă.

Întărirea continuă a economiei naționale își găsește expresia și în faptul că bugetul statului se încheie în fiecare an cu excedente, circulația bănească este sănătoasă, crește puterea de cumpărare a leului, se dezvoltă comerțul exterior, iar balanța de plăți externe este echilibrată. **Venitul național va fi în 1960 de circa 1,4 ori mai mare decît în 1955 și de aproximativ 2,7 ori mai mare decît în 1938.**

Îmbunătățirea salarizării, mărirea pensiilor, scutirile și reducerile de impozite, acordarea alocațiilor de stat pentru copii au determinat creșterea veniturilor bănești ale salariaților în 1959 cu mai mult de 10 miliarde lei față de 1955. Sarcina cu privire la creșterea salariului real cu 30 la sută în 1960 față de 1955, trasată de Congresul al II-lea al partidului, a fost îndeplinită și depășită, realizîndu-se încă în 1959 o creștere de 33 la sută. În vederea îmbunătățirii condițiilor de locuit ale salariaților, statul a alocat în anii 1956—1960 pentru construcții de locuințe fonduri în sumă totală de circa 5 miliarde de lei, din care s-au construit, pînă la sfîrșitul anului 1959, un număr de peste 63.000 de apartamente. Pentru anul 1960 se prevede darea în folosință a unui număr de încă 31.000 de apartamente, depășindu-se cu peste 16.000 de apartamente prevederile Directivei Congresului al II-lea al partidului.

Ca urmare a procesului de transformare socialistă a agriculturii și a dezvoltării schimbului între oraș și sat, a crescut nivelul de trai material și cultural al țărânilor muncitoare. Veniturile țărânilor, provenite din valorificarea produselor agricole către stat prin contractări și achiziții la prețuri remuneratorii, au sporit în 1959 cu 30 la sută față de 1955. La aceasta trebuie să se mai adauge veniturile bănești rezultate din vânzările pe care țărînimii le face direct la piață, precum și cantitățile sporite de produse consumate în gospodărie. În anii 1955—1959 s-au construit în mediul rural circa 330.000 de locuințe.

Cheltuielile social-culturale ale statului cresc de la 6,8 miliarde de lei în 1955, la 13,4 miliarde de lei în 1960, din care pentru învățămînt și cultură 4,3 miliarde de lei, pentru ocrotirea sănătății și prevederi sociale 4 miliarde de lei.

Volumul de desfacere a mărfurilor cu amănuntul prin comerțul socialist va crește, potrivit planului pe 1960, cu 52 la sută față de 1955. La principalele produse desfacerea mărfurilor către populație va crește în 1960 față de 1955, cu circa 68 la sută la carne și preparate de carne, cu aproape 70 la sută la grăsimi, cu 63 la sută la zahăr și produse zaharoase, cu circa 136 la sută la lapte, cu circa 31 la sută la țesături și confecții de bumbac și lînă, cu peste 116 la sută la încălțăminte de piele.

Pentru îmbunătățirea deservirii populației cu mărfuri, rețeaua de desfacere a crescut cu aproape 6000 de unități comerciale.

La obținerea succeselor poporului român pe frontul construcției socialiste un rol deosebit de important îl are puternicul sprijin economic, tehnic și științific pe care ni-l acordă Uniunea Sovietică, relațiile de colaborare și într-ajutorare tovarășească statornicite între țările lagărului socialist.

Îndeplinirea prevederilor Directivei celui de-al II-lea Congres al partidului a creat baza tehnică-materială necesară pentru progresul continuu, într-un ritm și mai înalt, al întregii economii naționale în anii următori.

PLANUL DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI NAȚIONALE PE ANII 1960—1965

SARCINA FUNDAMENTALĂ A PLANULUI ECONOMIC PE PERIOADA DE ȘASE ANI, 1960—1965, ESTE DEZVOLTAREA BAZEI TEHNICO-MATERIALE A SOCIALISMULUI, CREȘTEREA RAPIDĂ A FORTELOR DE PRODUCȚIE, ÎN VEDEREA DESĂVÎȘIRII CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE ÎN REPUBLICA POPULARĂ ROMÂNĂ.

PRIN ÎNCHEIEREA COLECTIVIZĂRII AGRICULTURII, RELAȚIILE DE PRODUCȚIE SOCIALISTE VOR CUPRINDE ÎNTREAGA ECONOMIE NAȚIONALĂ CARE VA CĂPĂTA ASTFEL UN CARACTER UNITAR.

Planul economic pe anii 1960—1965, asigurând în continuare dezvoltarea proporțională, armonioasă a întregii economii, va avea următoarele obiective principale:

1. Concentrarea și pe viitor a principalelor eforturi în direcția industrializării socialiste; dezvoltarea cu prioritate a industriei grele, cu pivotul ei, industria constructoare de mașini, care să asigure creșterea în ritm susținut a tuturor ramurilor economiei naționale.

O deosebită atenție se va acorda dezvoltării resurselor energetice, precum și bazei de materii prime, în scopul prelucrării și valorificării ei superioare.

2. Lărgirea și consolidarea relațiilor de producție socialiste la sate, încheindu-se în această perioadă procesul de transformare socialistă a agriculturii.

Dezvoltarea economică a gospodăriilor agricole colective va crea noi condiții favorabile pentru mecanizarea și chimizarea agriculturii, pentru folosirea deplină și cât mai rațională a pământului, pentru dezvoltarea multilaterală a producției agricole vegetale și animale.

3. Introducerea pe scară tot mai largă a cuceririlor tehnicii și științei mondiale în toate ramurile economiei naționale, în scopul creșterii productivității muncii, reducerii prețului de cost și îmbunătățirii continue a calității produselor.

4. Ridicarea în continuare a economiei regiunilor și raioanelor mai puțin dezvoltate.

La amplasarea noilor construcții industriale vor trebui avute în vedere: obținerea eficienței economice maxime, prin folosirea condițiilor economice și naturale favorabile ale fiecărei regiuni; folosirea mai completă a resurselor naturale; apropierea industriei de baza de materii prime și centrele de consum; crearea unei baze industriale în orașele lipsite de industrie sau slab industrializate; folosirea cât mai judicioasă a forței de muncă în toate regiunile țării.

5. Sporirea venitului național, ca urmare a dezvoltării economiei naționale și, pe această bază, asigurarea fondului de acumulare necesar reproducției socialiste lărgite și creșterea fondului de consum destinat îmbunătățirii continue a nivelului de trai al oamenilor muncii.

INDUSTRIA

1. VALOAREA PRODUCȚIEI GLOBALE INDUSTRIALE VA FI ÎN ANUL 1965 DE APROXIMATIV 2,1 ORI MAI MARE DECÎT ÎN 1959. CORESPUNZÎND CU UN RITM MEDIU ANUAL DE CREȘTERE DE CIRCA 13 LA SUTĂ.

Producția industriei mijloacelor de producție (grupa A) va crește în 1965 de circa 2,2 ori față de 1959, iar producția industriei bunurilor de consum (grupa B) va crește de circa 2 ori.

Pentru asigurarea ritmului intens de dezvoltare a industriei și a celorlalte ramuri ale economiei naționale, principalele eforturi se vor îndrepta spre siderurgie, construcția de mașini, energie electrică, industria chimică, precum și spre intensificarea lucrărilor de descoperire a noi zăcămintele care să lărgescă baza de materii prime.

Obiectivul industrial cel mai important în perioada 1960—1965, pentru realizarea căruia vor fi concentrate însemnate mijloace financiare și cele mai bune forțe tehnice și organizatorice, este construcția noului combinat siderurgic la Galați, pirghie hotărâtoare în dezvoltarea întregii economii naționale în anii următori. Primele capacități ale acestui centru siderurgic vor fi puse în funcțiune în 1965, urmînd ca treptat să se atingă, spre anul 1970, capacitatea prevăzută de circa 8 milioane de tone de oțel anual.

Pentru industria materialelor de construcții se va însuși fabricația de tipuri moderne de linii de ciment și de alte materiale; pentru exploatarea și industrializarea lemnului, se vor produce utilaje necesare fabricilor de placaje, de plăci aglomerate și fibro-lemnose, de mobilă, gaterie și fierăstraie.

Pentru industria construcțiilor se va însuși producția de macarale turn de 40 și 100 de tone metri, vibratoare pentru beton, remorci speciale de transport, autovehicule și vagoane pentru transportul cimentului, excavatoare și altele.

Producția de mase plastice și rășini sintetice va ajunge la peste 95.000 de tone în 1965, lărgindu-se sortimentul, astfel încît cel puțin 30 la sută din producția totală să fie utilizată pentru înlocuirea metalelor feroase și neferoase și 20 la sută în industria lemnului și mobilei. În cadrul producției de mase plastice și rășini sintetice se va dezvolta cu precădere fabricarea policlorurii de vinil, a polietilenei, precum și a unor rășini sintetice necesare industriei prelucrării lemnului.

10. În vederea asigurării bazei materiale pentru realizarea volumului sporit de construcții industriale, locuințe, drumuri etc. și satisfacerii mai depline a necesităților gospodărești ale populației, producția INDUSTRIEI MATERIALELOR DE CONSTRUCȚII urmează să crească de circa 2 ori în 1965 față de 1959. Se va dezvolta în special producția materialelor care condiționează intensificarea industrializării execuției, ușurarea greutății construcțiilor și îmbunătățirea calității lucrărilor.

Producția de ciment va fi în 1965 de circa 6,5 milioane de tone, adică de aproximativ 2,3 ori mai mare față de 1959.

În scopul accelerării ritmului de execuție a lucrărilor de construcții și al dezvoltării producției de beton prefabricat și precomprimat, industria cimentului va produce cantități sporite de sortimente superioare de ciment și cu rezistențe inițiale mari.

Din sporul producției de ciment prevăzut în anul 1965 față de 1959, peste 50 la sută se va obține pe calea îmbunătățirii indicilor de utilizare a instala-

țiilor existente și prin dezvoltarea fabricilor de la Fieni, Turda, Bicăz și Medgidia.

Se vor pune în funcțiune 3 fabrici noi de ciment. Liniile tehnologice cu care vor fi dotate întreprinderile noi, precum și cele prevăzute pentru extinderea întreprinderilor existente, vor fi de mare capacitate, avînd indici tehnico-economici ridicați, la nivelul tehnicii moderne.

În scopul intensificării procesului de industrializare a construcțiilor și al reducerii prețului lor de cost, se va ajunge în 1965 la o producție de prefabricate din beton armat de cel puțin 1,2 milioane m³. Sporul producției de prefabricate se va obține cu precădere în unitățile industriale, mărindu-se ponderea elementelor de construcții tipizate și reducîndu-se numărul sortimentelor, în vederea obținerii unor serii din ce în ce mai mari.

Producția de materiale de zidărie va crește de circa 1,5 ori, în special prin sporirea producției de materiale ușoare de zidărie, a căror pondere în producția totală trebuie să crească de la circa 13 la sută în 1959, la circa 60 la sută în 1965.

Producția de materiale de învelitori va crește de aproape 1,7 ori. Sporul de producție este prevăzut să se obțină în proporție de 75 la sută pe seama utilizării mai bune a capacităților în funcțiune și a dezvoltării fabricilor existente.

Corepunzător dezvoltării producției siderurgice, de ciment, sticlă etc., se va asigura în 1965 o producție de circa 300 mii tone cărămizi refractare, față de 182 mii tone în 1959, astfel încît să se acopere din producția internă necesarul de cărămizi șamot și circa 90 la sută din cărămizile silica.

În vederea asigurării cu materiale de instalații a volumului sporit de construcții și în special de locuințe, producția de radiatoare va crește în 1965 față de 1959, de aproape 4 ori, la armături de peste 2,5 ori, la băi de peste 6 ori. Un accent deosebit se va pune pe îmbunătățirea calității materialelor de instalații.

11. Sarcina principală în sectorul ECONOMIEI FORESTIERE este îngrijirea și exploatarea rațională a fondului forestier, continuarea lucrărilor de împăduriri și a mecanizării exploatarea forestiere, valorificarea superioară a lemnului și concentrarea producției în întreprinderi moderne de cherestea, placaj, furnir, plăci fibrolemnose și plăci aglomerate, parchete, mobilă și alte articole de larg consum. Valoarea ce se va obține pe m.c. masă lemnoasă exploatată va crește în 1965 cu circa 80 la sută față de 1959.

Producția principalelor produse ale industriei lemnului va crește în 1965 față de 1959 la placaj de peste 4 ori, la mobilă de circa 3 ori și se vor produce în 1965 peste 300.000 de tone de plăci aglomerate și fibrolemnose.

15. Se prevede ca producția globală a INDUSTRIEI STICLEI ȘI A CERAMICILOR FINE să crească de circa 2,2 ori în 1965 față de 1959.

Corepunzător cu creșterea volumului de construcții industriale și de locuințe, producția de geamuri va crește de circa 2,7 ori, iar producția de obiecte din faianță de 3,3 ori.

Se va construi o fabrică de geamuri, care va produce circa 10 milioane m².

AGRICULTURA

1. PRODUCȚIA GLOBALĂ AGRICOLĂ va crește pînă în anul 1965 cu 70—80 la sută față de anul 1959.

În această perioadă se prevede încheierea procesului de colectivizare a agriculturii.

TRANSPORTURI ȘI TELECOMUNICAȚII

Pentru asigurarea traficului sporit de mărfuri și călători între Dobrogea și restul țării, se vor executa lucrări de consolidare a podurilor dunărene, dublîndu-se totodată linia Fetești—Podul Borcea.

În această perioadă se vor moderniza peste 4.300 km de drumuri naționale și de interes local, astfel ca la sfîrșitul anului 1965 să fie modernizate peste 75 la sută din drumurile naționale actuale.

Se va începe construcția unui pod peste Dunăre, la Hirșova.

INVESTIȚII — CONSTRUCȚII

Pentru a se asigura dezvoltarea forțelor de producție în ritmul și la nivelul prevăzut și ținînd seama de creșterea treptată a resurselor materiale și financiare, SE PREVEDE PENTRU PERIOADA 1960—1965 UN VOLUM DE INVESTIȚII DIN FONDURILE STATULUI DE 170—180 DE MILIARDE DE LEI, DE CIRCA DOUĂ ORI MAI MARE FAȚĂ DE PERIOADA 1954—1959. Se prevede că gospodăriile agricole colective, cooperația meșteșugărească și cooperația de consum vor realiza din fonduri proprii pentru nevoile dezvoltării lor economice un volum de investiții de peste 11 miliarde de lei.

Partea cea mai mare din investițiile statului — și anume 58—59 la sută — va fi îndreptată spre continuarea dezvoltării industriei, din care circa trei sferturi vor fi alocate ramurilor industriale hotărâtoare ale economiei naționale.

În vederea creării condițiilor materiale necesare sporirii însemnate a producției agricole, în perioada 1960—1965 se prevede pentru agricultură un volum de investiții de circa 13 la sută din totalul investițiilor de stat.

În ramura transporturilor și telecomunicațiilor, investițiile în perioada 1960—1965 vor fi de circa două ori mai mari decît în perioada 1954—1959, reprezentînd circa 9 la sută din volumul total al investițiilor.

Se prevede ca peste 11 la sută din volumul total al investițiilor să fie alocate acțiunilor social-culturale: construcții de locuințe, dezvoltarea învățămîntului de toate gradele, ocrotirea sănătății, cercetări științifice și cultură.

Orientarea generală a investițiilor are în vedere mărirea ritmului reproducției socialiste lărgite și creșterea mai rapidă a venitului național, în scopul ridicării continue a nivelului de trai al oamenilor muncii.

Pentru o cât mai mare eficiență a fondurilor investite, trebuie să se micșoreze substanțial durata de execuție a noilor construcții industriale și de locuințe, iar industria să respecte cu strictețe termenele contractuale de livrare a materialelor, mașinilor, utilajelor și instalațiilor. Termenul de intrare în funcțiune a primelor capacități de producție ale întreprinderilor industriale noi nu trebuie să depășească în genere 24 de luni de la deschiderea șantierului, iar construcțiile de locuințe în blocuri de 40—60 de apartamente să se realizeze în circa 4—5 luni. Pentru a economisi cheltuielile de construcții la obiectivele industriale, este necesar să se prevadă comasarea clădirilor, micșorarea dispersării acestora și a suprafețelor ocupate de fabrici la strictul necesar în scopul reducerii rețelei de drumuri, de apă, canalizare, energie electrică, abur, împrejmuiri etc. și al economisirii terenurilor agricole. Se vor adopta construcții ușoare și simple, ori de câte ori procesul tehnologic și felul utilajului o permit; de asemenea se va prevedea montarea în aer liber a unor instalații sau agregate industriale care se pretează la aceasta.

În raport cu ritmul de dezvoltare al economiei, volumul total al construcțiilor va crește în 1965 de circa 2 ori față de anul 1959.

Industria construcțiilor va fi dotată cu mașini, mecanisme și mijloace de transport, noi și moderne. Pe această bază, gradul de mecanizare al principalelor lucrări va trebui să atingă în 1965 cel puțin 85 la sută la săpături, 95 la sută la prepararea betonului și 50 la sută la manipularea agregatelor.

Se vor extinde metodele industriale de execuție și în primul rând folosirea prefabricatelor. Pentru a mări eficacitatea economică în folosirea acestor metode, trebuie să se lărgască proiectarea tipizată a clădirilor, construcțiilor și elementelor de construcții pentru a asigura o producție industrială de mare serie a acestora și să se treacă la introducerea elementelor prefabricate mari, a precomprimatelor care să se livreze într-un grad de asamblare și finisare cât mai avansat. Se va extinde folosirea panourilor mari gata finisate în construcția de locuințe.

Folosirea cu întreaga eficiență economică a materialelor ușoare și a prefabricatelor, extinderea largă a precomprimatelor și a oțelurilor speciale, precum și gospodărirea cât mai rațională a materialelor pe șantieri, trebuie să conducă — în anul 1965 — la o reducere a consumului de oțel-beton cu circa 20 la sută și a chereștelor cu circa 40 la sută, din care chereștea rășinoasă circa 60 la sută.

Prin creșterea gradului de mecanizare a lucrărilor și prin intensificarea industrializării construcțiilor, ca urmare a extinderii folosirii prefabricatelor și a materialelor de mare eficiență, se va reduce simțitor durata de execuție și se va asigura scăderea prețului de cost al lucrărilor.

În construcțiile industriale urmează să se obțină o reducere a costului de deviz cu 20—25 la sută față de anul 1959, prin îmbunătățirea proiectării, introducerea în proiecte și develope a celor mai raționale soluții constructive. Înlăturarea detaliilor arhitectonice inutile, extinderea folosirii materialelor înlocuitoare, amplasarea în aer liber a unor agregate și instalații.

PROGRESUL TEHNIC ȘI CERCETĂRILE ȘTIINȚIFICE

O condiție principală pentru îndeplinirea cu succes a planului economic pe anii 1960—1965 este introducerea tehnicii celei mai noi în toate ramurile economiei naționale. Se va acorda o deosebită atenție mecanizării și automatizării complexe a producției, proceselor tehnologice avansate, specializării și cooperării în industrie, introducerii în producție a realizărilor științei și tehnicii moderne.

Se va ridica nivelul de mecanizare a lucrărilor grele și cu volum mare de muncă. În special în industria minieră, exploatarea forestieră, construcții, precum și la lucrările de încărcare-descărcare din transporturi.

Se va acorda o mare atenție mecanizării muncilor auxiliare în toate ramurile de producție. În acest scop se va dezvolta, în întreprinderi specializate, fabricarea de utilaje de mare productivitate și a elementelor de mecanizare (benzi de transport, mecanisme stivuitoare, încărcătoare etc.).

Cercetarea științifică este chemată să dea o contribuție importantă la introducerea tehnicii noi și la soluționarea problemelor tehnico-economice pe care le ridică dezvoltarea economiei naționale.

CREȘTEREA PRODUCTIVITĂȚII MUNCII, REDUCEREA PREȚULUI DE COST ȘI ÎMBUNĂȚĂȚIREA CONTINUĂ A CALITĂȚII PRODUSELOR

Creșterea continuă și în ritm susținut a productivității muncii în toate ramurile producției materiale reprezintă condiția ridicării permanente a nivelului de trai al oamenilor muncii și factorul hotărâtor al victoriei orânduirii socialiste.

În următorii șase ani, productivitatea muncii pe salariat, pe ansamblul industriei, va crește cu circa 60—65 la sută, ca urmare a introducerii tehnicii noi, folosirii mai bune a tehnicii existente, adâncirii specializării producției și lărgirii cooperării întreprinderilor, extinderii pe scară largă a metodelor de muncă avansate, ridicării calificării cadrelor, îmbunătățirii continue a organizării muncii și ridicării pe o treaptă mai înaltă a întrecerii socialiste.

Productivitatea muncii va crește în perioada 1960—1965, după cum urmează: în siderurgie cu circa 50 la sută; în industria constructoare de mașini cu 75—80 la sută; în industria chimică cu circa 80 la sută; în industria petrolului cu 20—25 la sută; în industria cărbunelui cu circa 40 la sută; în industria materialelor de construcții cu 40—45 la sută; în exploatarea forestieră cu circa 30 la sută, iar în industria de prelucrare a lemnului cu circa 50 la sută; în industria ușoară cu 40—45 la sută; în industria alimentară cu 70—75 la sută.

În ramura construcții-montaj, ca urmare a introducerii metodelor avansate și, în mod deosebit, a creșterii mecanizării, a folosirii pe scară largă a prefabricatelor și a tipizării construcțiilor, productivitatea muncii pe salariat va crește în anul 1965 cu circa 50 la sută față de 1959.

Reducerea sistematică a prețului de cost în industrie, transporturi, construcții, agricultură, a cheltuielilor de circulație în comerțul socialist constituie sursa principală pentru creșterea acumulărilor necesare investițiilor și pentru ridicarea continuă a nivelului de trai al oamenilor muncii.

Prețul de cost în industria republicană se va reduce până la finele anului 1965 cu 15—16 la sută față de 1959. În industria energiei electrice, prețul de

cost se va reduce cu circa 34 la sută; costul pe un metru forat în industria petrolului cu 20—25 la sută; în industria cărbunelui cu 21—23 la sută; în industria siderurgică (inclusiv extracția minereurilor feroase) cu circa 15 la sută; în industria constructoare de mașini cu circa 35 la sută; în industria chimică cu cel puțin 25 la sută; în exploatarea forestieră cu circa 17 la sută; în industria prelucrării lemnului cu circa 14 la sută; în industria ușoară cu cel puțin 11 la sută; în industria alimentară cu 10 la sută; în transporturi cu cel puțin 20 la sută; în construcții-montaj cu 11 la sută.

În perioada 1960—1965, economiile totale provenite din reducerea prețului de cost și a cheltuielilor de circulație față de 1959 vor însuma circa 80—82 de miliarde de lei.

Pentru realizarea acestor sarcini, este necesar să fie continuată cu toată fermitatea lupta pentru valorificarea cât mai deplină a rezervelor existente în economie, pentru reducerea consumurilor specifice de materii prime, materiale, combustibil și energie, extinderea folosirii materialelor înlocuitoare, eliminarea pierderilor materiale în cursul transportului și manipulării, reducerea maximă a pierderilor din rebuturi și deșeuri, înlăturarea transporturilor neraționale ș.a.

Este necesară luarea de măsuri hotărâte pentru îmbunătățirea continuă a calității tuturor produselor. Fiecare colectiv de întreprindere trebuie să lupte pentru prestigiul întreprinderii și renumele mărcii fabricii. Se va întări controlul tehnic atât la recepția materiilor prime și a materialelor, cât și pe faze de fabricație și la produsele finite, și se vor dota întreprinderile cu aparatură necesară de măsură, control și de laborator.

Conducătorii organizațiilor centrale și ai unităților din economie vor trebui să acorde o atenție tot mai mare gospodăririi socialiste în întreprinderi urmărind, prin buna organizare a activității, reducerea prețului de cost al producției și a cheltuielilor de circulație, creșterea rentabilității în toate ramurile economiei naționale.

RELAȚIILE ECONOMICE EXTERNE

Volumul comerțului exterior se va dubla în 1965 față de 1959.

DEZVOLTAREA ÎNVĂȚĂMÎNTULUI

Principalele sarcini ale învățămîntului în perioada 1960—1965 sînt: încheierea generalizării învățămîntului de 7 ani, pînă în anii 1962—1963; pregătirea muncitorilor calificați, a cadrelor medii și superioare necesare dezvoltării economiei naționale, culturii și ocrotirii sănătății; legarea tot mai strînsă a învățămîntului cu practica construcției socialiste. În această perioadă, va începe trecerea treptată la învățămîntul general de 8 ani, durata învățămîntului de cultură generală ajungînd astfel la 12 ani.

Pentru lărgirea bazei materiale a învățămîntului de toate gradele se vor acorda, din fondurile statului, investiții de peste două ori mai mari decît în perioada 1954—1959.

În anii 1960—1965 se vor construi circa 15.000 de săli de clasă, din care circa 4.000 de săli de clasă în școlile de cultură generală în orașe și centre muncitorești și circa 11.000 de săli de clasă în localitățile rurale.

În învățămîntul superior se va da o atenție deosebită învățămîntului tehnic, numărul celor admiși în anul I al institutelor tehnice mărindu-se pînă în 1965 de aproape 2 ori față de 1959. În 1965, numărul total al inginerilor în economia națională va fi de aproximativ 80.000 față de circa 59.000 în 1959.

Actualul spațiu de școlarizare al învățămîntului superior va fi lărgit prin construcții noi, printre care Institutul politehnic din București. Se vor construi cămine studențești cu o capacitate de circa 15.500 locuri.

VENITUL NAȚIONAL ȘI CREȘTEREA BUNĂSTĂRII OAMENILOR MUNCII

1. CREȘTEREA VENITULUI NAȚIONAL ASIGURĂ INTENSIFICAREA RITMULUI REPRODUCȚIEI SOCIALISTE LĂRGITE ȘI RIDICAREA CONTINUĂ A NIVELULUI DE TRAI AL OAMENILOR MUNCII.

Dezvoltarea economiei naționale în proporțiile prevăzute va avea drept rezultat creșterea venitului național de 1,7—1,8 ori în 1965 față de 1959. Fondul de consum al populației va crește în această perioadă de 1,6—1,7 ori.

În toate ramurile economiei naționale va continua să se aplice cu consecvență politica de cointerese materiale a oamenilor muncii pe baza principiului socialist al repartizării după cantitatea și calitatea muncii depuse.

SALARIUL REAL AL MUNCITORILOR, INGINERILOR, TEHNICIENILOR ȘI FUNCȚIONARILOR VA CREȘTE PÎNĂ ÎN 1965 CU CIRCA 40—45 LA SUTĂ FAȚĂ DE NIVELUL REALIZAT ÎN A DOUA JUMĂTATE A ANULUI 1959, în urma aplicării măsurilor hotărâte de Plenara C.C. al P.M.R. din iulie 1959 cu privire la ridicarea nivelului de trai. Calea principală de creștere a salariului real va fi mărirea salariului nominal corespunzător ridicării productivității muncii, precum și scăderea treptată a prețurilor de vânzare a bunurilor de consum, ca urmare a reducerii prețului de cost. În toate ramurile și întreprinderile, productivitatea muncii va trebui să crească mai rapid decît salariul mediu, pentru a asigura reducerea continuă a prețului de cost și sporirea acumulărilor.

VENITURILE REALE ALE ȚĂRĂNIMII VOR CREȘTE CU CIRCA 40 LA SUTĂ ÎN 1965 FAȚĂ DE 1959.

În vederea îmbunătățirii deservirii populației, rețeaua comercială cu amănuntul va crește cu circa 5.000 de unități, care trebuie să fie repartizată mai bine teritorial și mai aproape de consumatori.

Se va dezvolta producția industriei locale pe baza valorificării mai intense a materiilor prime locale, ținîndu-se seama de cerințele populației.

2. Pentru dezvoltarea activității culturale și artistice se vor construi noi așezăminte de artă și cultură: teatre, cluburi muncitorești, case de cultură și biblioteci; se va dezvolta baza materială a culturii fizice și a sportului de masă.

Se vor construi circa 200 de cinematografe noi și se va înzestra rețeaua cinematografică de la sate cu peste 4.000 de aparate.

3. În domeniul ocrotirii sănătății se va pune accentul pe măsuri cu caracter preventiv, prin dezvoltarea activității antiepidemice și de igienă, sporirea măsurilor de protecție a muncii și de prevenire a bolilor profesionale și a accidentelor. Se va dezvolta și îmbunătăți continuu asistența medicală ambulatorie; se vor construi circa 100 de policlinici noi în raioane și centre urbane.

Capacitatea spitalelor va crește cu circa 18.000 de paturi, urmărindu-se ca în fiecare reședință de raion să funcționeze spitale bine utilitate și încadrate cu cadre medicale de specialitate.

Se va mări capacitatea stațiunilor de odihnă și cură, care constituie unul din mijloacele eficiente de ocrotire a sănătății oamenilor muncii.

Se va urmări ca noile construcții în stațiunile balneo-climaterice să se efectueze în complexe mari, spre a se asigura astfel o eficiență sporită a fondurilor de investiții alocate în acest scop și o mai bună deservire.

4. În domeniul gospodăriei comunale, rețeaua de distribuție a apei potabile va crește în următorii 6 ani cu circa 1.700 km; se va introduce alimentarea cu apă potabilă în încă circa 30 de orașe.

Rețeaua de canalizare va crește cu circa 1.700 km; pînă în 1965 se va introduce canalizarea în alte circa 20 de orașe.

Se va dezvolta rețeaua de hoteluri, parcuri și spații verzi și se va intensifica acțiunea de modernizare a străzilor.

Transportul orașenesc de persoane se va îmbunătăți prin sporirea parcului de mijloace de transport în comun, în special prin dezvoltarea parcului de autobuze. Pînă în 1965 numărul total al vehiculelor va crește cu peste 2.000.

În anii 1960—1965 se vor electrifica peste 4.000 de sate, adică de 3 de ori mai mult decît în anii 1954—1959.

5. Îmbunătățirea condițiilor de locuit ale oamenilor muncii constituie o problemă centrală a planului de dezvoltare economică.

În următorii 6 ani se vor construi din fondurile statului în orașe și centre muncitorești peste 9 milioane m² de suprafață locuibilă (circa 300.000 de apartamente), ceea ce reprezintă un volum de peste 3 ori mai mare decît cel realizat în perioada 1954—1959.

Locuințele noi se vor construi pe bază de proiecte bine studiate, adaptate specificului local, cu asigurarea confortului necesar. În alegerea amplasamentelor se va ține seama de planurile de sistematizare și înfrumusețare a orașelor, construindu-se pe terenuri libere sau insuficient ocupate, care permit folosirea cît mai completă a rețelelor edilitare în vederea realizării unui cost cît mai scăzut.

Sporirea însemnată a construcțiilor de locuințe va îmbunătăți simțitor condițiile de locuit în orașe și centre muncitorești, asigurînd oamenilor muncii condiții mai bune de viață.

II

LINIILE DIRECTOARE ALE PROGRAMULUI DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI NAȚIONALE ÎN PERSPECTIVĂ

Directivele pentru dezvoltarea economiei naționale pe anii 1960—1965 reprezintă un mare program de muncă și de luptă al partidului și al întregului popor; îndeplinirea prevederilor cuprinse în aceste Directive va ridica economia națională pe o treaptă superioară, creînd condițiile unui nou și puternic avînt al forțelor de producție și a creșterii bunăstării poporului.

Planul de 6 ani va constitui prima etapă a programului de perspectivă al dezvoltării economiei naționale pînă în anul 1975 a cărui schiță s-a întocmit pe baza studiilor efectuate în ultimii doi ani.

PROGRAMUL DE DEZVOLTARE A ECONOMIEI NAȚIONALE ÎN PERSPECTIVĂ VA FI ORIENTAT ÎN DIRECȚIA CREȘTERII INTENSE ȘI MULTILATERALE A FORTELOR DE PRODUCȚIE, ÎN VEDEREA DESĂVÎȘIRII CONSTRUCȚIEI SOCIALISTE ȘI TRECERII TREPTATE LA CONSTRUIREA COMUNISMULUI.

ACEST PROGRAM VA TREBUI SĂ ASIGURE DEZVOLTAREA ARMONIOASĂ A TUTUROR RAMURILOR ECONOMIEI NAȚIONALE, ACORDÎNDU-SE ÎN CONTINUARE PRIORITY INDUSTRIEII GRELE, PRECUM ȘI REALIZAREA UNUI ASEMENEA BELSUG DE PRODUSE CARE SĂ PERMITĂ RIDICAREA BUNĂSTĂRII POPORULUI MUNCITOR LA NIVELUL CELOR MAI AVANSATE ȚĂRI DIN LUME.

Din studiile efectuate, care stau la baza schiței-program, rezultă posibilitatea creșterii PRODUCȚIEI INDUSTRIALE în următorii 15 ani de peste 6 ori față de anul 1959. ÎN 1975 PRODUCȚIA VA PUTEA SĂ AJUNGĂ LA UN NIVEL DE PESTE 26 DE ORI MAI MARE DECÎT ÎN 1938.

Ca urmare a mecanizării și chimizării agriculturii, folosirii pe scară largă a semințelor de soi și a îmbunătățirii raselor de animale, precum și a creșterii importante a numărului de specialiști din agricultură, SE CONSIDERĂ POSIBIL CA ÎN ACEASTĂ PERIOADĂ PRODUCȚIA AGRICOLĂ SĂ CREASCĂ DE APROXIMATIV 3 ORI...

Ca urmare a dezvoltării economiei naționale, volumul total al traficului de mărfuri în REȚEAUA TRANSPORTURILOR va crește de peste 4 ori.

Se va continua și termina modernizarea rețelei de drumuri naționale și regionale, îmbunătățindu-se totodată drumurile raionale și de interes local.

Amplasarea în apropierea Dunării a unor mari întreprinderi industriale va permite o mai bună valorificare a avantajelor economice ale fluviului.

Ca urmare a creșterii venitului național și în raport cu necesitățile de dezvoltare a economiei naționale, volumul de INVESTIȚII va urma o linie ascendentă, ajungînd pînă în 1975 la un nivel de circa 5 ori mai mare decît în 1959.

La proiectarea noilor lucrări capitale se vor adopta cele mai avansate procese tehnologice și soluții constructive, care să asigure o reducere continuă a costului investițiilor pe unitate de capacitate, o înaltă productivitate a muncii și o calitate superioară a producției, cu un preț de cost în continuă scădere.

Producția materialelor de construcții va trebui să crească astfel încît să satisfacă deplin necesitățile industriei construcțiilor.

Producția de ciment va ajunge la 14—15 milioane de tone în 1975. Se vor fabrica numeroase tipuri de materiale de instalații sanitare, electrice ș.a. din mase plastice și produse sintetice, a căror producție, calitate și sortimente vor trebui să țină pasul cu creșterea volumului de construcții.

Pentru asigurarea dezvoltării economiei, se va acorda o atenție deosebită introducerii pe scară tot mai largă a progresului tehnic, mecanizării și automatizării producției, utilizării ramurilor economiei naționale cu mașini și utilaje moderne, principalele cale de creștere a productivității muncii și de reducere a prețului de cost.

Se va termina mecanizarea principalelor lucrări grele și cu volum mare de muncă în industria carboniferă, exploatarea forestieră, construcții, transporturi, agricultură.

Ritmul înalt de industrializare socialistă a țării va aduce schimbări importante și în structura populației ocupate, sporind ponderea celor care lucrează în industrie.

Numărul total de salariați va ajunge pînă în 1975 la peste 5,7 milioane cu peste 2,7 milioane mai mult decît în 1959.

Dezvoltarea industriei, agriculturii, construcțiilor, transporturilor și a celorlalte ramuri ale producției materiale, concomitent cu reducerea cheltuielilor materiale de producție, va determina creșterea însemnată a venitului național, condiție a reproducției socialiste lărgite și a ridicării nivelului de trai al oamenilor muncii.

Creșterea însemnată a productivității muncii, ca urmare a progresului tehnic, creează posibilitatea reducerii treptate a duratei zilei de muncă încă în decursul planului de șase ani, începînd cu ramurile industriale cu muncă grea și extinzîndu-se la toate sectoarele de activitate economică și social-culturală.

Vor crește veniturile reale ale oamenilor muncii pe calea măririi salariilor și pensiilor, a reducerii treptate a prețurilor, tarifelor și impozitelor; veniturile țărănimii vor spori mai ales ca urmare a creșterii producției agricole și, în principal, a producției-marfă.

Se vor alocă fonduri materiale și bănești din ce în ce mai însemnate pentru dezvoltarea învățămîntului, ocrotirii sănătății, extinderii instituțiilor de educație și recreație a copiilor (grădinițe și creșe), serviciilor culturale (cinematograf, radio, televiziune, teatru), serviciilor pentru odihnă, sport, turism și recreație; serviciilor de gospodărie comună, transport și locuințe.

Se prevede ca în această perioadă problema locuințelor să fie practic rezolvată în toate orașele și centrele industriale ale țării, asigurîndu-se condițiile necesare de confort. În același timp va crește și volumul construcțiilor de locuințe la sate.

În domeniul gospodăriei comunale se va realiza, în linii generale, în toate orașele țării și în centrele muncitorești, înzestrarea cu instalații tehnice-edilitare principale, necesare unei deserviri corespunzătoare (alimentări cu apă, canalizări, transport în comun, iluminat public, salubritate etc.). Se creează condițiile ca, spre sfîrșitul perioadei, să se realizeze electrificarea tuturor localităților rurale din țara noastră.

Pentru creșterea nivelului cultural al oamenilor muncii se prevede dezvoltarea învățămîntului de toate gradele...

În domeniul ocrotirii sănătății se va pune accentul pe largă dezvoltare a medicinei preventive, pe lărgirea rețelei sanitare, pe dezvoltarea măsurilor de protecția muncii și prevenirea bolilor profesionale, pe lărgirea rețelei de case de odihnă pentru oamenii muncii.

Pe baza studiilor efectuate pînă acum, a schiței-program întocmite și a indicațiilor cuprinse în Directive, se va trece la elaborarea programului de dezvoltare în perspectivă a economiei pînă în 1975. Totodată se va examina oportunitatea extinderii programului de perspectivă pînă în 1980.

Înfăptuirea obiectivelor planului economic va însemna o nouă și strălucită afirmare a nesecatelor resurse de energie creatoare ale poporului muncitor puse în slujba înfloririi patriei socialiste, a fâuririi propriei sale bunăstări, o nouă și puternică demonstrare a superiorității economiei socialiste.

Un factor de mare însemnătate în realizarea cu succes a planurilor noastre economice îl reprezintă colaborarea frățească cu Uniunea Sovietică și cu celelalte țări ale sistemului mondial socialist.

Dezvoltarea multilaterală a economiei țării noastre va constitui o contribuție de seamă la creșterea puterii economice a sistemului socialist mondial, la obținerea victoriei istorice a socialismului în întrecerea pașnică cu capitalismul în producția materială — sfera hotărîtoare a activității omenești, la întărirea forțelor păcii în întreaga lume.

Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român își exprimă convingerea că eroica noastră clasă muncitoare, harnica țărănire muncitoare, intelectualitatea, toți oamenii muncii vor întîmpina cu entuziasm mărețele obiective stabilite în Directive și vor munci cu abnegație, sub conducerea partidului, pentru înfăptuirea cu succes a prevederilor planului de dezvoltare economică pe șase ani, etapă hotărîtoare în opera de desăvîrșire a construcției socialiste în Republica Populară Romînă.

MONUMENTUL LUI V. I. LENIN DIN BUCUREȘTI

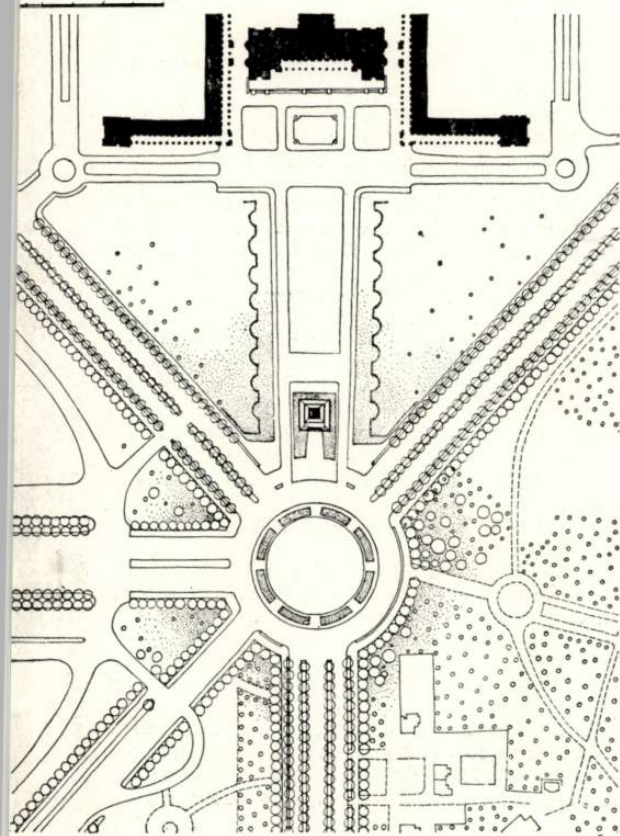
Autori: prof. Boris Caragea (sculptură)
prof. arh. Horia Maicu (arhitectură)
Colaboratori: arh. Iulian Nănescu, arh. Nicolaie Cucu

Plan de situație

100

Cu prilejul aniversării a 90 de ani de la nașterea marelui geniu al revoluției socialiste Vladimir Ilici Lenin a fost dezvelit în capitală un important monument închinat memoriei lui.

Această nouă realizare monumentală, operă a sculptorului Boris Caragea și a arhitectului Horia Maicu (secondat de arh. I. Nănescu pentru studiul de sistematizare și de arh. N. Cucu pentru proiectul soclului), constituie un eveniment deosebit în opera de reconstrucție a capitalei noastre, care se îmbogățește astfel cu un nou ansamblu plastic de mare importanță și adâncă semnificație politică și artistică.

Monumentul a fost amplasat în axa combinatului, cu perspectiva către șoseaua Kiseleff și suficient de îndepărtat de clădirea Casei Scînteii (la cca. 225 m), spre a nu deveni o anexă a acesteia. Apropiind monumentul mai mult de piață, i se asigură astfel condiții mai bune de acces și contemplare, se dă posibilitatea folosirii spațiului pieței cu prilejul festivităților ocazionale și se obține participarea sa activă la noul cadru urbanistic al pieței. În același timp s-a evitat judicios așezarea monumentului în mijlocul pieței, ceea ce ar fi creat multe neajunsuri de circulație și perspective din unghiuri dezavantajoase, în special din spate.

În perspectiva de la distanță dinspre șoseaua Kiseleff, silueta monumentului se percepe frumos profilată pe fundalul arhitectural al Casei Scînteii, cu care se armonizează și se completează în avantajul amîndurora.

Piața din fața monumentului va asigura separarea circulației principale a vehiculelor pe un parcurs perimetral, lăsînd în mijlocul său un spațiu central mai liniștit, delimitat printr-un inel de verdeață și conceput ca o mare platformă de pregătire în fața monumentului, destinată să creeze o legătură frumoasă între acesta și piață și un loc de contemplare liniștită pentru privitori.

Pardoseala pieței va fi tratată decorativ astfel încît să exprime clar menirea tuturor compartimentelor sale. În jurul suprafeței centrale — prevăzută a fi o peluză verde — se propune un pavaj decorativ inelar executat din calupuri de granit de Malnaș cu ancadrame de andezit negru de Baia Mare lustruit și cîmpuri din piatră de Bampotoc, care vor stabili astfel o legătură și o unitate de tratare decorativă cu platforma monumentului.

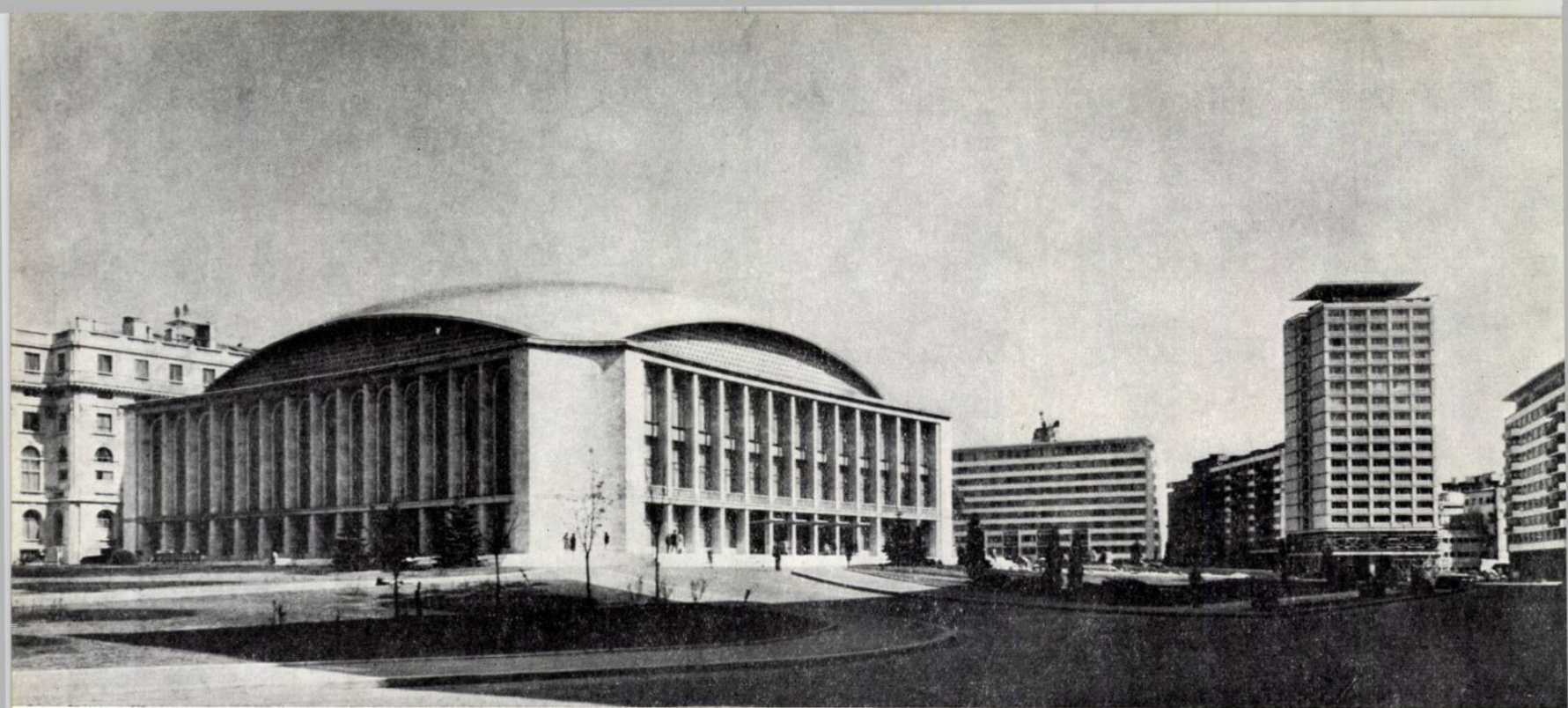
De asemenea, plantații noi vor completa ansamblul pieței, subordonîndu-se monumentului printr-o tratare cu elemente verzi joase la centru și închegînd un front înverzît vertical și perimetral, care va delimita spațiul incintei pieței.

Statuia turnată în bronz, înaltă de 6,46 m, îl reprezintă pe Lenin în picioare într-o atitudine caracteristică; fără a face apel la gesturi puternice, sculptorul a reușit să redea o expresie impunătoare printr-o mișcare calmă și reținută lipsită de orice emfază. Mișcarea statuii, a cărei dominantă este verticală, se armonizează și este astfel într-un echilibru avantajos cu fundalul oferit de liniile monumentale ale verticalelor Casei Scînteii.

Socul, înalt de 5,25 m, întregeste armonios echilibrul liniștit al monumentului, punînd în valoare cu discreție și tact calitățile plastice ale statuii. Așezat pe o platformă pardosită cu piatră de Bampotoc și cu ancadrame de andezit de Baia Mare, soclul va fi înconjurat pe trei părți de un chenar verde înflorit, care va face o trecere potrivită către spațiul verde înconjurător.

Terminarea în viitor a tuturor lucrărilor de pardosire și înverzire a pieței Scînteii și a întregului spațiu înconjurător va contura și mai bine intențiile urbanistice și arhitecturale de ansamblu,

Arh. A. Moiescu

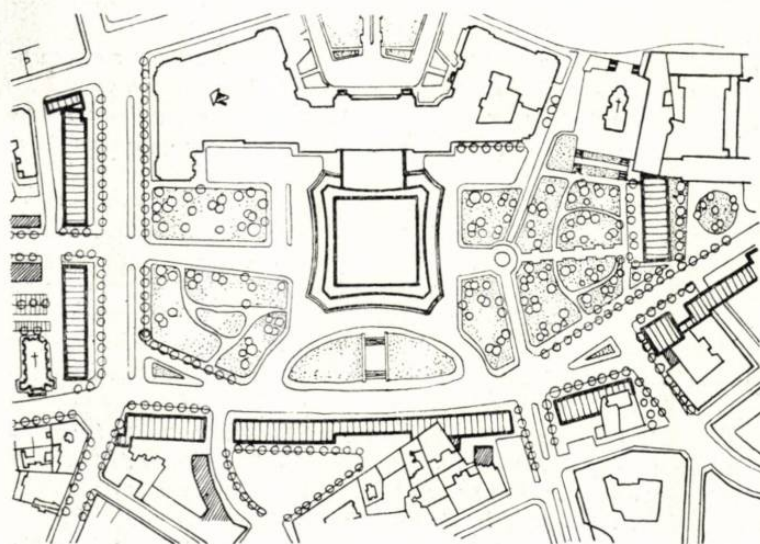

Vedere generală a sălii, din noua piață a Palatului R.P.R.

Prof. arh. H. Maicu

NOUA SALĂ A PALATULUI R. P. R.

Plan de situație

În cadrul Palatului Republicii Populare Române s-a construit din inițiativa conducerii de partid și de stat o sală polivalentă cu o capacitate de 3 150 de locuri, pentru congrese, mitinguri, consfățuri, spectacole cu mari ansambluri artistice, concerte cu caracter de masă și cinematograf.

Această realizare face ca Palatul Republicii Populare Române să-și desăvârșească conținutul său politic și cultural, să capete astfel un rol important în educarea maselor largi populare.

Din cuib al reacțiunii burghezo-moșierești, rece și sfidător, privit cu teamă și neîncredere, cu revoltă și ură, fostul Palat Regal și-a căpătat în zilele regimului nostru de democrație populară — prin transformarea sa în Palat al Republicii, sediu al Muzeului de Artă, întregit acum cu marea sală polivalentă — un nou conținut, legat de popor, legat de construcția noastră socialistă.

Este de semnalat de asemenea faptul că din inițiativa conducerii de partid și de stat, acest edificiu nu a fost realizat izolat, ci i s-a creat un întreg ansamblu arhitectural-urbanistic, realizat cu clădiri de locuit, magazine, parcaje și spații verzi importante.

Preocupările pentru confortul oamenilor, pentru realizarea construcțiilor într-un ritm rapid, pentru promovarea tehnicii noi și a economiei, pentru un aspect arhitectural contemporan, colorat și viu, au călăuzit pe realizatorii ansamblului de locuințe din jurul sălii Palatului R.P.R.

Proiectarea noii săli a Palatului R.P.R. s-a făcut în cadrul Institutului Proiect-București.

Sarcina de proiectare începută în noiembrie 1958 a fost predată la 30 decembrie 1958, iar proiectul tehnic la 1 martie 1959; organizarea șantierului a început la 15 noiembrie 1958, proiectul de execuție și detaliile elaborându-se pe parcursul execuției.

Durata proiectării și a execuției realizate în paralel a fost de 15 luni, sala fiind complet terminată la 1 aprilie 1960.

Realizarea acestei importante clădiri — cu funcțiuni polivalente și cu instalații complexe executate la un înalt nivel tehnic — în numai 15 luni de proiectare și execuție paralelă, a fost posibilă datorită, în primul rând, sprijinului permanent acordat de conducerea de partid și de stat; plini de entuziasm, comuniștii din proiectare și execuție au reușit să mobilizeze toate energiile creatoare pentru realizarea acestui important edificiu în cinstea celui de-al III-lea Congres al partidului.

Această realizare a fost posibilă și ca urmare a colaborării strânse și continue dintre proiectare și execuție, precum și a grijii permanente a proiectării de a realiza unitatea dialectică dintre funcțiune, confort, structură, tehnică, materiale, economicitate și aspect estetic — condiție de bază a realismului în arhitectură.

Colectiv de proiectare: autor, prof. arh. Horia Maicu.

Coautori, arhitecții Tiberiu Ricci și Ignace Șerban.

Colaboratori, arhitecții D. Hariton, R. Belea, Victoria Protopopescu ș.a.

Proiectele de specialitate au fost elaborate:

Structurile de beton și beton armat — inginerii A. Cișmigiu și D. Badea.

Consilieri pentru fermele metalice — prof. ing. V. Popescu, prof. ing. Gh. Călin și ing. V. Busuioc.

Coordonarea instalațiilor electrice, electroacustice și de cinematograf — ing. A. Băilescu.

Instalațiile electrice și de iluminat — inginerii A. Băilescu și V. Marinescu.

Acustică și tratamente acustice — inginerii A. Necșulea și N. Wegener.

Instalații electroacustice — inginerii A. Necșulea și A. Ionescu.

Instalațiile de încălzire și condiționare — inginerii W. Issel și T. Pîtea.

Instalațiile sanitare — inginerii C. Bărdeanu și Gh. Tănăsescu.

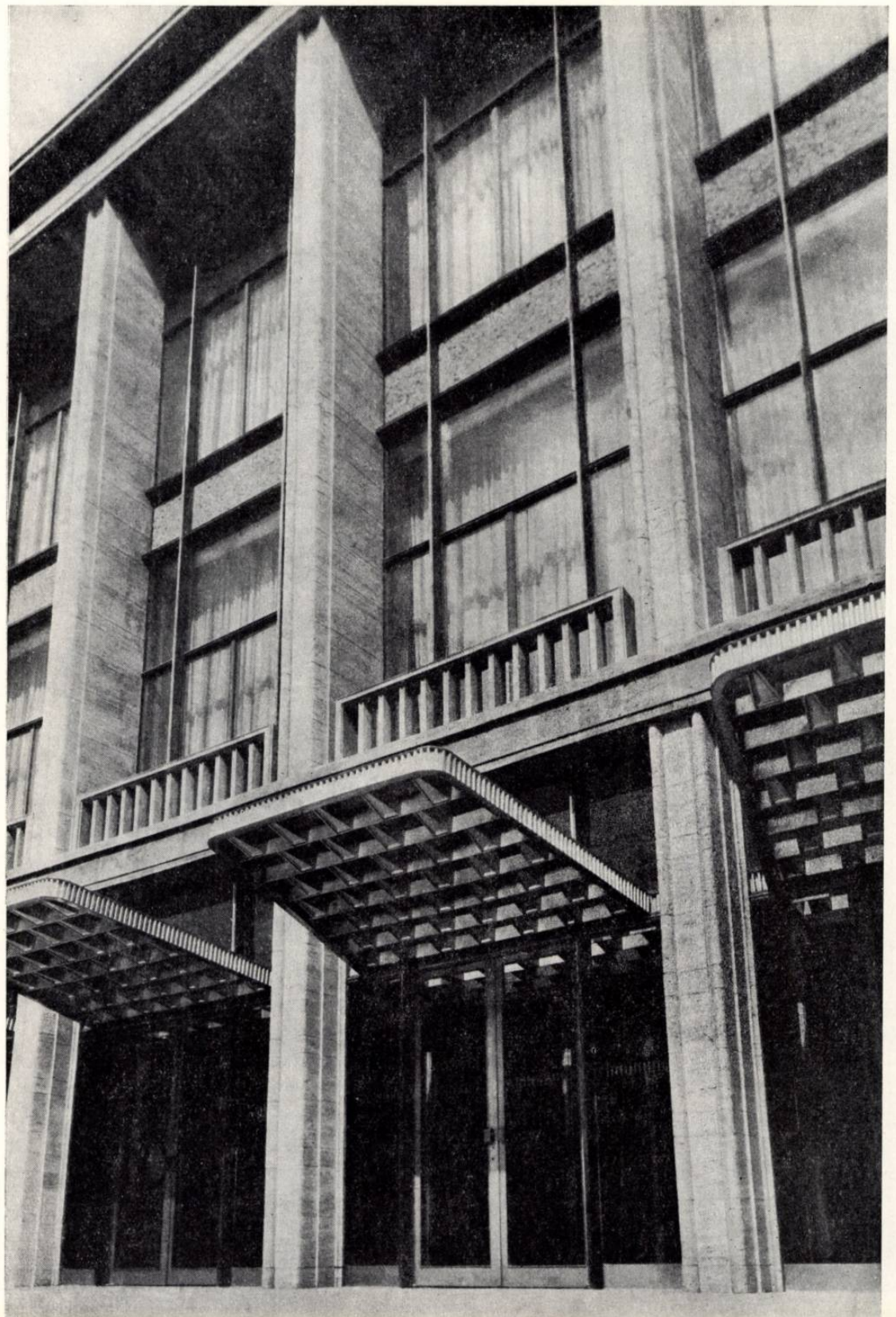
Instalațiile frigorifice — ing. V. Munteanu.

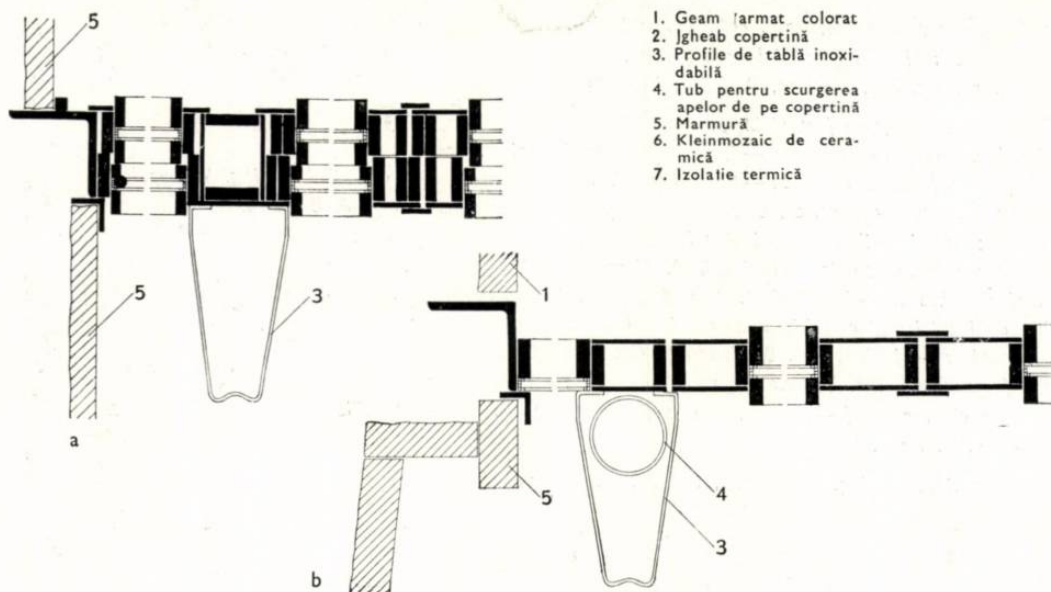
Instalațiile de cinematograf — ing. G. Hochmeister și ing. E. Rado (consilier).

Mobilier — arh. V. Rado.

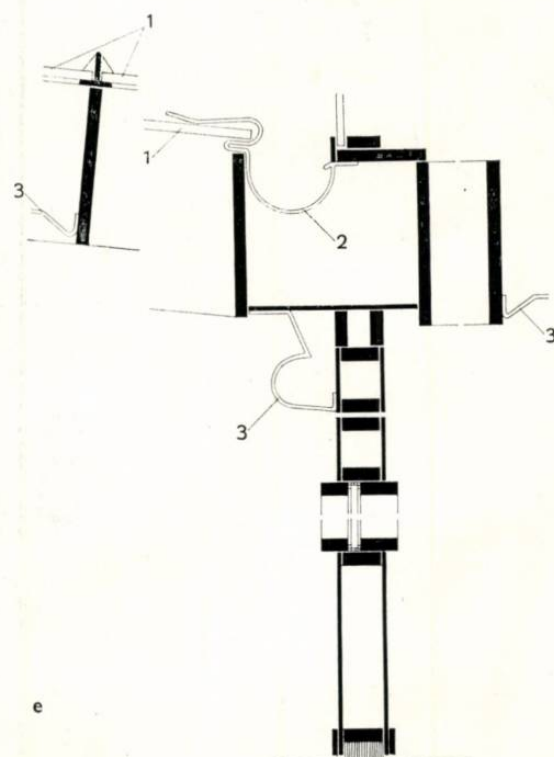
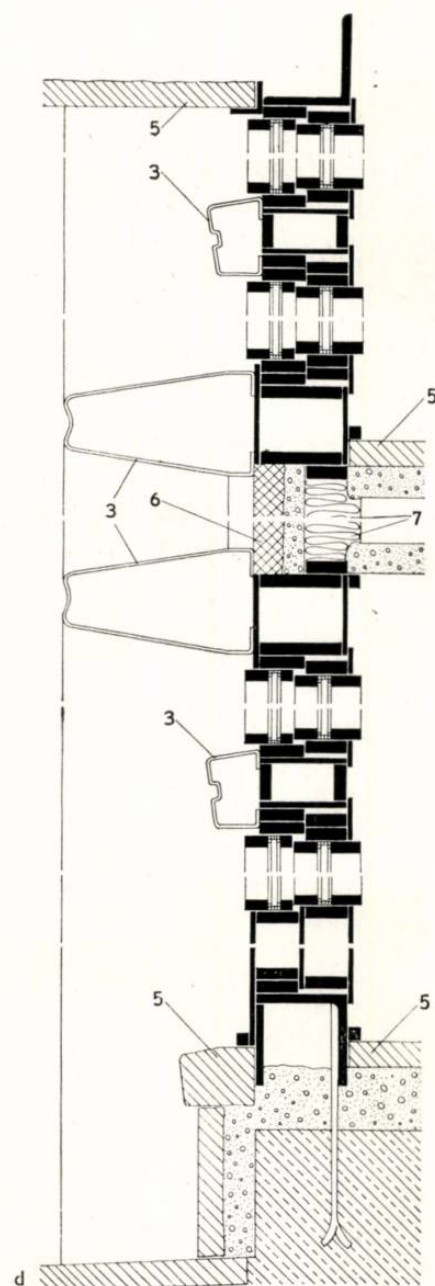
Conducerea șantierului — ing. S. Duncan, ing. M. Gavrilăscu.

Fațada principală — Detaliu

- a — Detaliu de fereastră metalică cuplată — Secțiune orizontală
b — Detaliu de ușă metalică exterioră — Secțiune orizontală
c — Fațada principală — Detaliu de travee
d — Detaliu de fereastră metalică cuplată — Secțiune verticală
e — Detaliu de ușă metalică exterioră cu copertină — Secțiune verticală

Vederea generală a sălii

Execuția s-a mobilizat și s-a dăruit cu toată energia și inventivitatea în vederea realizării unei calități superioare, în termene foarte scurte.

Consider că generalizarea acestui stil de muncă aparține în proiectare și execuție este o condiție esențială în îndeplinirea cu succes a mărețelor sarcini pe care partidul și guvernul le pun în fața constructorilor, pentru ridicarea continuă a nivelului de viață material și cultural al oamenilor muncii din patria noastră.

În afară de grija continuă, pe care colectivul de proiectare a avut-o pentru satisfacerea completă a tuturor cerințelor rezistenței, acusticii și tratamentelor acustice, instalațiilor electrice și electroacustice, instalațiilor de încălzire și condiționare și de a coordona și rezolva contradicțiile aparente dintre aceste cerințe, convergând ca rezultat final către principalul obiectiv — buna

funcționalitate a întregului ansamblu — acesta și-a propus să rezolve o serie de probleme plastice importante ridicate de mărimea, poziția și destinația acestei clădiri. Printre aceste probleme au fost:

— problema reducerii volumului aparent al clădirii și a eliminării agresivității ce ar putea apărea dintr-o exprimare spațială prizmatică simplistă;

— problema stabilirii unor proporții și siluete spațiale armonioase și a tratării adecvate a interiorului sălii, astfel ca omul să simtă intimitatea festivă, primitoare și generoasă, fără a fi copleșit de dimensiunile mari, reale, ale spațiului acoperit;

— problema eliminării formelor rigide și agresive printr-o tratare simplă, uneori sinuoasă, care să urmărească consecvent întreaga realizare, de

la forma de bază a sălii până la detaliile tuturor părților componente, păstrând principiul unității între tratarea exteriorului, a interiorului și a detaliilor;

— problema gradării treptate a coloritului de la exterior către interior, culminând cu elementul dominant al compoziției, sala de spectacol.

Revista « Arhitectura R.P.R. » a publicat în nr. 4/1959 un articol — scris în fața de proiect aprobat și șantier în lucru — în care se descria cum vor funcționa foaierele, sala, anexele, scările etc.; deoarece în numărul de față se publică planurile clădirii realizate și fotografii ale exteriorelor și interioarelor precum și o serie de detalii, consider inutilă o astfel de descriere, lăsând cititorul să urmărească direct documentația grafică și fotografică pentru a-și face liber o opinie proprie, independent de opinia autorului.

Fațada laterală — vedere

1 — Holul principal — Detaliu

2 — Plan parter

1. Hol principal — 2. Cabine telefonice — 3. Grupuri sanitare
4. Holul garderobelor — 5. Birouri sau cabine pentru actori — 6. Intrare la loja principală — 7. Ventrilații — 8. Acces la galeriile laterale
9. Holul de legătură cu palatul R.P.R. — 10. Intrări secundare

3 — Holul principal — Vedere de la parter

1

Consider însă necesară o prezentare mai detaliată a datelor tehnice referitoare la suprafețe, volume, indici spațiali și de folosință, materiale de finisaj etc.

Suprafața ocupată de construcție pe contur exterior:

La nivelul subsolului	5 657,00 m ²
La nivelul parterului	5 213,00 m ²
Volumul total al construcției	137 488,00 m ³

SALA DE SPECTACOL

Dimensiuni maxime	52 × 56 m
Suprafața	2 152,00 m ²
Volumul	25 642,00 m ³
	$\frac{2 152}{3 150} = 0,683 \text{ m}^2$

Indice de suprafață raportat la spectator

	$\frac{25 642}{3 150} = 8,14 \text{ m}^3$
--	---

SCENA

Dimensiuni maxime	32 × 18 m
Suprafața	389,00 m ²
Suprafața anexelor	410,00 m ²
Suprafața fosei pentru orchestră	105,00 m ²

Suprafața anexelor fosei	94,00 m ²
Volumul scenei	3 890,00 m ³

FOAIERE

Suprafața	3 343,25 m ²
Suprafața foaielor în ipoteza folosirii sălii pentru congrese (se mărește cu foaierele din Palatul Republicii)	4 721,25 m ²
Suprafața saloanelor	612,35 m ²
Suprafața garderobelor	105,00 m ²
Desfășurarea liniară a garderobelor	
— pentru spectacole	64,00 m
— pentru congrese	80,00 m
Suprafața cabinelor pentru actori sau birourilor de lucru pentru congrese	723,73 m ²
Uși de evacuare din sală în foaiere	29,00 m
Uși de evacuare din construcție în exterior	31,50 m
Uși de evacuare a serviciilor	7,00 m
Trepte de evacuare a sălii pentru spectacole	29,00 m
Trepte de evacuare a sălii pentru congrese	33,00 m
Suprafața totală a nivelurilor tehnice	553,00 m ²

Finisajele exterioare au fost realizate în felul următor:

— Platforma cu gradene și trepte pe care se ridică construcția, din piatră de Bampotoc.

— Elementele de arhitectură, care exprimă în fațadă traveea și structura de rezistență, au fost placate cu travertin, și anume: cele verticale, cu travertin de Borsec, cele orizontale, cu travertin de Deva.

— Timplăria este metalică, de fier profilat, având subliniate subdiviziunile principale orizontale și verticale cu un profil de oțel inoxidabil.

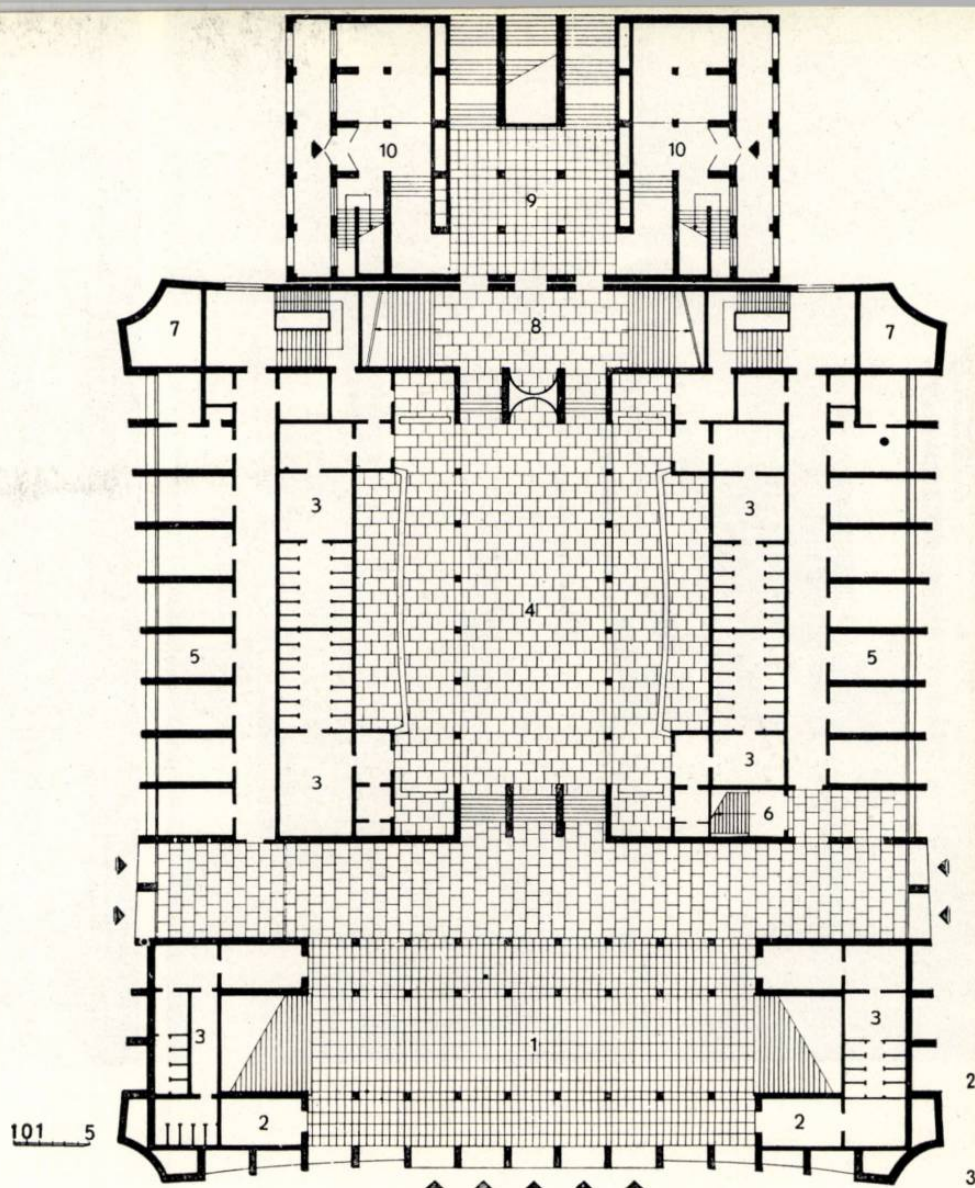
— Copertinele celor cinci uși de intrare sînt de fier profilat, oțel inoxidabil și sticlă colorată în albastru.

— Panourile din traveele fațadelor laterale sînt în mozaic de ceramică smălțuită de culoare albastru stins; același mozaic ceramic s-a întrebuițat atît la tratarea plinurilor dintre cele două niveluri ale fațadei principale, cît și la timpanele cupolei.

— Traforurile timpanelor cupolei sînt de beton armat, prefabricate și finisate în praf de piatră gălbui, avînd tîmplărie metalică la elementele necesare luminării și ventilării.

Finisajele interioare s-au realizat astfel:

— Foaierul de la parter are pardoseală de marmură roșie de Moneasa, stîlpii îmbrăcați în marmură de Căprior, scările monumentale în marmură de Rușchița; pereții în calcio mărunt, culoarea oului de rață, plafoanele în glet de ipsos colorat bleu deschis; tîmplăria metalică în aur roșcat și cristale.

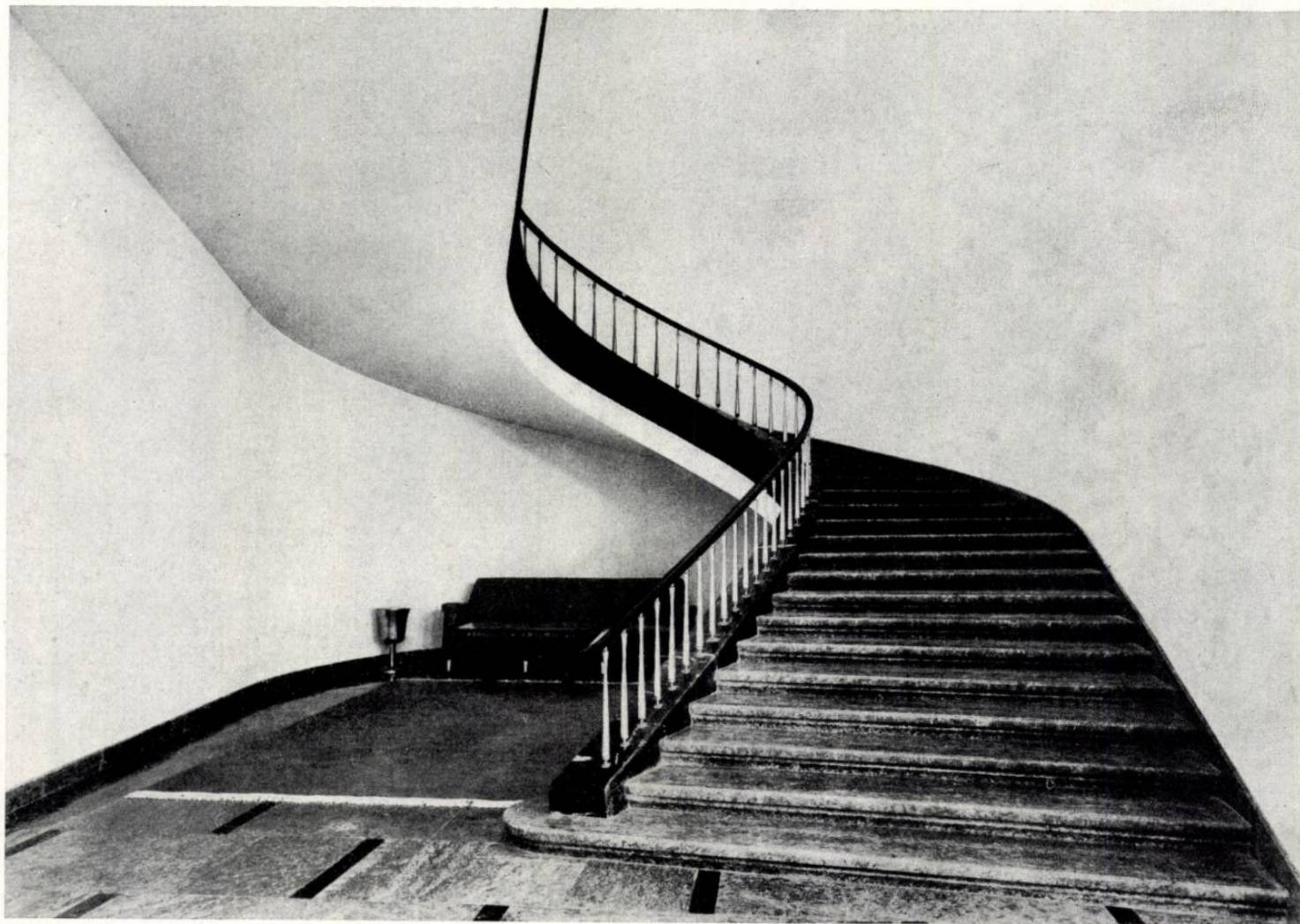

1

4

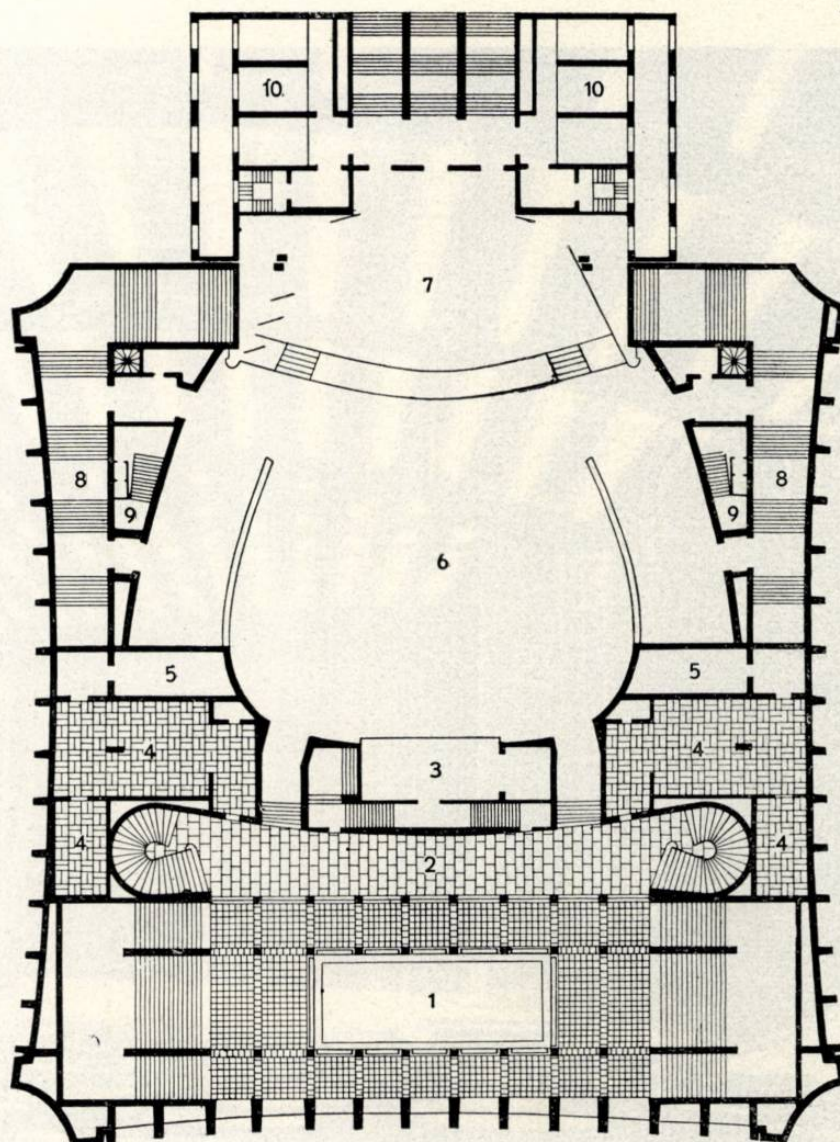

— Foaierul garderobelor are pardoseala de marmură de Moneasa roșie, cu un desen simplu din marmură de Moneasa neagră; plafoanele și pereții sînt colorați în două tonuri de violet, cu nișa centrală în aur vechi, în care urmează să fie așezată o statuie de marmură albă.

— Foaierul de la etajul I are pardoseala de marmură de Alun, cu un desen mare și simplu din marmură de Moneasa neagră; stîlpii din Căprior; balustradele din jurul golului care îl leagă spațial cu foaierul de la parter au balustrii din Căprior, cu mîna curentă din Moneasa neagră; pereții și plafonul sînt tratați ca structură și culoare la fel ca foaierul parterului; scări elicoidale ce leagă acest foaier cu cel de la etajul al II-lea, în marmură roșie de Moneasa cu vîngul de marmură de Moneasa neagră; balustradele acestor scări au balustrii subțiri de aramă, cu mîna curentă de lemn lustruit în culoarea mahonului.

— Cele două saloane situate la etajul I au pardoseli de Căprior punctat cu Moneasa neagră, pereții în calcio mărunț de culoare gălbuie, plafoanele în glet de ipsos alb-incert; ușile acestor saloane, ca și cele de acces la loja oficială, sînt de panou vopsit în ducă mat de culoare verde-albăstrui stins, cu baghete aurii.

— Foaierul de la etajul al II-lea are pardoseala din Moneasa roșie, iar stîlpii structurii principale din Căprior; stîlpii rotunzi — care

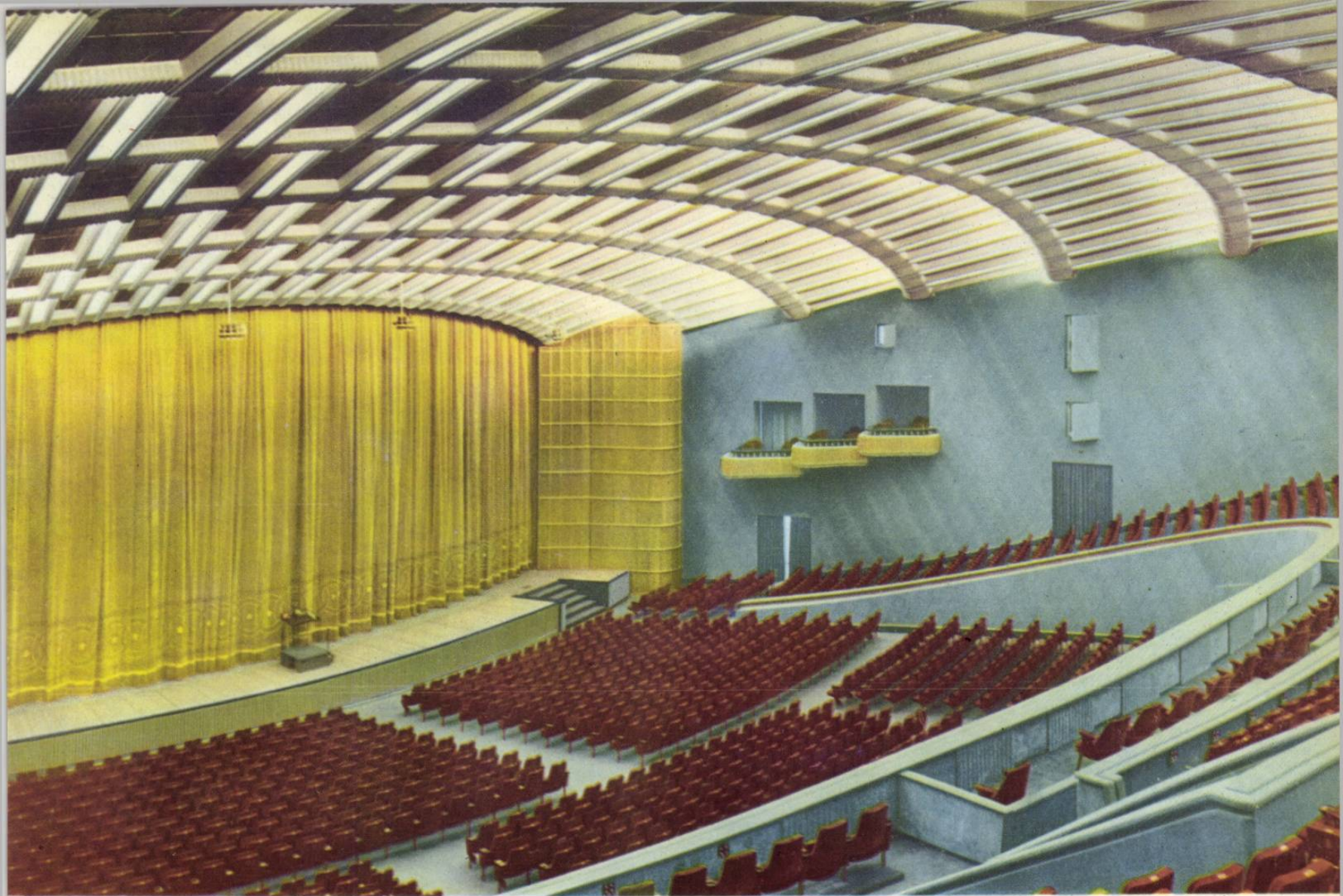
- 1 — Hol la etajul I — Vedere
2 — Colateralul holului principal de la etajul I — Vedere
3 — Holul principal — Vedere de la etajul I
4 — Scară în spirală între etajele I și II — Vedere
5 — Plan etaj I
6 — Golul holului principal — 2. Degajament — 3. Loja principală — 4. Saloane — 5. Televiziune — 6. Sala
7. Scena — 8. Degajamente laterale — 9. Acces la lojile laterale — 10. Birouri

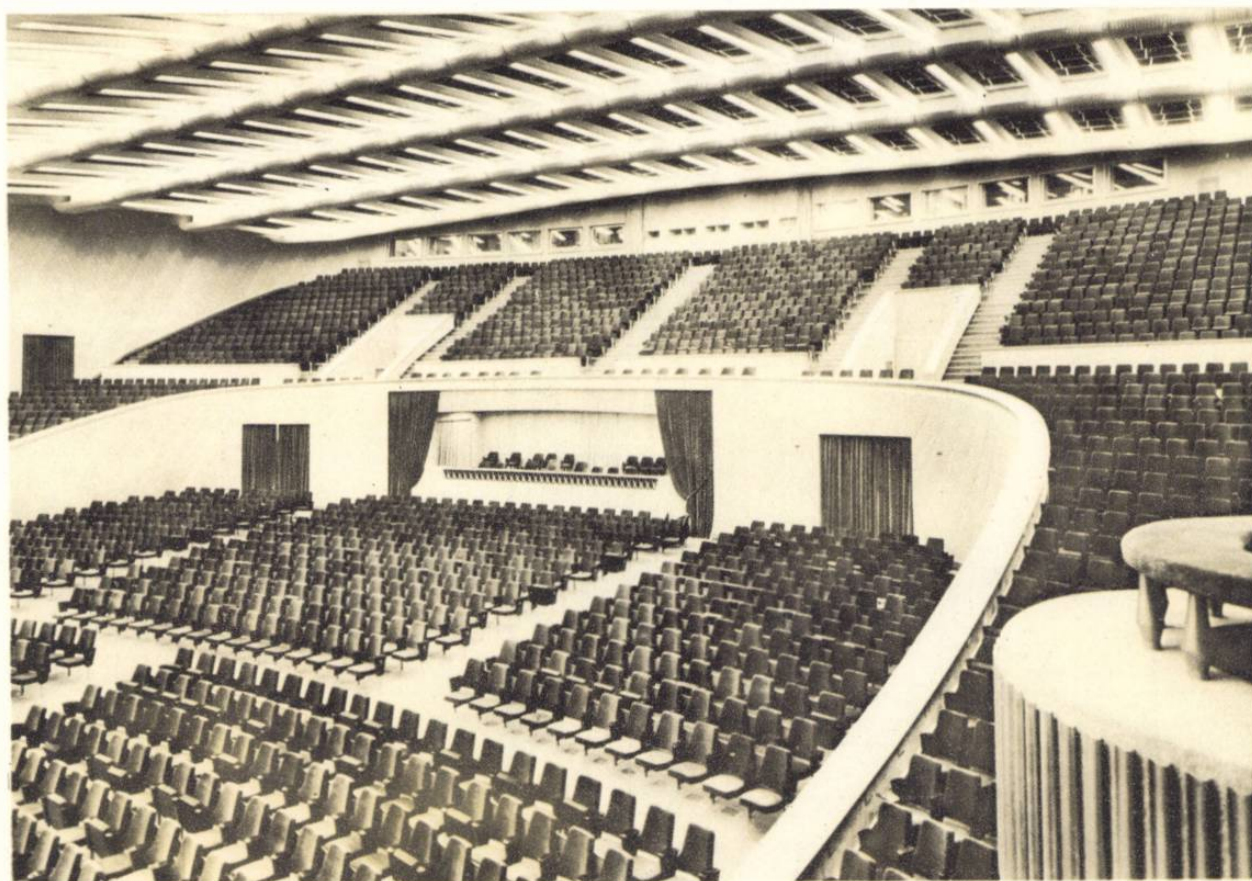
1

2

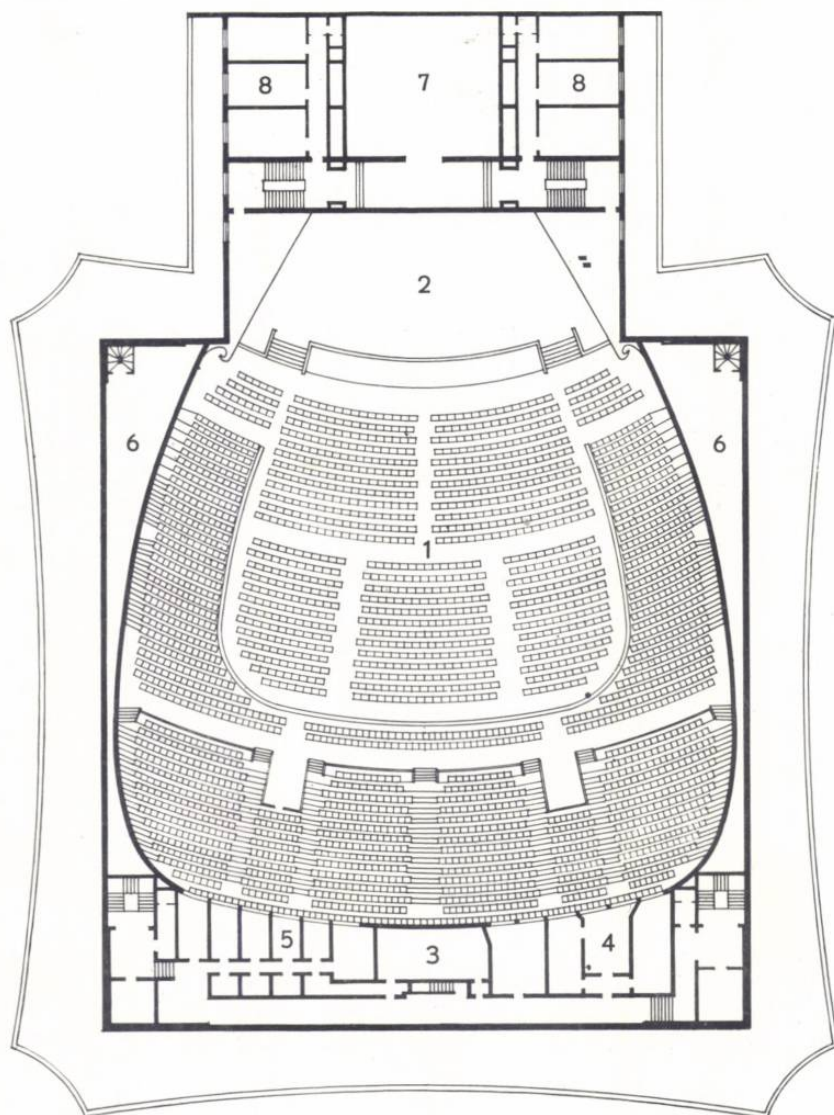
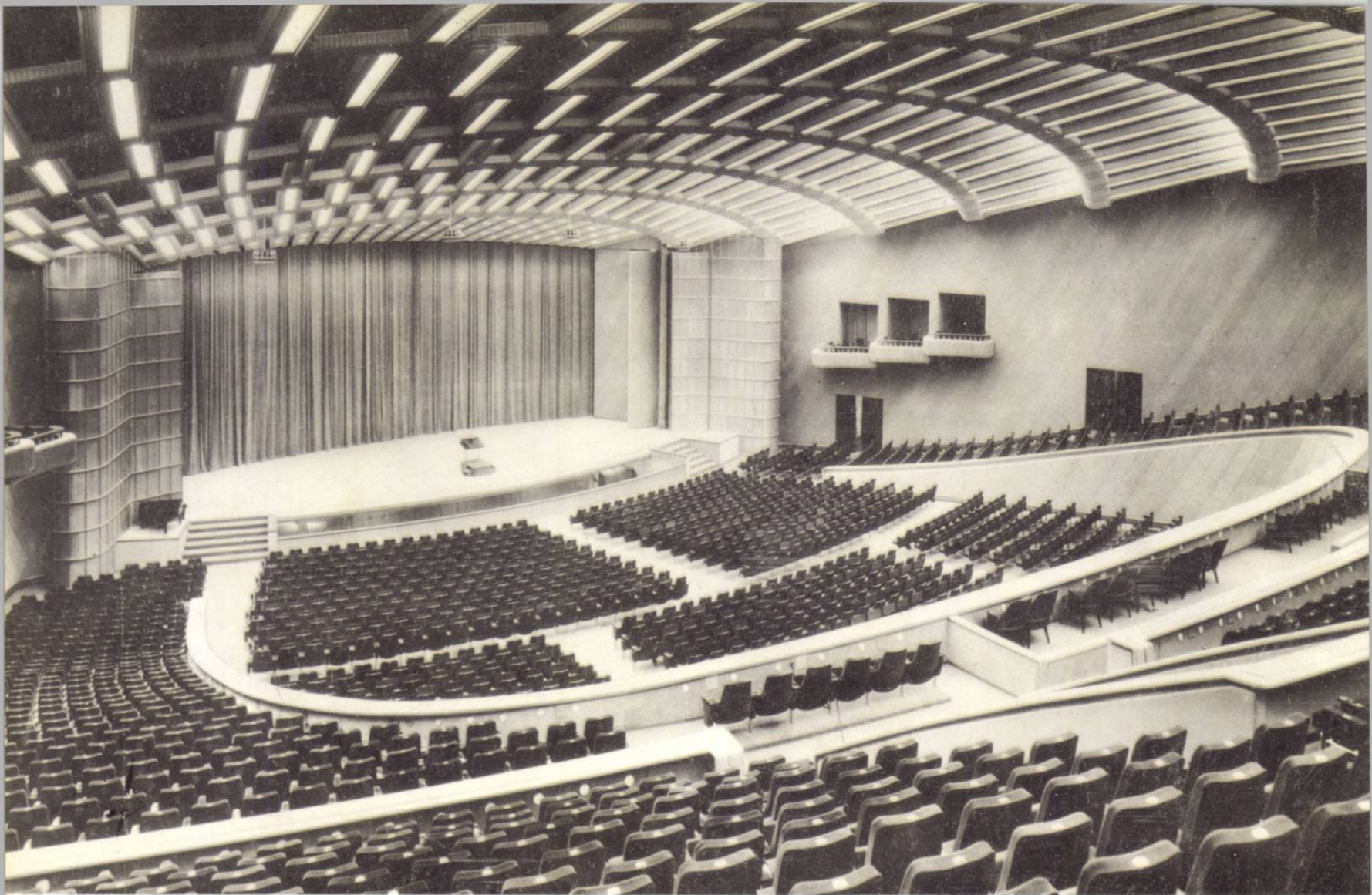

3

- 1 — Vedere generală
din loja principală
- 2 — Vedere către scenă
- 3 — Vederea sălii
- 4 — Vedere din lojile laterale

1

susțin partea de plafon în pantă a spațiului folosit de sub gradenele sălii — sînt vopsiți în culoarea oului de rață; Pereții, în calcio mărunt culoarea oului de rață; plafoanele coborîte ale navelor laterale sînt colorate bleu palid; plafonul navei centrale, ușor curbat, este alb spre fildeş și baghetat cu bleu în romburi mari.

— Galeriile în trepte — care duc de la foaietul garderobelor, de o parte și de alta a sălii, dînd posibilitatea încărcării și evacuării acesteia la diferite niveluri și care se întîlnesc în foaietul etajului al II-lea — au treptele și podestele de marmură de Rușchița, pereții din fișii ritmate în aur vechi pe structură de calcio alternate cu fișii de culoare vioriu deschis pe structură de calcio mărunt; plafonul este în glet de ipsos cu fișii de mărimea fișiiilor verticale, decalate pentru iluminatul indirect; ușile de pe aceste galerii sînt de panel, vopsite cu duco în aur vechi mat, cu baghete de aur roșcat.

Finisajele interioare ale sălii se prezintă astfel:

— Pardoseala, de mochetă gri-bleu.

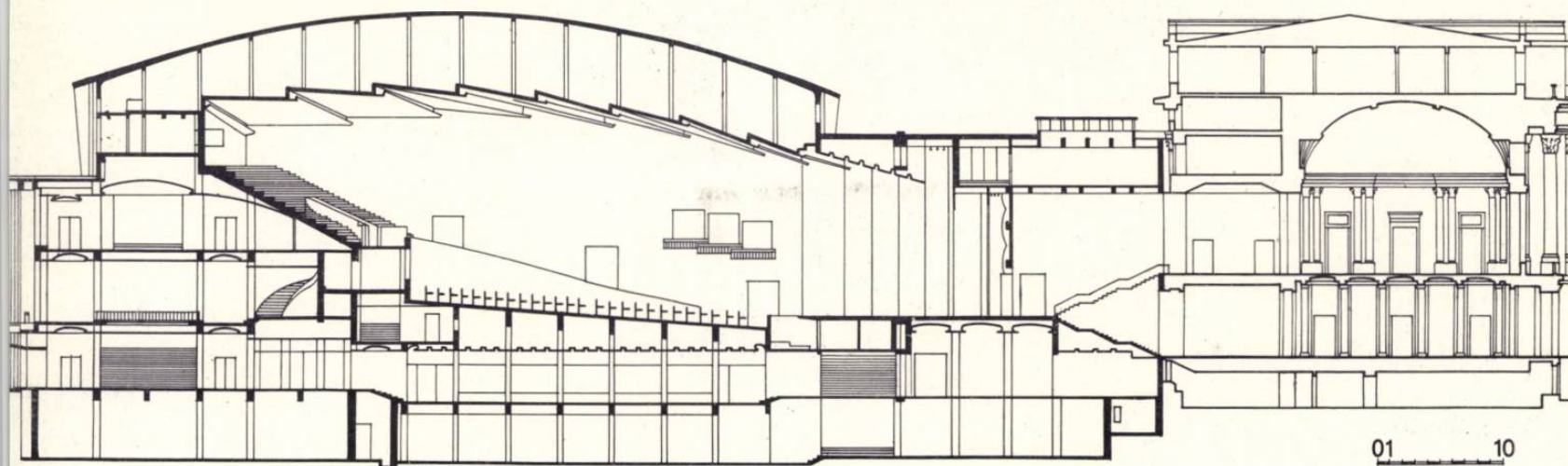
— Pereții sînt îmbrăcați în catifea albastru-verzui deschis, pe o țesătură rară, care permite trecerea completă (transparentă) a sunetelor, ce sînt absorbite de saltelele pendulante de vată de sticlă ce se află în spatele acestei țesături.

— Plafonul, în dublă curbură, este compus din fișii decalate care coboară spre scenă, urmărind imaginea unei scoici uriașe, luminată fluorescent de-a lungul nervurilor sale longitudinale și incandescent în spațiile de decalaj dintre fișiiile transversale; fișiiile și nervurile longitudinale sînt finisate în glet de ipsos riflat și colorate, primele în fildeş, și celelalte în bleu deschis.

Spațiile dintre nervuri sînt din strekmetal auriu, care permite trecerea sunetelor pentru

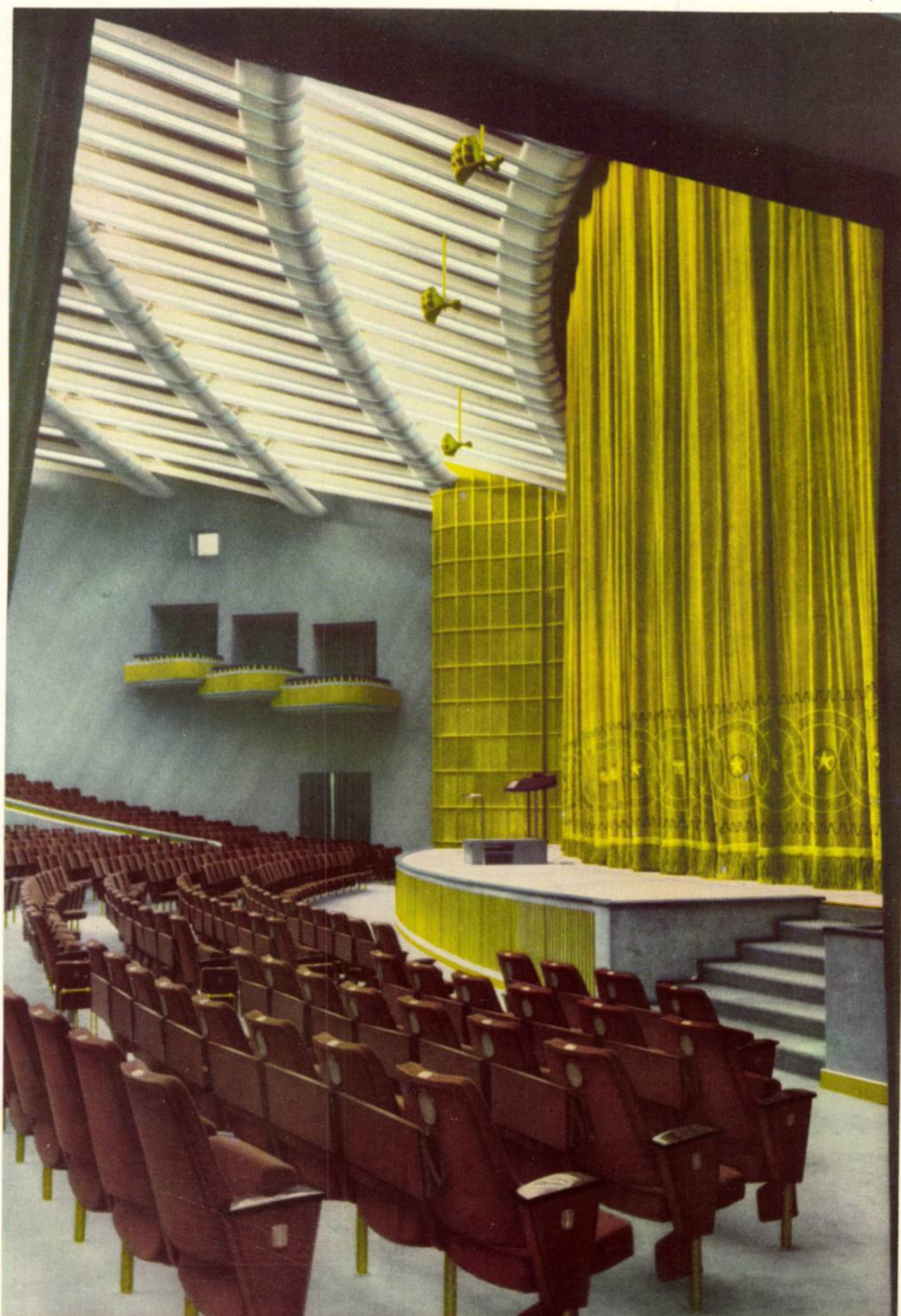
2

101 5 10

3

4

- 1 — Sala — Vedere generală
 2 — Plan nivel tehnic
 1. Sala — 2. Scena — 3. Cabină
 proiectie — 4. Stereorever-
 berație, radio, televiziune
 5. — Cabine traducere simultană
 6. Orga de lumină, reflec-
 toare și alte instalații elec-
 trice — 7. Sala de ședințe
 8. Birouri
 3 — Secțiune longitudinală
 4 — Sala — Vedere spre lojile la-
 terale — Detaliu

1

2

a fi absorbite de saltelele de vată de sticlă din plafon, cât și intrarea în sală a aerului condiționat din gurile de refulare, precum și transparența sunetelor din difuzoarele plafonului.

— Turnurile stereofonice, de o parte și de alta a scenei, sînt aurii, din strekmetal, pentru a lăsa liberă pătrunderea sunetelor emise de grupurile de difuzoare ascunse în ele.

— Cortina principală este de catifea aurie cu un motiv decorativ brodat la baza treimii inferioare.

Cortinele de mijloc sînt de catifea de culoare albastru-verzui și roșu.

Arlechinii scenei sînt îmbrăcați în aceeași catifea ca și sala; cele trei uși duble din fundul scenei sînt de panel vopsit în aur vechi cu baghete în aur roșcat.

Peretele din fund al scenei, reflectant, este realizat din ipsos în elemente rombice cu dublă curbură și vopsite în ducă bleu cu reflexe argintii, metalizat.

Plafonul scenei continuă în alt fel nervurile marii scoici a plafonului sălii, avînd elementele colorate fildeș și bleu.

- 1 — Degajamentul intrărilor laterale — Vedere
2 — Holul de sub loja principală — Vedere
3 — Detaliul intrării la holul garderobelor
4 — Intrarea la holul garderobelor — Detaliu

3

4

1

- 1 — Holul de legătură între noua sală și palatul R.P.R. — Vedere
- 2 — Degajamentul lateral al sălii — Vedere
- 3 — Scara de acces la loja principală — Vedere
- 4 — Plan etaj II
1. Holul bufetului — 2. Oficiu — 3. Accese la nivelul tehnic — 4. Galerii laterale de degajare — 5. Sala — 6. Scena — 7. Saloane — 8. Accese spre lojile laterale
- 5 — Degajamentul lateral al sălii — Vedere

3

— Scaunele sălii sînt în catifea de culoarea vișinei putrede.

— Scara în trei rampe, care se află în corpul de legătură și face trecerea dintre Palatul R.P.R. și sală, are treptele de marmură roșie de Moneasa, cu contratreaptă din negru de Moneasa; de asemenea, ea are vîngul și mîna curentă a balustradei din Moneasa neagră și balustrii din Moneasa roșie. Pereții acestei scări sînt în calcio mărunț de culoarea liliacului deschis.

La fel sînt colorate elementele care urmăresc linia intradosului rampelor și care formează scafele de lumină difuză fluorescentă.

Pentru a trata decorativ și unitar elementele care au funcția de a marca gurile de ventilație, radiatoarele, traforurile etc., s-au adoptat diferite variante ale unui același motiv de bază, trapezul generat din forma sălii.

O problemă pe care și-a pus-o proiectarea a fost aceea de a crea lustre decorative din tuburi fluorescente care să elimine complet impresia de obiect industrial pe care aceste tuburi îl dau de obicei.

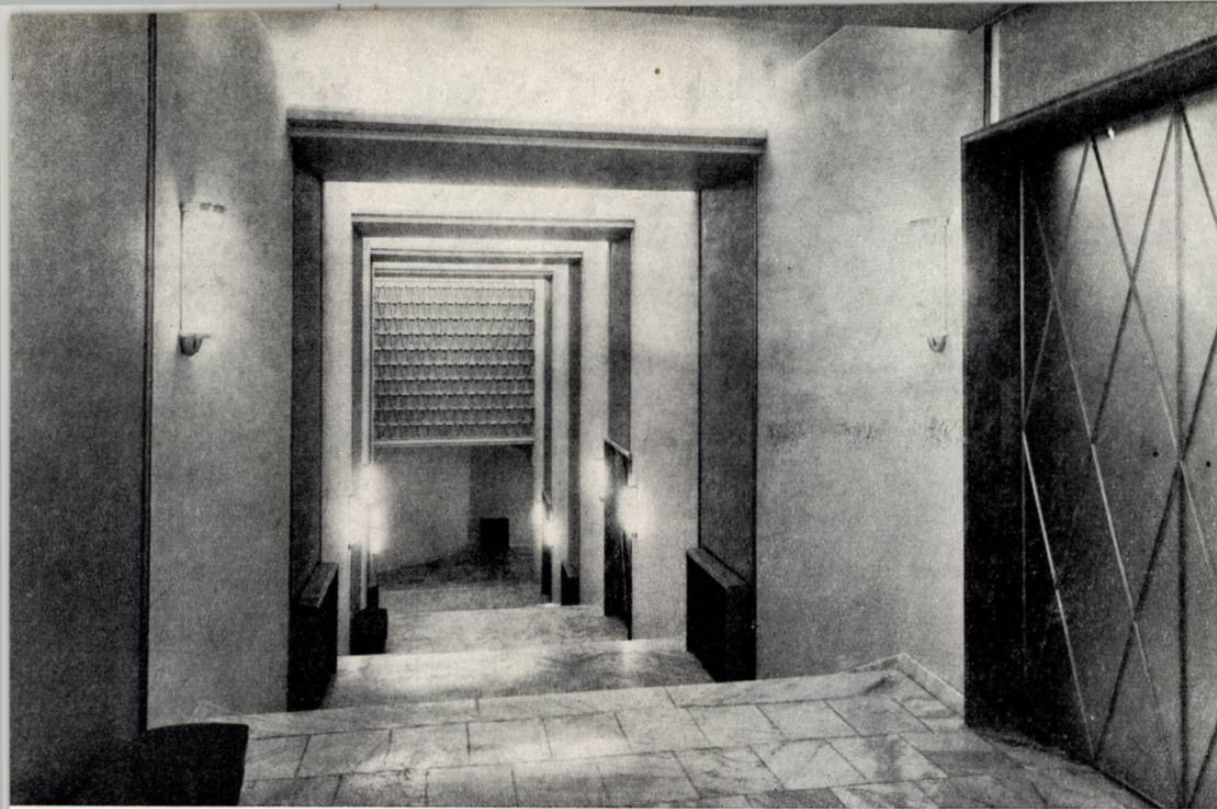
Astfel, s-au realizat lampadarele suspendate tronconice, care reamintesc forma de bază a trapezului, precum și cele trei mari lustre centrale din foaierul principal.

Am arătat cîteva dintre problemele pe care le-am urmărit în procesul muncii de creație.

Nu am vorbit despre principalele probleme tehnice ale instalațiilor complexe ale acestui edificiu, ele fiind expuse în acest număr al revistei de către autorii proiectelor de specialitate.

În încheiere, fac un apel în numele tuturor proiectanților care au participat la această lucrare, cît și al meu personal, ca cititorii să ne ajute cu observațiile lor critice, pozitive sau negative, fie că sînt, fie că nu sînt specialiști în problemele de arhitectură și construcții, pentru ca să putem trage o serie de concluzii care să generalizeze ceea ce este pozitiv în această importantă experiență de proiectare și realizare concretă.

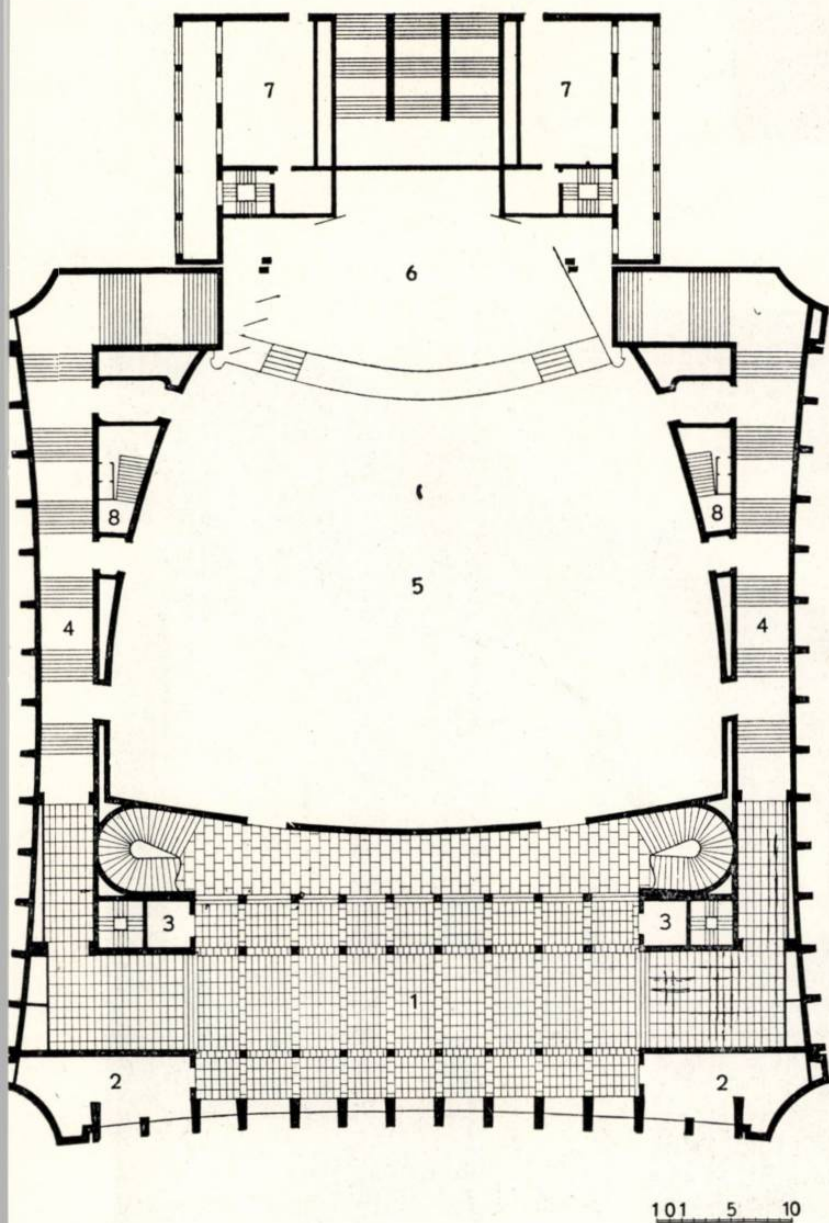

2

4

5

1

2

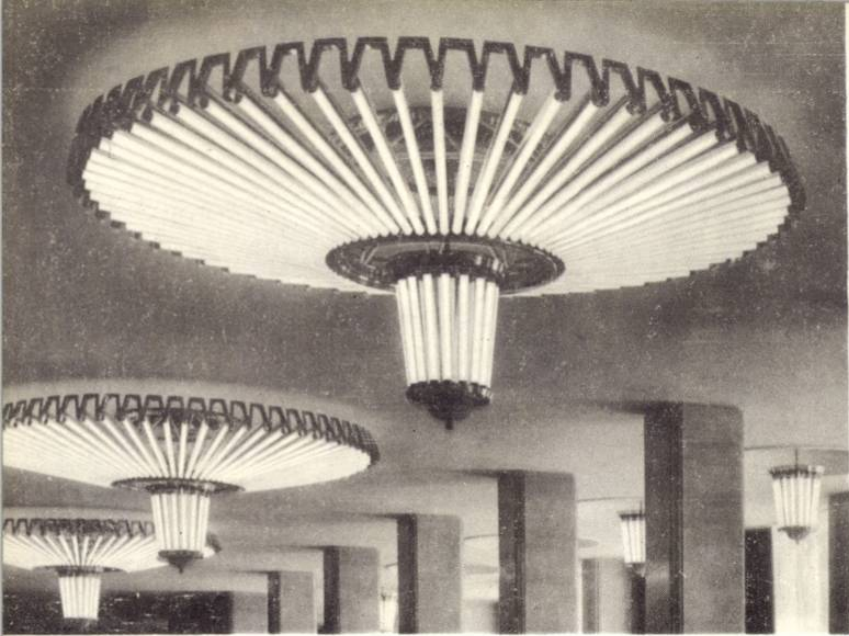

3

4

- 1 — Holul bufetului — Vedere
- 2 — Holul bufetelor — Vedere generală
- 3 — Holul bufetelor — Vedere spre bufet
- 4 — Colateralul holului bufetelor — Vedere

1 2

5 6

- 1 — Candelabru cu tuburi fluores-
cente în holul principal
- 2 — Lampă cu tuburi fluorescente
din holuri
- 3 — Garnitură de mobilier din
salioanele laterale
- 4 — Fotoliu din holul de sub loja
principală
- 5 — Garnitură de mobilier din
holuri
- 6 — Scaun tapizat din hol
- 7 — Scaun din sală
- 8 — Scaun din lojă
- 9 — Garnitură de mobilier din holul
de sub loja principală
- 10 — Scaun din holul de sub loja
principală
- 11 — Canapea din holul de sub
loja principală

7

8

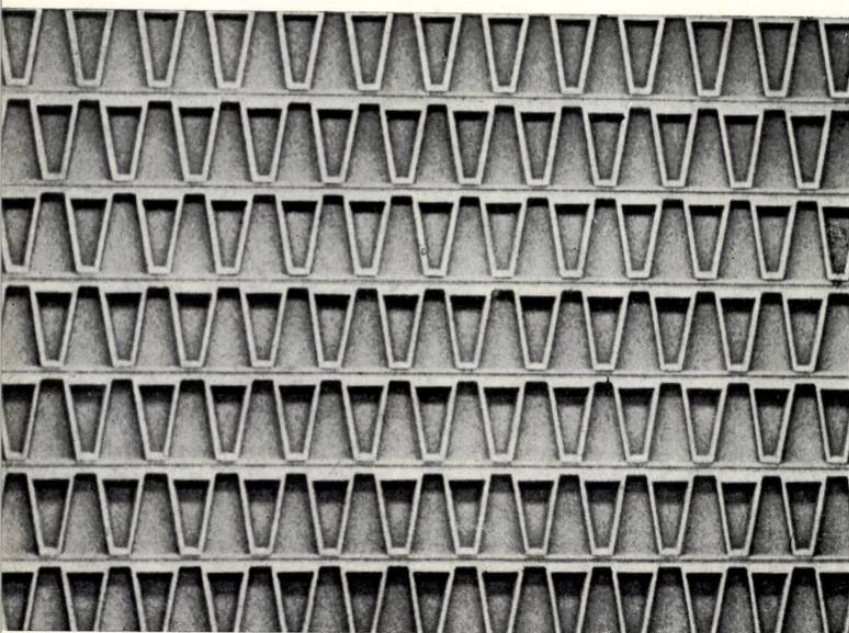
9

10

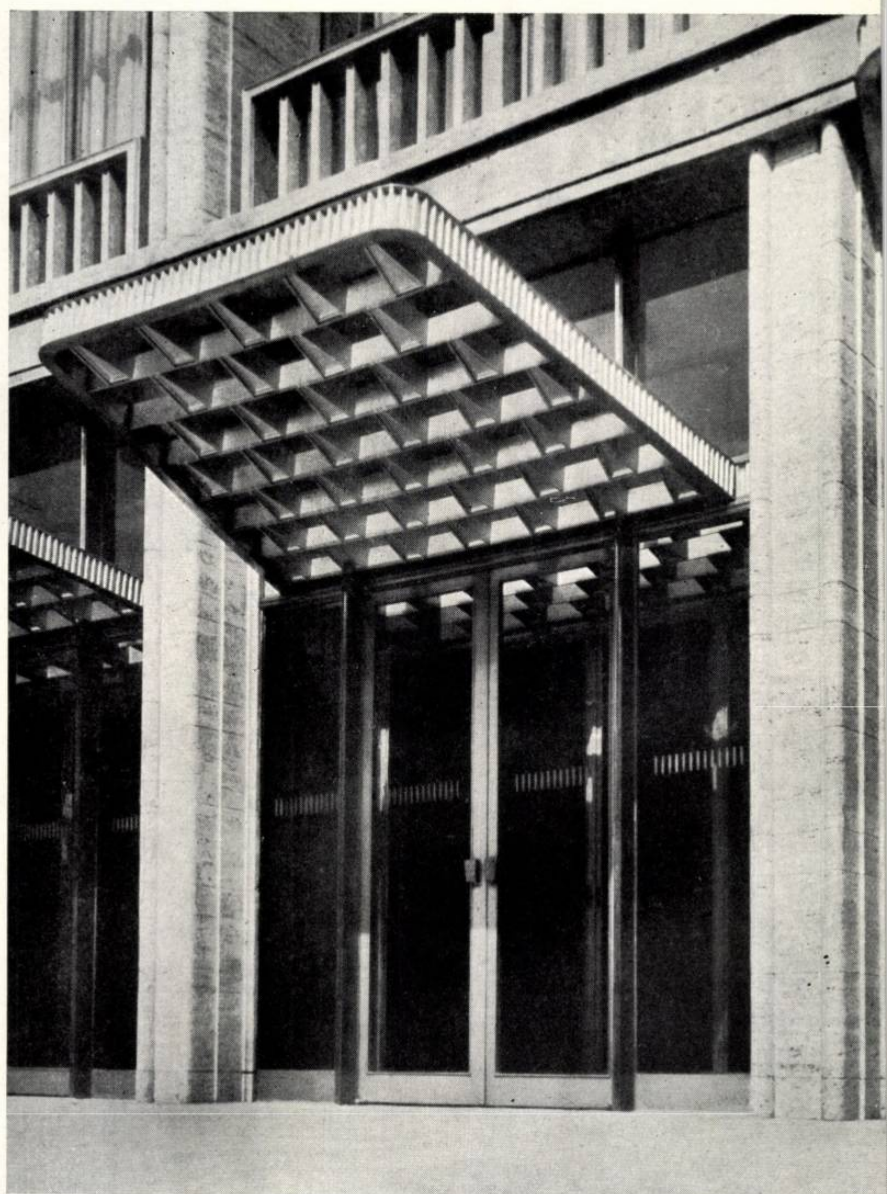
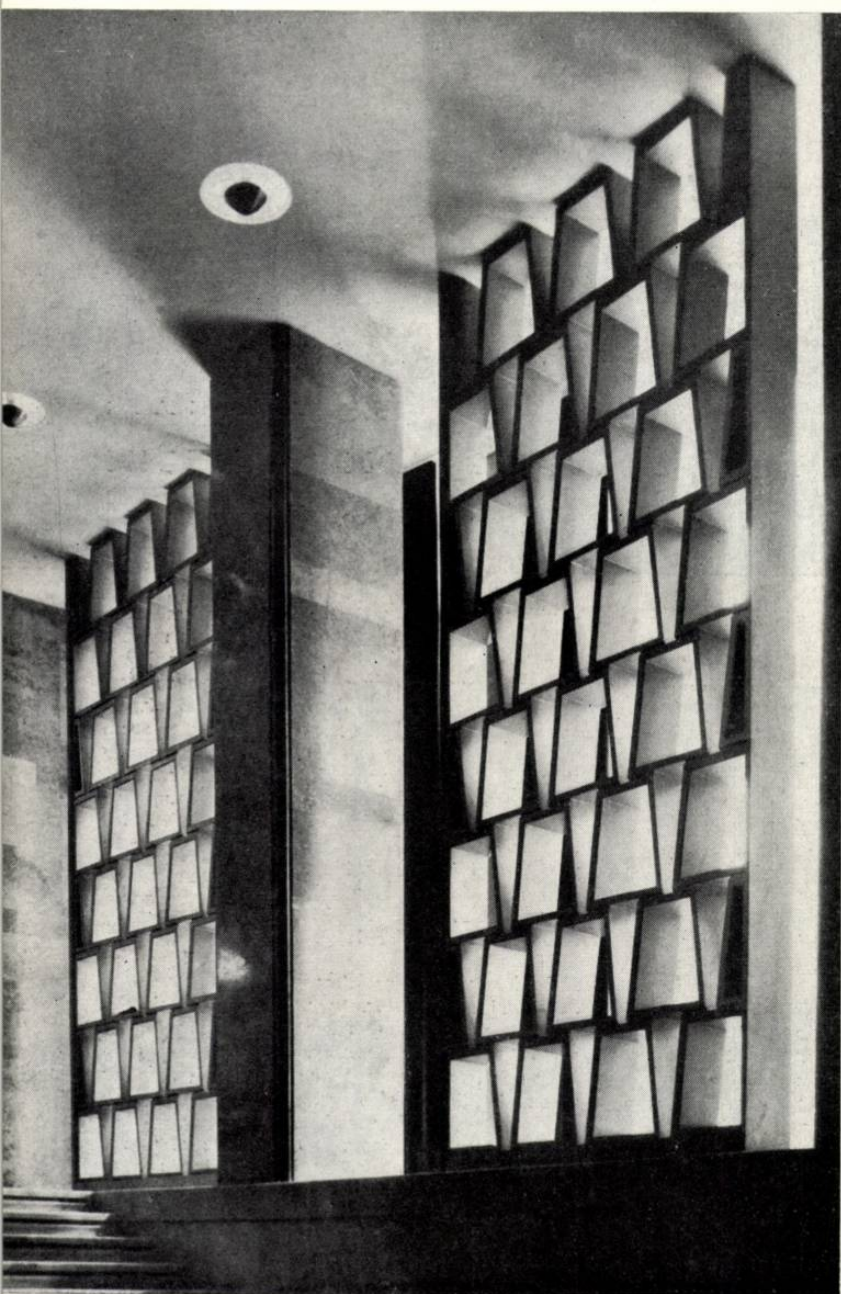
11

1

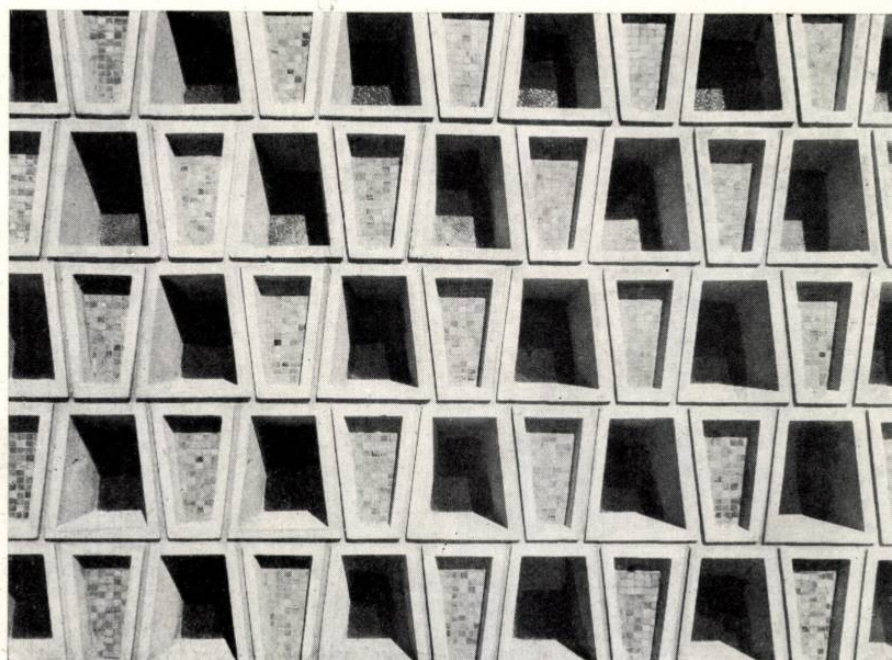
2

3

- 1—Trafor la degajamentul lateral al sălii
2—Traforul de la scara principală — Detaliu
3—Intrarea principală — Detaliu
4—Traforul de la timpanele exterioare — Detaliu

4

Ing. A. BĂILESCU

INSTALAȚIILE ELECTRICE

1. INSTALAȚIILE ELECTRICE DE CURENȚI TARI

a) Instalația pentru iluminatul general

Sistemul de iluminare adoptat este cel mixt, cu lămpi fluorescente și incandescente, direct și indirect, corespunzător detaliilor de arhitectură.

Iluminatul sălii este mixt, cu lămpi fluorescente așezate în șiruri longitudinale, dând un iluminat direct, și lămpi incandescente cu reflectoare oglindate, așezate în scafe dispuse transversal. Atât iluminatul fluorescent, cât și cel incandescent sînt prevăzute cu dispozitive de aprindere și stingere treptată, primul cu dispozitive electronice, iar al doilea cu reglaj prin autotransformatori. Ambele sisteme de reglaj sînt comandate electric de la distanță, din cabina de proiecție cinematografică și din cabina electricianului.

Nivelurile de iluminare au fost stabilite astfel:

— Sala — pentru utilizare congrese 200—250 lucși.

— Sala — pentru utilizare spectacol 50—150 lucși.

— Sala — pentru filmare 500—600 lucși.

— Foaier 200—300 lucși.

— Saloane, birouri, bufete 200 lucși.

b) Instalația pentru iluminatul de siguranță

Deosebit de instalația pentru iluminatul general, s-a prevăzut o rețea separată pentru alimentarea iluminatului de siguranță.

Puterea instalată totală pentru iluminatul de siguranță este de cca. 25 kW.

Ca sursă de rezervă pentru alimentarea acestui iluminat s-a prevăzut instalarea unui grup electrotren cu intrare și ieșire din funcțiune automată.

c) Instalația electrică de forță

În afară de rețeaua care alimentează iluminatul general, o rețea separată, cu plecări din tabloul general, alimentează receptorii de forță ai diverselor instalații.

Puterea maximă utilă pentru acționarea diverselor consumatori este de cca. 700 kVA.

Cel mai important consumator de forță este instalația de ventilație și condiționare a aerului. Pentru comanda și controlul acestei instalații s-au prevăzut dispozitivele necesare pentru automatizarea funcționării sale. Astfel, prin acționarea unei singure comenzi, întregul grup de ventilație intră în funcțiune în mod automat, fiind guvernat de termostatele dispuse în încăperi și canale de aer. Acestea comandă deschiderea și închiderea vanelor și clapetelor dispuse pe circuitele de încălzire, umidificare și răcire.

Instalația de automatizare este prevăzută pentru două regimuri de funcționare: vară sau iarnă. În raport cu poziția de funcționare, aerul trimis în încăperi este încălzit sau răcit.

Pe tabloul de automatizare se poate urmări funcționarea întregii instalații prin lămpile de semnalizare care indică poziția fiecărui element comandat.

Controlul temperaturii și umidității pe traseul instalației în încăperi și în exterior se face la distanță cu aparate montate tot pe tabloul de automatizare. Pentru punctele mai importante s-au prevăzut aparate pentru înregistrarea acestor parametri.

d) Instalația de iluminat pentru jurnalul cinematografic

Filmările pentru jurnalul cinematografic necesită surse puternice de lumină, așezate convena-

bil spre a se putea obține iluminările cerute, pentru a evita instalarea de cabluri incomode prin dimensiunile lor și inestetice prin numărul și pozițiile pe care ar trebui să le ocupe în sală, s-a prevăzut instalarea de circuite și reflectoare fixe disimulate în plafon sau în loji anume create.

Această instalație are de scop să ridice nivelul de iluminare de la cca. 500—600 lucși, cit se poate obține de la iluminatul general, pînă la cca. 1000 lucși sau mai mult în zona prezidiului, la parterul sălii și la loja oficială, atunci cînd filmările vor fi color.

Instalația are comandă centralizată pentru aprinderea și stingerea reflectoarelor.

e) Instalația pentru iluminatul scenei

Noua sală nu are o scenă în adevărată accepție, așa cum sîntem obișnuiți să întîlnim în teatre. Podiumul, cu o deschidere maximă de 34 m și o adîncime pe axă de 15 m, urmînd a fi folosit pentru anumite spectacole, cum ar fi recitaluri, balet și ansambluri de masă, a fost prevăzut numai cu instalațiile de iluminat necesare unor astfel de manifestări.

Instalația electrică de scenă include în primul rînd plafonul de deasupra podiumului, ale cărui lumini pot fi aprinse și stinse progresiv printr-un dispozitiv acționat electric de la panoul de comanda luminilor din cabina electricianului de scenă.

S-a prevăzut o rampă escamotabilă în patru culori și o serie de prize de scenă pentru o putere pînă la 3 kW de la care urmează a se alimenta reflectoarele necesare, așezate de o parte și de alta a scenei, în culisele ce se pot crea din panourile rabatabile ale pereților laterali.

Iluminatul din față este asigurat de o serie de reflectoare ascunse în plafonul sălii.

Toate circuitele de alimentare ale rampelor, prizelor de reflectoare de pe scenă și celor din plafonul sălii sînt centralizate într-un tablou de unde pot fi distribuite, fie către cele 64 circuite de reglaj ale unei orgi echipate cu autotransformatori tip Bordon, fie către un sistem de contactoare pentru ca aprinderea lor să se poată face direct.

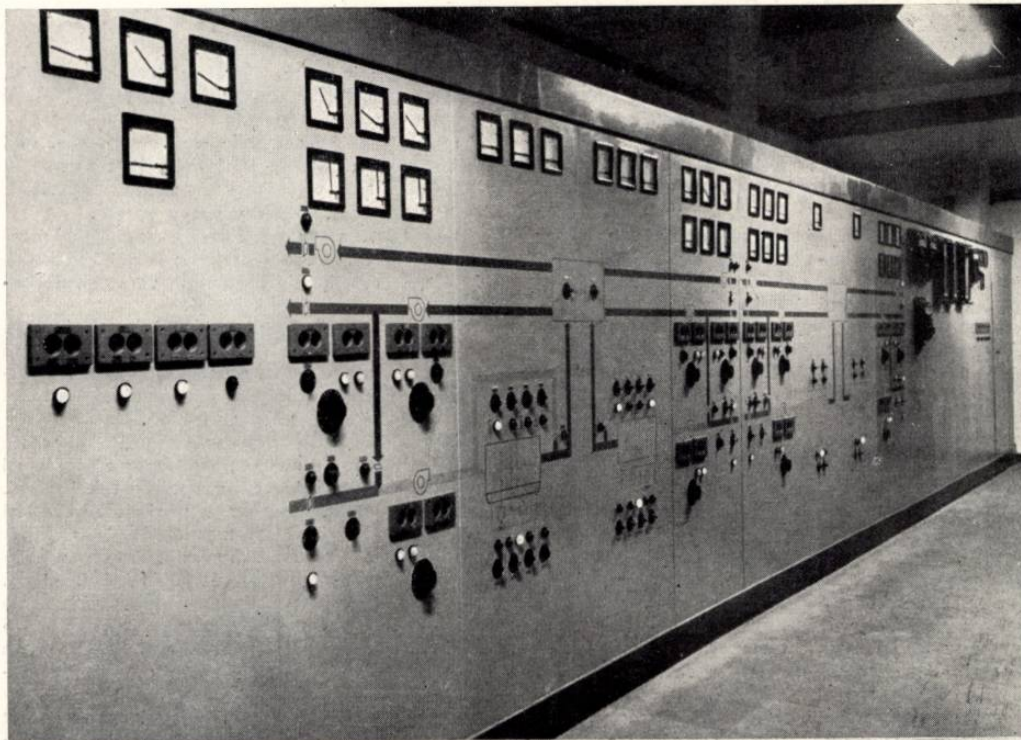
Douăsprezece dintre reflectoarele dispuse în plafonul sălii sînt echipate cu automate de culori.

Deosebit de reflectoarele menționate mai sus se dispune de două reflectoare cu lămpi Xenon 1000 W, un reflector cu lampă Xenon 2000 W și două reflectoare de urmărire echipate tot cu lămpi Xenon. Aceste reflectoare dau o lumină asemenea celei a unei zile însorite, au un flux luminos de cca. trei ori mai mare ca al unei lămpi incandescente de putere egală și nu radiază căldură.

Iluminarea fundului scenei, adică a orizontului, se realizează cu lămpi fluorescente adecvate acestui scop, echipate cu tuburi albastre și tuburi lumina zilei. Reglajul intensității luminoase se poate face în raportul 1:60 000 prin intermediul unor amplificatori cu transistori, adică de la lumina plină de zi pînă la întunericul complet. Aceasta reprezintă cea mai modernă soluție pentru iluminarea unui orizont, întrucît necesită o putere redusă (în cazul de față 2,7 kW față de cca. 100 kW cit ar fi fost necesar cu surse incandescente), iar tonul de albastru realizat și iluzia unei atmosfere pătrunse de lumină nu puteau fi obținute cu mijloacele utilizate pînă acum în teatru.

Instalația de scenă este întregită de două proiectoare de imagini așezate lateral în culise, pentru proiecția de decoruri pe fundalul scenei.

Tabloul pentru comanda automată a instalațiilor de condiționare a aerului

2. INSTALAȚIILE ELECTRICE DE CURENȚI SLABI

a) Instalația de telefon

Pentru comunicațiile telefonice interioare și în rețeaua publică au fost prevăzute posturi de telefon în toate încăperile principale sau de serviciu. Circuitele de telefon sînt centralizate într-un punct al clădirii de unde se face legătura, fie cu centrala telefonică ce deservește clădirea, fie cu centrala orașului.

O rețea separată telefonică cu centrală proprie, cu legături în punctele principale ale instalației electrice este destinată serviciului de întreținere.

Cabinele telefonice destinate presei și delegaților au circuite directe cu centrala telefonică a orașului.

Comunicațiile telefonice între cabinele instalațiilor electroacustice, cu dirijorul, cu regi-

zorul, cu cabina electricianului și cu inginerul șef se fac printr-un sistem separat prevăzut cu aparate de tip special cu taste.

b) Instalația de ceasornice electrice

Încăperile tehnice ale instalațiilor electroacustice, cinematograf, regie spectacole și cele din subsolul clădirii, precum și birourile au fost înzestrate cu cite un ceasornic electric legat într-o rețea guvernată de un ceasornic principal-central.

c) Instalația pentru avertizarea incendiului

Pentru anunțarea incendiilor, sala, scena, depozitele de mobilă și toate încăperile tehnice au fost echipate cu avertizoare automate, acționate fie de temperatură, fie numai de simpla prezență a gazelor de ardere, vizibile sau invizibile.

d) Instalația pentru regie și apel

Pentru conducerea spectacolelor s-a prevăzut o instalație de apel sonor și prin soneria de la scenă către toate birourile (care în acest caz vor fi folosite drept cabine de artiști), către dirijor, electrician și cabina de regie a instalațiilor electroacustice. Prin difuzoarele acestei instalații, artiștii pot urmări din cabinele lor desfășurarea spectacolului. Apelul prin aceste difuzoare se poate face și atunci cînd acestea sînt închise pentru urmărirea spectacolului. În cabine, tîria emisiunii poate fi reglată după plac; din cabine se poate confirma primirea apelului regizorului, se poate chema garderobierul și frizerul.

În ipoteza unui congres, această instalație este prevăzută a fi folosită pentru dispecerul congresului.

Pentru regia spectacolelor s-a prevăzut posibilitatea ca un regizor să poată urmări și acționa din fundul sălii, dintr-o cabină de traducător. Pentru aceasta s-a montat o instalație de intercomunicație « Multifon » care leagă fonic această cabină cu punctul de regie de pe scenă și cu electricianul spectacolului. Cabina de proiecție cinematografică, unde este rezervat un spațiu pentru înregistrarea sonoră a captărilor pentru jurnalul cinematografic, precum și cabina de comandă a reflectoarelor destinate iluminării în acest scop, au instalate cite un aparat « Multifon » inclus în rețeaua de regie.

3. INSTALAȚIA PENTRU ALIMENTARE CU ENERGIE ELECTRICĂ

Instalația pentru alimentare cu energie electrică a fost proiectată în ipoteza asigurării unei funcționări fără posibilitate de întrerupere a iluminării.

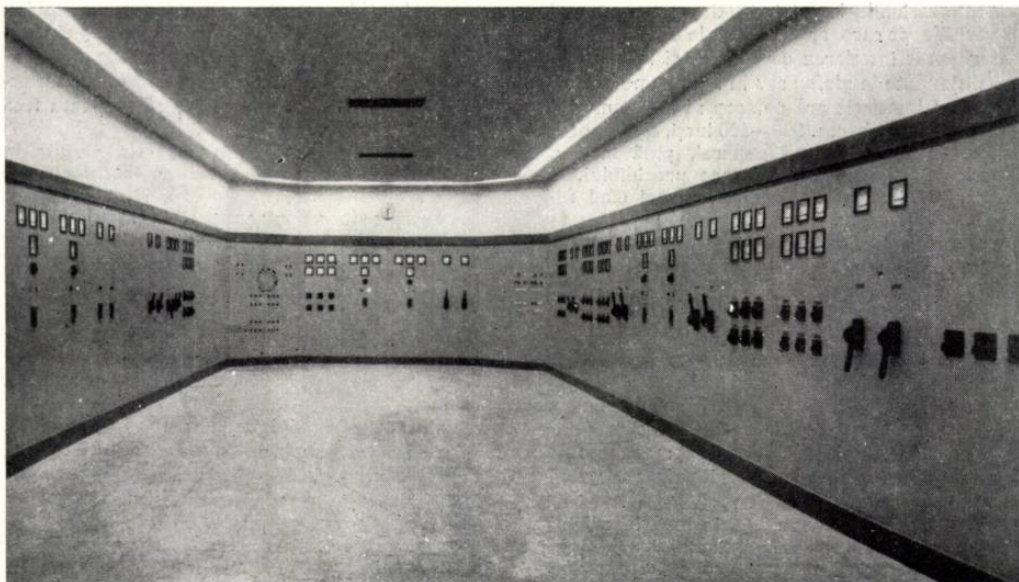
Postul de transformare special este capabil să furnizeze 1900 kVA cu rezervă de 100% pentru unitățile de transformare.

4. INSTALAȚIA DE PARATRĂZNET

La proiectarea instalației pentru protecția contra efectelor descărcărilor atmosferice s-a urmărit ca aceasta să fie astfel dispusă încît să nu dăuneze cu nimic aspectului clădirii.

Pentru captare s-a utilizat acoperișul metalic al clădirii, iar drept conductori de coborîre au fost utilizate fiarele din partea dinspre exterior a armăturii stîlpilor de beton.

Tabloul general electric

Ing. A. NECȘULEA

INSTALAȚIILE ELECTROACUSTICE ȘI TRATAMENTUL ACUSTIC

Tratamentul acustic și instalațiile electroacustice au apărut ca o necesitate impusă de dimensiunile sălii și de multiplele ei destinații. Ascultarea unei cuvîntări într-o sală al cărei amfiteatru se înscrie într-un pătrat cu latura de cca. 50 m nu se poate face în bune condiții fără o amplificare electroacustică.

Tranziția de la însușirile acustice ale sălii, care corespundea unei bune inteligibilități a vorbirii, la însușirile necesare producțiilor muzicale era de asemenea imposibilă fără contribuția electroacusticii. Datorită tratamentului acustic și instalațiilor electroacustice cu care este dotată, sala este aptă pentru a fi folosită atît ca sală de congrese și conferințe, cît și ca sală pentru orice spectacol muzical.

În primul rînd, ea satisface desigur multiplele și variatele cerințe care apar în cazul unui congres. Participanții la congres, în număr de cca. 3 000 de persoane, pot asculta pe oratorul situat la tribună, fie în limba în care vorbește, fie, după preferință, în una dintre cele șase limbi în care se traduce simultan discursul.

Dar în afară de congrese sala poate servi și pentru conferințe însoțite de ilustrații sonore înregistrate pe bandă de magnetofon sau pe discuri; înregistrările redată în sală pot fi de tipul obișnuit sau stereofonice.

Tratamentul acustic al sălii fiind convenabil și pentru spectacole cinematografice, ea poate

fi folosită, atît pentru proiecția filmelor normale, cît și pentru filmele cu ecran panoramic și sunet stereofonic pe 6 canale.

În afară de spectacolele cinematografice, sala poate servi și pentru recitaluri de muzică sau de dans cu acompaniamente de orchestră (situată, cînd este cazul, în fosa de sub scenă).

În sfîrșit, ea poate fi folosită, cu ajutorul maeștrilor de sunet, și pentru producții coral-simfonice, în condiții de sonoritate variabilă dependentă de natura producției.

Trebuie menționat că pe lîngă întrebunțările arătate, sala poate fi folosită și pentru transmisii de radio și televiziune, precum și pentru înregistrări sonore obișnuite sau stereofonice, destinate fabricării discurilor de gramofon.

Soluțiile de proiectare care asigură sălii aceste funcțiuni multiple reflectă preocuparea de a folosi tot ce se poate obține din adoptarea tehnicii noi.

Astfel, pentru obținerea unei inteligibilități maxime a vorbirii oratorului de la tribună, amplificarea a fost făcută prin difuzoare uniform distribuite, așezate în spătarul fiecărui scaun.

Pentru favorizarea componentelor sonore ale vocii, care servesc la sporirea inteligibilității cuvintelor, instalația posedă un dispozitiv de filtraj și corecție al cărui reglaj permite avantajarea oratorului.

Pentru ascultarea în limbi străine au fost folosite două soluții de proiectare. Prima so-

luție, cea mai modernă, asigură distribuirea traducerilor sub forma de șase radioemisiuni simultane.

Pentru fiecare limbă există un emițător a cărui lungime de undă corespunde unei armonici a frecvenței purtătoare a unui pilot stabilizat cu cuarț. Toate aceste emițătoare trimit emisiunea pe care o produc în niște bucle de conductori de cupru îngropate în pardoseala sălii. Pentru recepționarea emițătorilor și ascultarea discursului tradus în limba pe care o preferă fiecare ascultător, congresiștii primesc un minuscul receptor portabil care printr-o simplă comutare și reglare de tîrie asigură posesorului audia în limba dorită, cu nivelul dorit. Receptorul are mărimea unei lanterne de buzunar. Sunetul produs de el ajunge la ureche prin niște căști foarte ușoare. Prin faptul că recepția traducerii se face fără fir, ascultătorul se poate deplasa cu receptorul, continuînd să audă chiar cînd merge.

Recepția este posibilă însă numai în interiorul sălii, în vecinătatea buclelor din pardoseala acoperită cu scaune. În afara sălii recepția devine imperceptibilă.

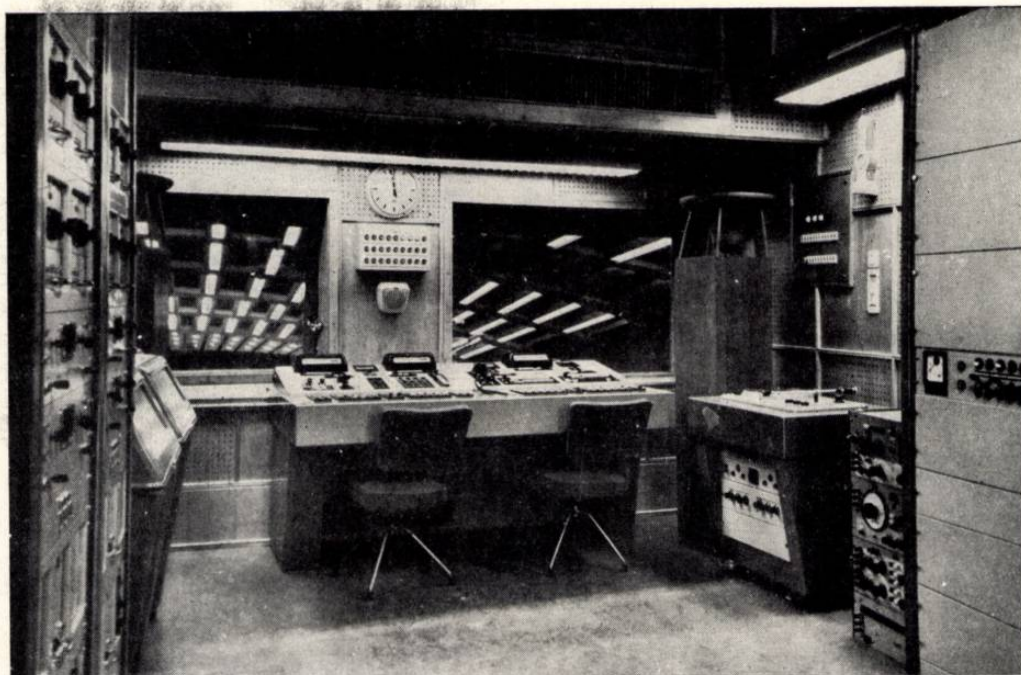
Pe lîngă instalația de traducere simultană fără fir s-a aplicat ca o rezervă și soluția de distribuire prin fir. Circa 600 de locuri din sală sînt dotate cu cutii de racordare prevăzute cu comutatoare și reglatoare de nivel, cu ajutorul cărora un ascult-

tător înzestrat cu o cască se poate lega la linia cu traducerea care-l interesează.

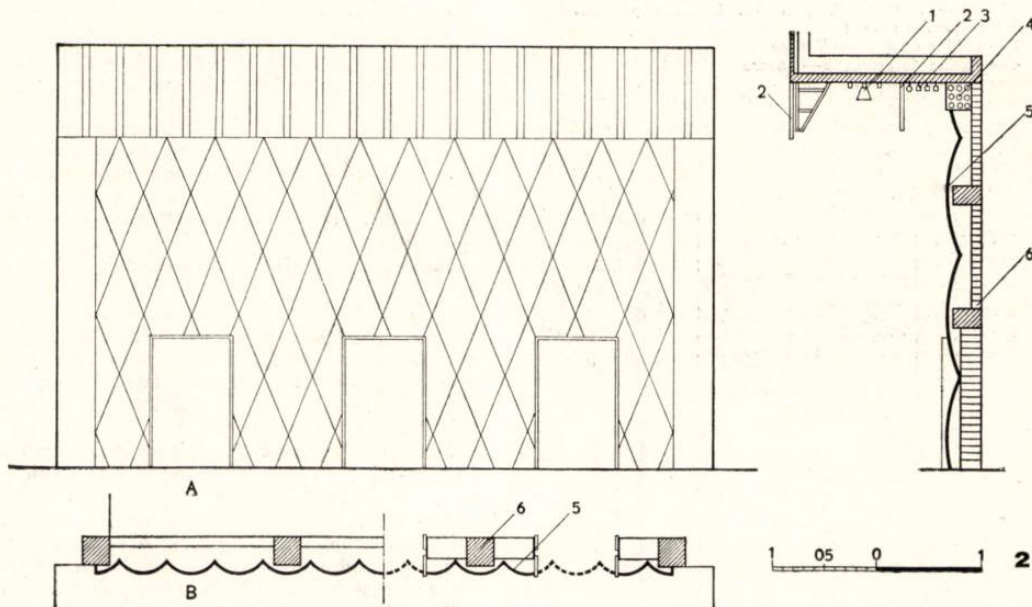
Pentru reproducerea înregistrărilor sonore de pe bandă de magnetofon sau de pe discuri — în cazul cînd înregistrarea servește instalațiilor sonore sau în cazul cînd se înlocuiește orchestra — s-a adoptat o soluție care este compatibilă, atât cu înregistrările obișnuite, cit și cu cele stereofonice cu dublu canal.

Două coloane de difuzoare, așezate în dreapta și în stînga scenei, dau sunetul direct, înregistrat obișnuit sau stereofonic. Spre a evita ca ascultătorul acestor difuzoare să aibă senzația că aude înregistrarea ca și cînd ar fi așezat în exteriorul unei săli din care sunetul ajunge la el printr-o fereastră deschisă, difuzoarele de la scenă sînt completate cu difuzoare răspindite pe plafonul și pereții sălii, formînd ceea ce se cheamă o instalație de ambiofonie. Prin ambiofonie se înțelege crearea cu ajutorul stereofoniei și reverberației artificiale, a unei ambianțe sonore convenabile genului producției, astfel încît ascultătorul să aibă senzația că se găsește într-o sală ale cărei dimensiuni, difuzitate și reverberație le percepe direct și real, nu artificial, cum se întîmplă de fapt.

Soluția de proiectare pentru amplificarea producțiilor muzicale neînregistrate care au loc în sală, se bazează de asemenea pe ambiofonie.

1

- 1 — Cabina de comandă de stereoreverberație — Vedere
2 — Detaliu de tratament reflectant al fundului scenei
A. Elevație — B. Plan — C. Secțiune
1. Iluminatul fundului scenei — 2. Șorț de rabiț
3. Cale de rulare pentru cortine — 4. Conduțe
5. Element reflectant din ipsos — 6. Structura scenei
3 — Plan scenă cu indicarea utilajului
A. Scenă — B. Fosă orchestrală — C. Buzunare scenă
1. Tratament acustic reflectant — 2. Cortină fundal

3. Cortină orizontală — 4. Cortină decor
5. Culisă fixă — 6. Panou fix — 7. Șorț de rabiț
8. Ecran lat demontabil — 9. Cortină pentru ecran — 10. Cortină fundal — 11. Cortină spectacol — 12. Cortină generală — 13. Turnuri stereofonice cu difuzoare — 14. Trape — 15. Panouri reflectante și pivotante
4 — Cabina de traducere simultană — Vedere

În cazul amplificării muzicale, sunetul direct este dirijat stereofonic către public prin patru canale care ajung la patru grupe de difuzoare directive suspendate la egală distanță deasupra deschiderii scenei. Ele sînt alimentate de patru microfoane directive orientate spre scenă. Sunetele reflectate și difuzate sînt obținute printr-un amplasament judicios al difuzoarelor de pe pereții și plafonul sălii.

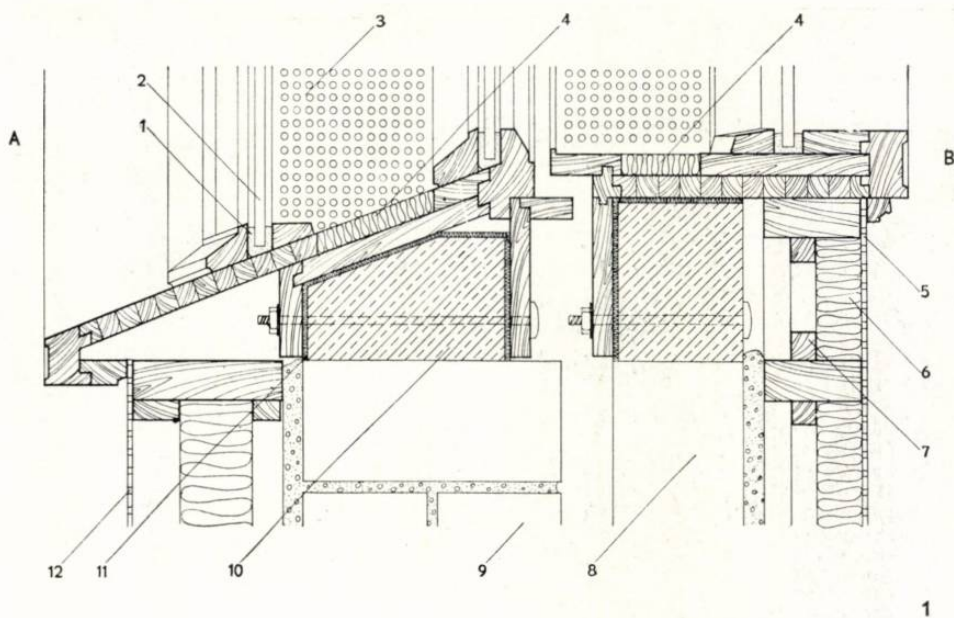
Decalajul în timp dintre sunetul direct și cel reflectat este realizat cu ajutorul dispozitivelor de întârziere. Tot cu ajutorul acestora se realizează și reverberația artificială de durată variabilă. Aceasta poate fi variată în limite atât de mari, încît ascultătorul așezat nemișcat la locul lui să aibă senzația că sala, în care auzea inițial ca în aer liber, a putut căpăta pînă la urmă sonoritatea unei adevărate catedrale.

În ceea ce privește captarea producțiilor din sală, pentru a fi transmise la radio și televiziune sau pentru a fi înregistrate, soluția de proiectare a prevăzut maximum de posibilități.

4

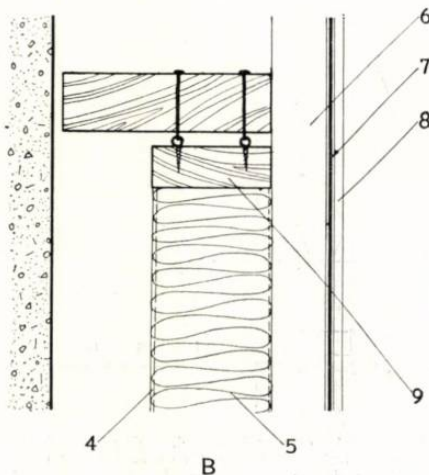
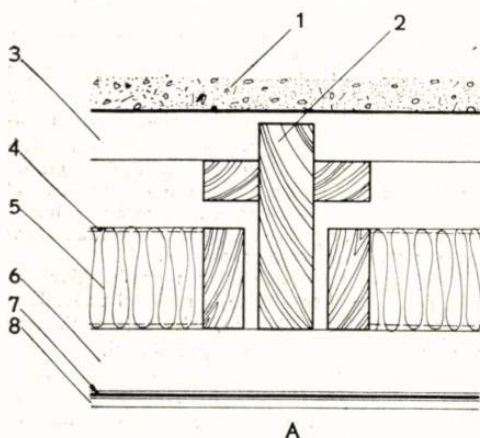

3

1 — Secțiune prin ochiul de ciclop de la cabinele tehnice
Detaliu
A. Sala de spectacol — B. Cabine tehnice
1. Garnitură de cauciuc — 2. Cristal — 3. Placaj perforat peste materialul absorbant — 4. Material absorbant — 5. Placaj găurit — 6. Vată de sticlă — 7. Rame de lemn — 8. Zid de 12 cm — 9. Zid de 25 cm — 10. Ramă de beton pentru fixarea timpării — 11. Pislă — 12. Tratament acustic

2 — Panouri flexibile la tratamentul acustic al sălii de spectacol
A. Secțiune longitudinală — B. Secțiune verticală
1. Zidăria sălii — 2. Dulap (4 x 15 cm) — 3. Scinduri orizontale (3 x 15 cm) — 4. Plasă de sîrmă — 5. Vată de sticlă — 6. Șipci (4 x 4 cm) dispuse rombic — 7. Pluș — 8. Șnur — 9. Legătura panoului suspendat flexibil
3 — Cabina de regie — Vedere
4 — Cabina de proiectie — Vedere

Instalațiile de captare a sunetului pentru radio-difuziune și televiziune sînt independente de instalațiile sălii. Cu ele se poate capta și înregistra pe un singur canal, deci nestereofonic; captările și înregistrările stereofonice pot fi făcute numai cu instalația aferentă sălii. Pentru emisiunile de radio și televiziune există bineînțeles posibilitatea ca, în afară de producția din sală, să se transmită și anunțurile crainicilor și contribuția reporterilor și comentatorilor. Captările instalației de radiodifuziune, ca și cele stereofonice sau traducerile în diferite limbi, pot fi folosite și în afara destinației lor principale. Astfel, reporterii cinematografici pot primi pentru înregistrare sunetul care însoțește imaginile filmelor lor de la oricare din aceste captări.

Toate instalațiile din sală sînt grupate în niște încăperi situate la etajul I și etajul II al clădirii. Elementele care servesc la comanda și supravegherea instalațiilor electroacustice destinate amplificării vorbirii și muzicii în sală sînt așezare la etajul I într-o cameră zisă de regie a sălii. Camera de regie a sălii are vizibilitatea spre scenă printr-o fereastră. În timpul repetițiilor, această fereastră poate fi deschisă, pentru ca maestrul de sunet să urmărească direct efectul manevrelor care se fac la pupitrul de regie al camerei. Amplificatorii și celelalte elemente ale acestei instalații, care nu trebuie urmărite în permanență, sînt situate la etajul II, în camere ventilate, dar fără vizibilitate spre sală.

Pentru instalația de captare a radiodifuziunii există de asemenea o cameră de regie cu vizibilitate în dreapta și în stînga, către cele două studiouri de vorbă pentru crainicii de la radiodifuziune și televiziune.

Tot la etajul I se află camera de regie cu instalațiile aferente și cele 6 cabine necesare pentru efectuarea traducerilor simultane în mai multe limbi. În fiecare cabină lucrează cîte doi traducători. Ei au de asemenea vizibilitate spre sală.

Concepția de proiectare a instalațiilor electroacustice s-a bazat pe premisa că prin tratament acustic sala va putea fi dusă la o reverberație minimă ($T < 1,8$ secunde). Datorită unui mijloc de absorbție caracterizat printr-o absorbție excepțional de mare ($\alpha \approx 0,9$ între 200 Hz și 5000 Hz) premisa de proiectare s-a dovedit valabilă.

Tratamentul acustic al pereților este realizat cu ajutorul unor panouri de formă dreptunghiulară, construite din rame de lemn ignifugate în interiorul cărora se află o saltea de vată de sticlă de o anumită densitate. Aceste panouri sînt suspendate în partea superioară de un schelet suport, care le menține la o distanță de cca. 7 cm față de pereții pe care-i căptușesc. Suspendarea lor este flexibilă, astfel că panourile pot oscila ca un pendul.

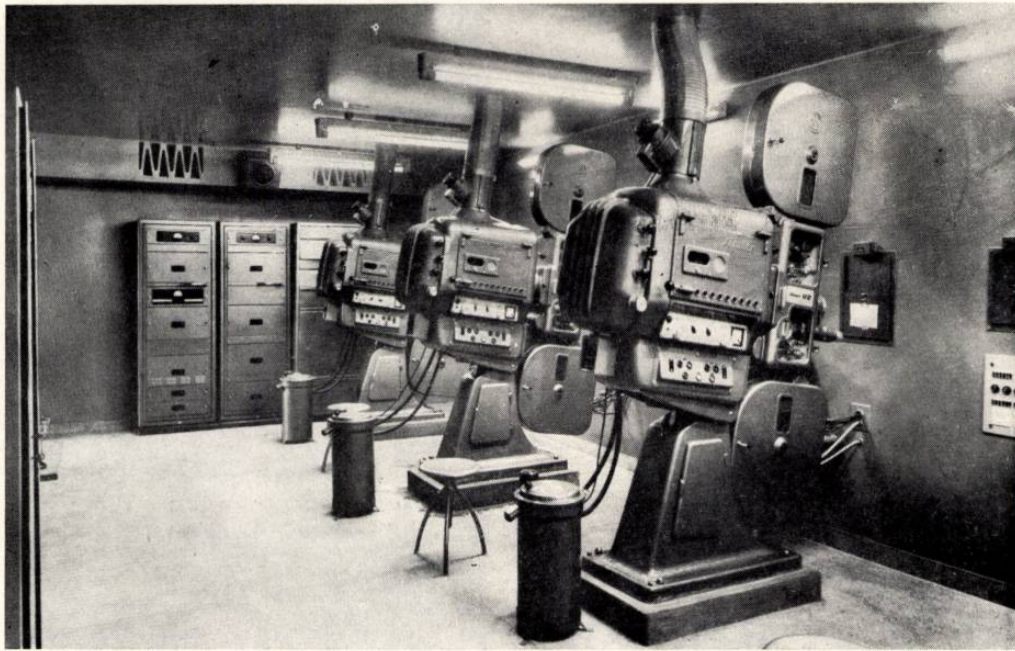
Dimensiunile panourilor sînt diferite, pentru a evita coincidența frecvențelor de rezonanță. Spre interiorul sălii, panourile sînt acoperite cu un pluș fabricat astfel încît să fie practic transparent pentru sunet.

Plafonul este tratat similar, cu deosebire că saltelele de absorbant nu mai sînt prinse în rame oscilante și materialul decorativ transparent pentru sunet, care le acoperă, nu mai este plușul, ci niște plăci de metal perforat. Suprafața absorbantă a plafonului reprezintă numai 50% din suprafața lui totală, spre deosebire de pereți, care au fost acoperiți integral cu absorbant.

Tratamentul scenei diferă de al sălii propriu-zise. Scena este tratată absorbant numai în cazul folosirii pentru congrese și conferințe. Cînd scena este folosită pentru orchestră sau pentru orice altă formație muzicală, atunci interiorul scenei poate fi făcut reflectant cu ajutorul unor paravane demontabile; de asemenea, pereții din fundul scenei au fost executați din elemente de ipsos reflectante.

Din sumara descriere a tratamentului acustic și a instalațiilor electroacustice și din comparația cu alte realizări similare pot fi trase unele concluzii. În momentul de față, sala aceasta cumulează funcțiuni îndeplinite cu maximum de calitate cunoscut în prezent. Prin faptul că instalația pentru vorbire și cea pentru muzică pot funcționa independent una de alta și că în anumite condiții ele pot lucra și împreună și se pot suplini una pe alta, riscurile unor defecțiuni în serviciu sînt reduse la minimum.

INSTALAȚIA PENTRU PROIECȚII CINEMATOGRAFICE

4

Ing. W. ISSEL

INSTALAȚIILE DE ÎNCĂLZIRE ȘI CONDIȚIONARE

Încălzirea tuturor încăperilor — cu excepția sălii — se face prin corpuri statice de încălzire (radiatoare de fontă și serpentine din țevi).

Pentru foaiere, vestiare, bufet și fumoar, instalația de încălzire centrală asigură încălzirea acestor încăperi pînă la o temperatură interioară de $+12^{\circ}$, iar instalația de condiționare completează această încălzire pînă la temperatura necesară ($+18^{\circ}$).

Pentru sala propriu-zisă, încălzirea se face exclusiv cu aer condiționat.

Ținînd seama de numeroasele încăperi ale clădirii care cer condiții interioare de confort ridicat și de faptul că această construcție este legată de Palatul R.P.R., s-a folosit ca agent încălzitor apa caldă de $90-70^{\circ}$ cu circulație accelerată prin pompe.

Agentul încălzitor este produs într-o centrală termică din subsolul clădirii, care deservește totodată și Palatul R.P.R.

Centrala termică are o capacitate de 11 000 000 Kcal/oră.

Comanda și reglarea întregii instalații sînt complet centralizate.

INSTALAȚIILE DE CONDIȚIONARE ȘI VENTILAȚIE

Complexul instalațiilor de condiționare și ventilație are scopul de a asigura condițiile interioare de igienă și confort în întreg ansamblul clădirii.

Pentru realizarea condițiilor de mai sus s-au prevăzut următoarele instalații de condiționare și ventilație:

1. Instalația de condiționare pentru sala propriu-zisă

Această instalație trebuie să asigure următoarele condiții de temperatură și umiditate în interiorul sălii:

- iarnă: $t = +20^{\circ}$ $\varphi = 50-65\%$
- vară: $t = +26^{\circ}$ $\varphi = 50-65\%$

În timpul verii, răcirea aerului se face în două etape, și anume:

- a) răcire umedă (stropire) cu apă de puț;
- b) răcire uscată (cu baterii de răcire).

2. Instalația de condiționare pentru foaiere, vestiare, bufet, fumoar

Instalația asigură încălzirea și umidificarea aerului în timp de iarnă. Vara se face numai o ușoară răcire a aerului prin reutilizarea apei de puț folosite în instalația de condiționare pentru sala propriu-zisă.

Instalația este deservită de două grupuri, avînd fiecare un debit de aer de 50 000 m³/oră.

3. Instalația de condiționare pentru încăperile etajului tehnic și pentru sala de ședințe

Încăperile etajului tehnic (stereofonie, radio, televiziune, traducere simultană) și sala de ședințe sînt deservite de un număr de șase aparate locale care asigură condițiile de confort necesare.

4. Instalația de ventilație pentru cabinele artiștilor (subsol) și centrala electrică

Instalația realizează introducerea aerului proaspăt și evacuarea celui viciat și este deservită de un singur grup cu un debit de aer de 8 000 m³/oră.

5. Instalația de ventilație pentru transformatori

Instalația deservește grupurile de transformatori electrici, realizînd atît introducerea aerului proaspăt, cît și evacuarea celui viciat.

6. Instalația de ventilație pentru depozitul de la subsol

Instalația realizează numai evacuarea aerului viciat, avînd un debit de aer de 15 000 m³/oră.

7. Instalația de ventilație pentru grupurile sanitare

Instalația realizează numai evacuarea aerului viciat și este deservită de 2 grupuri exhaustoare, avînd fiecare un debit de aer de 8 000 m³/oră.

8. Instalația de ventilație de la cabina de proiecție

Cuprinde introducerea aerului proaspăt (2 500 m³/oră) și evacuarea celui viciat (3 500 m³/oră). Deservește cabina de proiecție și încăperile anexe (derulare, redresori etc.).

9. Instalația de ventilație (avarie) pentru centrala frigorifică

Un exhaustor cu debitul de 15 000 m³/oră asigură ventilația centralei frigorifice în caz de avarie.

10. Instalații anexe pentru instalația de condiționare

Pentru asigurarea și menținerea condițiilor de temperatură în interiorul sălii în timpul verii s-au prevăzut următoarele instalații anexe:

- a) Instalația frigorifică
- b) Puțurile de mare adîncime
- c) Instalația pentru stropirea acoperișului
- d) Instalația de automatizare și control.

Asigură: reglarea automată a parametrilor aerului pe parcursul procesului de condiționare, pornirea și oprirea automată a diferitelor elemente auxiliare ale instalațiilor de condiționare, controlul electric la distanță al parametrilor realizați și securitatea funcționării instalațiilor.

Instalația de proiecție cinematografică a fost prevăzută în conformitate cu dezvoltarea noilor mijloace tehnice de exprimare în cinematografie.

Aceasta este capabilă de a proiecta atît filme normale cu sunet înregistrat optic, filme pe ecran lat prin anamorfozarea cu stereosunet pe patru canale, cît și filme panoramice de 70 mm cu stereosunet pe șase canale.

Instalația este prevăzută cu trei aparate de proiecție tip U2 Bauer, trei redresori a 170 A, preamplificatori și amplificatori, precum și rezerve. De asemenea, instalația mai cuprinde și toate anexele necesare unui spectacol modern din punct de vedere artistic (difuzoare de control, gong, pick-up, magnetofon, microfon, proiector de diapozitive) și din punct de vedere tehnic (vizete automate, automatizarea și telecomanda principalelor operații, ca manevrarea celor două cortine, stingerea și aprinderea progresivă a luminii etc.).

Ecranul metalizat, direcțional și transsonor are o suprafață utilă de $20,4 \times 8$ m. Cortina de cadrare poate limita formatul prin comenzi automatizate, corespunzător procedurii filmului, la 1:1,37; 1:1,65; 1:2 sau 1:2,55.

Difuzoarele în cinci grupe sînt montate în spatele ecranului, iar pentru canalul de efecte sînt prevăzute în tavanul sălii 40 de difuzoare.

Pentru proiecția filmelor panoramice este prevăzut a se instala un ecran demontabil cu suprafața și curbura mărite.

Ing. V. MUNTEANU

INSTALAȚIA FRIGORIFICĂ

Condiționarea aerului din sală și anexe necesită o cantitate importantă de frig pe care instalația frigorifică o furnizează prin intermediul unui circuit de apă răcită la $+4^{\circ}$.

Instalația de răcire constă dintr-un bazin central izolat, în care se răcește și se păstrează apa răcită și din trei circuite frigorifice cu compresoare rotative, lucrînd cu amoniac, fiecare cu capacitate de 300 000 kcal/h din care două deservesc sala de congrese, iar cel de-al treilea, încă nemontat, va deservi Muzeul de Artă.

Cele două circuite sînt complet identice și pot lucra cîte unul sau amîndouă, după nevoie. Instalația a fost astfel proiectată încît în zile de căldură excesivă, în timpul premergător punerii în funcțiune a condiționării, să se poată realiza o substanțială acumulare de frig prin răcirea apei sub temperatura de lucru de $+4^{\circ}$ și prin înghețarea ei parțială.

Mașinile rotative montate și tot restul utilajelor au o funcționare silențioasă și lipsită de vibrații. Funcționarea instalației este complet automatizată.

Ing. C. BĂRDEANU

INSTALAȚIA PENTRU STROPITUL CUPOLEI

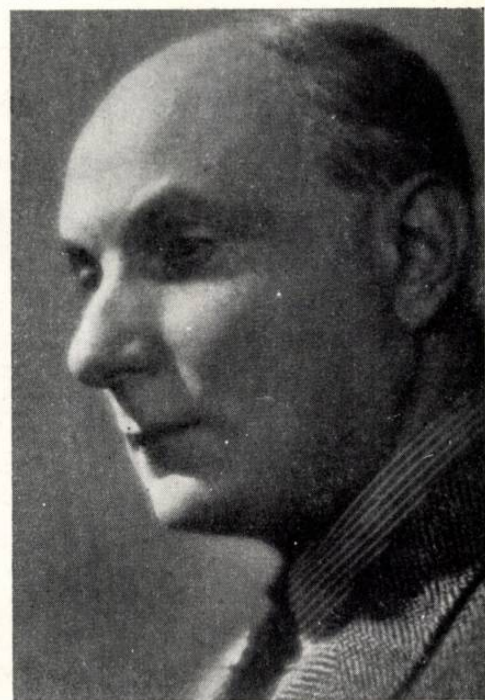
Pentru ca în timpul sezonului de vară cupola sălii să nu fie expusă acțiunii directe a radiațiilor solare, s-a prevăzut o instalație care să formeze o peliculă fină de apă pe întreaga suprafață exterioară a cupolei.

În acest scop se utilizează apa de răcire de la condensatorul instalației frigorifice, apă ce a fost în prealabil utilizată pentru răcirea aerului în instalația de condiționare.

Prin intermediul unei stații de pompare, apa este refulată în partea centrală a cupolei, de unde, printr-un sistem de distribuție adecvat, este dirijată în mod uniform pe întreaga suprafață a cupolei.

Cu acest procedeu se evită depășirea unei temperaturi superficiale prea ridicate a cupolei, creînd în același timp condiții favorabile, atît din punctul de vedere al conservării elementelor de construcție, cît și din cel al bilanșului termic general al instalației de condiționare.

ACADEMICIANUL ARHITECT DUILIU MARCU LA 75 DE ANI DE VIAȚĂ ȘI 50 DE ANI DE ACTIVITATE

Academicianul arhitect Duiliu Marcu și-a început activitatea profesională acum cinci decenii, după strălucite studii, care i-au dezvoltat aptitudinile artistice și i-au asigurat bogatul bagaj de cunoștințe cu care avea să-și înceapă cariera. După absolvirea școlii a intrat imediat în activitatea profesională, într-o perioadă în care creația arhitecturală din țara noastră reflecta înapoierea economică și socială a țării — urmare a stăpînirii burghezo-moșierești.

În timpul scurs de atunci, arhitectul Duiliu Marcu și-a legat strîns numele de întreaga dezvoltare a arhitecturii românești din ultimii 50 de ani, fiind unul dintre arhitecții care au realizat în numeroase opere o arhitectură nouă, generoasă, rațională, folosind mijloacele tehnice și artistice pentru rezolvarea în cele mai bune condiții a funcțiunii.

El a reușit să obțină în aceste lucrări unitatea dintre temă — conținut — mijloace de realizare și de exprimare, unitatea dintre program, funcțiune, structură și formă.

Meritul academicianului Duiliu Marcu este acela că a avut perspectiva dezvoltării și a înțeles să se situeze pe o poziție consecventă, în toată îndelungata sa carieră, bogată în realizări, ce s-au situat în desfășurarea lor într-o continuă creștere calitativă.

Deosebit de receptiv față de tot ce este nou în dezvoltarea tehnicii, față de tot ceea ce este avansat în arhitectură, fără să se lase influențat de formalismul care s-a vădit în unele realizări ale arhitecturii moderne, academicianul Duiliu Marcu își caută un drum propriu, izbutind să rămînă și să se situeze, fără îndolală, printre cei mai reprezentativi exponenți ai arhitecturii românești.

Opera înaintată și consecventă a academicianului arhitect Duiliu Marcu trebuie subliniată în mod cu totul deosebit, deoarece dacă activitatea, realizarea și creația progresistă din toate domeniile sînt extrem de dificile în condițiile societății capitaliste, acelea din domeniul creației și realizării de arhitectură sînt și mai dificile în capitalism, datorită adîncilor implicații sociale, politice și mai ales economice cărora cu mult mai greu li se poate sustrage opera de arhitectură atunci cînd se realizează. Meritul arhitectului Duiliu Marcu este în această privință, demn de a fi în mod deosebit subliniat.

Lucrările sale se disting printr-o concepție clară și generoasă. Eficacitatea și limpezimea rezol-

vării funcționale sînt cu consecvență subliniate de o rațională, simplă și economică realizare constructivă, în care este evitată căutarea unor efecte spectaculare.

Ansamblul și detaliul sînt soluționate cu aceeași grijă. Alegerea materialelor, utilizarea potrivită a acestora, exigența cu totul deosebită manifestată față de executant, dau tuturor lucrărilor academicianului Duiliu Marcu o notă particulară, de echilibru, trînicie, ponderată înnoire, sobrietate și eficiență.

Dintre aceste lucrări voi cita doar pe cele mai reprezentative: palatul Academiei Romîne (concurs și proiect din 1927), Ministerul Transporturilor, executat în colaborare cu serviciul respectiv în 1936; gara București-Mogoșoaia; gara Sînaia; grupul edilitar Buzău; clădirea Comitetului de Stat al Planificării; noua clădire cu săli de lectură a Academiei R.P.R.; Teatrul din Timișoara; bloc de birouri și locuințe pe b-dul Magheru nr. 22 din București; Athenée Palace-Hotel, (transformări și renovare); bloc pe calea Victoriei nr. 63; Academia militară; palatul Consiliului de Miniștri.

Acestor lucrări trebuie să le adăugăm unele executate în străinătate, care au consacrat dincolo de granițe numele unui arhitect român. Este vorba de pavilioanele Romîniei la expozițiile internaționale din Spania, Italia, Polonia și în special din Franța, în cadrul Expoziției universale de la Paris din 1937.

Oricare dintre acestea ar fi fost de ajuns în cariera unui arhitect, pentru a-i stabili o solidă reputație profesională.

Înainte de toate acestor impunătoare realizări trebuie semnalată activitatea pe tărîm urbanistic a arhitectului Duiliu Marcu.

Dintre lucrările și studiile urbanistice citez: planurile de sistematizare ale orașelor Craiova și București, în cadrul unor colective; piața Academiei R.P.R.; piața Palatului R.P.R.; piața Victoriei, cu un colectiv; cartierul universitar Băneasa; cartierul universitar Ciurel-Dîmbovița.

Toate aceste studii se caracterizează printr-o principială, clară și unitară concepție, printr-o orientare realistă a rezolvărilor.

Un loc deosebit în activitatea academicianului Duiliu Marcu îl ocupă perioada celor 27 de ani cît a deținut și funcția de profesor la Institutul de arhitectură, unde a predat istoria arhitecturii universale, istoria urbanismului și de estetica

orașelor, și a condus un atelier de proiectare.

Principial, exigent, el a contribuit din plin și efectiv la instruirea temeinică a numeroase generații de arhitecți — care au putut să beneficieze larg de sfaturile și metodele pe care numai o atît de bogată experiență profesională le putea oferi.

După 23 August 1944, academicianul D. Marcu și-a consacrat activității de coordonare în diverse organe de conducere în care a fost chemat să activeze, majoritatea timpului său și întreaga sa capacitate profesională; în aceste funcții el a dovedit, în afara competenței și conștiințiozității sale cunoscute, un profund atașament față de cauza poporului nostru, un deosebit interes, abnegație și patriotism în munca depusă pentru întărirea și prosperitatea statului nostru socialist.

El este legat de regimul și politica noastră și printr-o susținută activitate obștească; neobosita sa activitate profesională și meritele deosebite în muncă i-au fost răsplătite de partid și guvern cu Premiul de Stat pe anul 1952, cu Ordinul Muncii cl. I în anul 1954, și cu Ordinul Steaua Republicii Populare Romîne, clasa a III-a, din anul 1955.

Recunoscîndu-i-se contribuția de seamă pe tărîmul dezvoltării arhitecturii, ca și capacitatea de a desfășura, în condițiile create de orînduirea democrat-populară, o și mai valoroasă activitate, arhitectul Duiliu Marcu a primit titlul cel mai prețuit la care poate aspira un om de știință, cultură sau artă, acela de academician.

Toate acestea au justificat și alegerea sa în anul 1953 ca președinte al Uniunii Arhitecților, ca o urmare firească a prestigiului unanim recunoscut, cît și a interesului major arătat și dovedit profesiei pe care o reprezintă cu demnitate și succes.

În această calitate, academicianul Duiliu Marcu a contribuit și contribuie la mobilizarea tuturor arhitecților din Republica Populară Romînă pentru îndeplinirea sarcinilor profesionale ce le revin, la studierea, cunoașterea și aplicarea bogatei experiențe a arhitecturii și tehnicii sovietice, la realizarea politicii regimului nostru în construirea socialismului.

Prof. arh. Ascanio Damian
Rectorul Institutului de arhitectură „Ion Mincu”

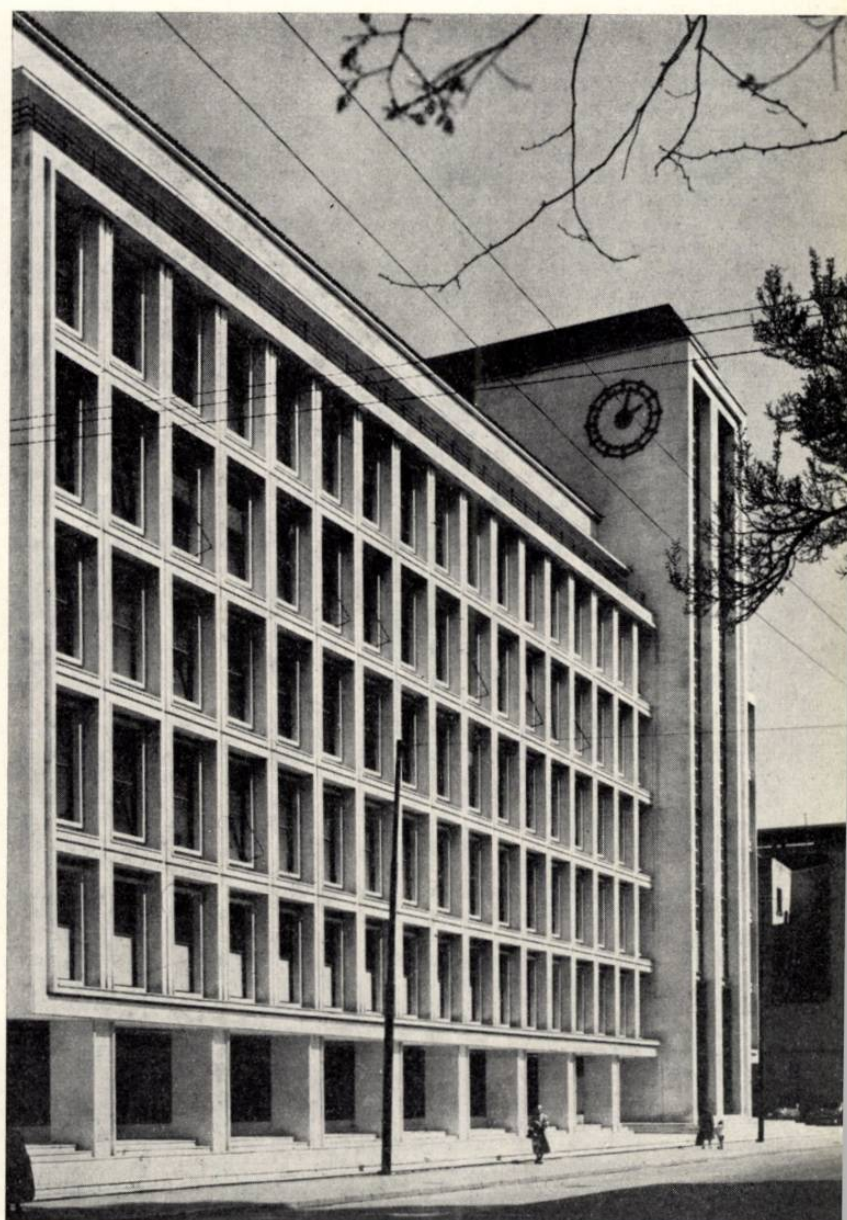
- 1 — Palatul Consiliului de Miniștri — București
- 2 — Bloc de birouri și locuințe pe b-dul Magheru nr. 22 București
- 3 — Clădirea Comitetului de Stat al Planificării — București

1

2

3

R E G I U N E A C L U J

Intensa activitate de construcții din regiunea Cluj a pus în fața colectivului de proiectanți din I.R.P. sarcina de a asigura în termen proiectele necesare.

Însufleștiți de directivele trasate prin hotărârile Plenarei C.C. al P.M.R. din noiembrie 1958, ajutați în permanență de Comitetul Regional P.M.R. și de Comitetul Executiv al Sfatului Popular Regional, institutul nostru s-a achitat în mod satisfăcător de sarcinile sale. În centrul activității noastre de proiectare a stat elaborarea de proiecte pentru locuințe. În afară de acestea au mai fost proiectate câteva obiective importante: complexul cultural-sportiv al studenților din Cluj (format dintr-o casă de cultură cu sală de spectacole pentru 1 000 de persoane, o hală de sport și o piscină), hala de desfacere din Cluj, linii de troleibuze, depozitul de cărți al Bibliotecii Universității din Cluj. Necesitatea amplasării judicioase a numeroaselor construcții a dus la elaborarea a numeroase studii de amplasament și detalii de sistematizare. Putem arăta ca un fapt pozitiv că nici o construcție nu a mai fost amplasată fără un prealabil studiu de amplasament, iar la complexele de clădiri amplasarea s-a făcut pe baza detaliilor de sistematizare. Astfel s-au putut alege terenurile cele mai corespunzătoare, problemele abordându-se în realizarea de perspectivă. Printre cele mai importante studii cităm: detaliile de sistematizare a piețelor Păcii, Gării, Mihai Viteazul și Abator din Cluj, studiul de amplasament al cvartalelor de locuințe de pe str. Horia și cartierul Victor Babeș din Cluj, cvartalul de la Ocna-Mureș, cvartalul de la Aiud etc.

Datorită experienței cîștigate în anul 1958 și în cursul anului 1959, a soluționării pe parcurs a diverselor probleme tehnice prin studii mai aprofundate, cum și mai ales prin urmărirea pe teren a modului de executare a lucrărilor, s-a reușit ca în 1959 să se elaboreze, în general, proiecte mai bune.

Discuțiile avute la fața locului cu beneficiarii, constructorii și locatarii, scoaterea în evidență a deficiențelor în proiectare prin presă și prin ședințele de analiză au contribuit de asemenea la realizarea de proiecte mai bune. În primul rînd, calitatea proiectelor s-a îmbunătățit prin ridicarea gradului de confort la locuințe și mărirea suprafeței medii a apartamentelor la 30 m², prin ridicarea procentului de suprafață utilă la construcțiile comerciale, industriale, social-culturale etc.

La hala de desfacere din Cluj, la casa de cultură, la piscină etc. s-a mărit suprafața utilă, fără a se mări suprafața construită, printr-o mai bună distribuție a planului.

Acolo unde s-au putut grupa blocurile de locuințe pe diferite amplasamente s-a folosit încălzirea centrală, de exemplu: grupul de blocuri de pe str. Horia numerele 38—40, 42—46, 76, 82, 84, 90, 59—63, 77—79, 67—73. Tot încălzire centrală s-a prevăzut și la blocurile din str. Horia nr. 112, piața Mihai Viteazul nr. 9 A, piața Păcii și Dubălarilor, adică la 802 apartamente. Pe lângă avantajul economic, sistemul cu încălzire centrală dă posibilitatea folosirii integrale a suprafeței locuibile, prin eliminarea sobelor.

Preocupări importante au fost, în 1959 și mai ales în ultimul trimestru, în ceea ce privește ridicarea calității proiectelor prin soluțiile constructive alese. Astfel, crearea unui « panou sanitar » prefabricat a permis concentrarea obiectelor sanitare de la bucătărie și băi, descongestionînd spațiul folosit nerațional prin trecerea diverselor coloane, dînd posibilitatea echipării mai raționale a băilor și bucătăriilor și un aspect mai frumos al interioarelor, coloanele fiind ascunse. Aceasta a făcut posibilă reducerea și concentrarea fișilor monolite la construcțiile cu planșee prefabricate. Panourile sanitare s-au folosit la blocurile din str. Horia nr. 90 și la cele de la Cîmpia Turzii și urmează a se folosi și la alte blocuri similare.

A fost rezolvată satisfăcător problema coșurilor de ventilație și de fum, asigurînd secțiunile și timpul necesar pentru tiraje optime. Din punctul de vedere al structurii de rezistență, sistemul de zidărie portantă de 25 cm cu simburii de beton armat placată cu plăci de ipsos, și planșee prefabricate a căpătat un caracter general, trecîndu-se la folosirea sa de la clădiri cu p + 2—3 etaje, la p + 4—5 etaje ca, de exemplu, la blocurile din str. Horia 59—63.

S-a introdus de asemenea în mod frecvent sistemul cadrelor cu planșee dalate, care reduce consumul de ciment și oțel și dă posibilitatea unei compartimentări mai libere și mai raționale (de exemplu, blocul din str. Horia nr. 83—87) și folosirea de carcasse sudate. La piața Mihai Viteazul nr. 9 A s-au folosit cadre cu o deschidere și două console, ceea ce a asigurat rezolvarea mai economică a fundațiilor, creînd și posibilități de compartimentare mai rațională. În general, acolo unde s-a folosit sistemul de cadre, pereții exteriori s-au proiectat din materiale ușoare (cărămidă găurită, alumino-silico-calcare, perete mixt), iar pereții despărțitori, din panouri ușoare de ciment sau ipsos aglomerat cu deșeuri de lemn sau cinepă, și cărămidă cu goluri. La acoperiș s-au folosit ferme metalice cu pane de oțel-beton sudat și învelitori de azbociment ca la hala Unirea și casa de cultură și ferme de oțel-beton și pane de oțel-beton la uzina din Sărmaș.

La construcțiile cu volum mare, ca la casa de cultură, s-au folosit sisteme mixte (zid portant cu simburii de beton armat și schelet de beton armat).

La instalații, folosirea de noi materiale, ca conducte de policlorură de vinil și conductori „INTENC”, alegerea traseelor celor mai scurte, alegerea de secțiuni corespunzătoare au dus la ridicarea calității proiectelor. În proiectele de clădiri de orice fel, în 1959, mai ales în trimestrul IV, s-a îmbunătățit mult și aspectul exterior, fațadele fiind mai expresive, cu finisaje și culori mai potrivite. La blocurile de pe str. Horia nr. 38—40 s-a folosit cărămida aparentă la fațade; la fel la depozitul Bibliotecii și la hala sporturilor. Fațadele hălei sporturilor au fost restudiate, pentru a se introduce recomandările C.S.C.A.S., micșorîndu-se suprafața vitrată, precum și pentru a exprima funcțiunile reale (la vestiare sportivi și vestiare public); prin aceasta s-a ajuns să se mărească și spațiile de circulație de la vestiare, care erau prea strînse în proiectul tip.

La hala de desfacere s-a ajuns de asemenea la o formă care să exprime funcțiunea, precum și la o arhitectură nouă.

Prin întrebuițarea contrastelor de culoare ale diferitelor materiale de construcție, folosind finisaje și materiale ieftine locale, s-a îmbinat frumosul cu partea economică.

La centrala electrică din Sărmaș, în plastica exterioară s-a dat o linie modernă întrebuițîndu-se de asemenea materiale ieftine.

La blocul din piața Mihai Viteazul nr. 9 A, fațada a fost tratată cu ferestre mari pe toată lățimea camerelor, creînd o notă nouă, iar la blocul din str. Dubălarilor, fațada exprimă, în linii mari, structura construcției, ca de altfel și la blocul din str. Horia nr. 37—39—43—45, ceea ce va duce la crearea de efecte plastice pozitive.

Proiectele de drumuri și poduri au fost realizate la un nivel tehnic folosind-se metode noi, ca metoda Ivanov. S-a utilizat la maximum zestrea existentă a drumurilor, proiectarea făcîndu-se printr-o strînsă legătură cu terenul.

La ridicarea calității proiectelor au adus o contribuție substanțială diversele organe de avizare externă, ca și organele de control locale și centrale. Astfel, C.S.C.A.S., prin avizele date la blocul din str. Horia nr. 83—87 și la cel din piața Păcii, a făcut recomandări pentru folosirea integrală a suprafețelor, distribuirea mai rațională a spațiilor pentru cărucioare, uscătorii și spălătorii, mărirea camerelor de locuit etc., recomandări care au îmbunătățit proiectele respective.

C.T.S. al Sfatului Popular Regional a dat prețioase recomandări la avizele diverselor construcții, ca blocurile din piața Mihai Viteazul nr. 9 A, Dubălarilor, piața Păcii, str. Horia nr. 42—44 etc. Recomandările privesc revizuirea unor tronsoane în ceea ce privește compartimentarea, reducerea consumului de oțel-beton, îmbunătățirea fațadelor etc.

Urmărirea pe șantier a lucrărilor din partea proiectanților a avut un efect pozitiv, întrucît s-au putut elimina, prin controlul și asistența dată, multe lipsuri ale proiectanților, cum și unele abateri ale executanților.

La ridicarea calității proiectelor și la scurtarea timpului de proiectare a contribuit și folosirea de proiecte tip sau refolosibile.

*

Aspectul economic al construcțiilor de toate felurile a fost abordat în anul 1959 cu mult mai multă atenție și spirit de răspundere de către toți factorii din I.R.P., mobilizați fiind de hotărârile partidului și îndrumați de Comitetul Executiv al Sfatului Popular Regional.

Ca urmare, în anul 1959, sub aspectul rezultatului economic, activitatea în I.R.P. a înregistrat un însemnat salt calitativ față de anul 1958. S-au înregistrat însemnate reduceri la prețul de cost al construcțiilor. Astfel:

a) La clădirile de locuit, prețul realizat pe metrul pătrat de palier desfășurat a variat între 571 lei (blocurile cu 15 apartamente de la Aiud) și 696 lei (blocurile din str. Horia nr. 38). Prețul pe apartament a variat între 35 200 lei (blocul din str. Horia nr. 37—39, blocurile cu 15 apartamente de la Aiud și Cîmpia Turzii) și 40 000 lei. Raportîndu-ne la prețul plafon de 40 000 lei, s-au realizat economii de peste 3 500 000 lei, ceea ce reprezintă mai bine de 90 de apartamente.

b) La drumuri, prețul de cost realizat pe kilometru convențional în majoritatea cazurilor, se înscrie sub plafoane, ca de exemplu prețul la drumul Luduș—Sărmaș a fost cu 7,5% sub plafon.

c) La poduri cu deschideri mari s-au realizat costuri variînd între 1 890 lei/m² carosabil (podul de peste Someș la Ciocmani) și 2 420 lei/m² carosabil (podul de peste Someș la Năsăud), ultimul fiind un pod amplasat în oraș, avînd prevederi suplimentare corespunzătoare condițiilor specifice urbane. Costul la lucrări aproximativ similare proiectate în 1958 (proiect de pod la Abator în Cluj) a fost de 2 920 lei/m² carosabil.

d) La clădiri social-culturale, la proiectele de școli s-au realizat costuri pe metrul pătrat desfășurat variînd între 553 lei (școala din Dîmbul Rotund), respectiv 90 000 lei/sală de clasă și 775 lei (școala din Cîmpia Turzii), respectiv 92 500 lei/sală de clasă; la proiectul pentru tribunele mari de la stadionul Gh. Gheorghiu-Dej s-a realizat un cost de 234 lei/loc față de 370 lei/loc, la tribuna mică proiectată în 1958; la proiectări și adaptări de dispensare